A székesfehérvári fiatalok helyzete – 2016

Kutatási beszámoló

Magyar Városkutató Intézet

A kutatásra Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának megbízásából került sor. A program megvalósítója a Magyar Városkutató Intézet Kft.

Készítette: Bokros Hajnalka, Váczi Márk, Lehotzki Ildikó, Ruff Tamás

A kutatásban való együttműködésért az alábbiaknak szeretnénk köszönetet mondani:

Ciszterci Szent István Gimnázium
Gorsium Művészeti Szakgimnázium
Kodolányi János Gimnázium és Szakgimnázium
Székesfehérvári SzC Bugát Pál Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
Székesfehérvári SzC Deák Ferenc Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
Székesfehérvári SzC Hunyadi Mátyás Szakgimnáziuma
Székesfehérvári SzC I. István Szakgimnáziuma
Székesfehérvári SzC Váci Mihály Ipari Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma
Székesfehérvári SzC Vörösmarty Mihály Ipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
Székesfehérvári SzC Széchenyi István Műszaki Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
Székesfehérvári Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola Budai Úti Tagintézménye
Székesfehérvári Vasvári Pál Gimnázium
Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakgimnázium
Budapesti Corvinus Egyetem Székesfehérvári Campusa
Kodolányi János Főiskola
Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki Kar
Székesfehérvári Szakképzési Centrum
Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Székesfehérvári Tankerület

Magyar Városkutató Intézet Kft.
H-8000 Székesfehérvár, Rákóczi utca 25.
info@varoskutato.hu, www.varoskutato.hu

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló ... 3
1. Bevezető ... 4
1.1 A kutatás háttere ... 4
1.2 A kutatás célja ... 4
1.3 Alkalmazott módszertan ... 5
1.4 Adatfeldolgozás ... 7
2. A vizsgált tanulók demográfiai helyzete ... 8
3. Családi háttér ... 20
4. Pénzügyek, fogyasztási szokások ... 27
5. Szabadidő ... 31
6. Sport, egészség ... 38
7. Idegennyelv-tudás ... 46
8. Továbbtanulás, munka ... 51
9. Felnőtté válás, jövőkép ... 62
10. Online tér ... 74
11. Közélet, állampolgári részvétel ... 82
12. Vallás ... 89
13. Környezetvédelem ... 91

Vezetői összefoglaló

A székesfehérvári fiatalok helyzetének felméréséhez a Magyar Városkutató Intézet 5022 fős középiskolásokat, helyi felsőoktatásban tanulókat és fehérvári lakcímmel rendelkező 18-35 év közötti fiatalokat megszólító reprezentatív kutatást végzett a városban 2016 őszén. Fontosabb eredmények:

- A megkérdezett fiatalok több mint kétharmada él teljes családban, mindkét szülőjével együtt, a nem fehérvári tanulóknál ez az arány valamelyest magasabb. A szülők végzettsége nagyban befolyásolja a fiatalok iskolai életútját és tanulmányi eredményeiket.
- Fogyasztásuk tekintetében nem térnek el jelentősen egymástól abban a tekintetben, hogy mire mennyit költenek egy hónapban. A fiatal felnőttek és a felsőoktatásban tanulók nagy része a szüleitől külön kasszán él, az anyagi függésük alacsony.
- Szabadidejükben főként interneteznek, ám a középiskolás korosztály esetében gyakoribbak az aktív tevékenységek a szabadidő eltöltése során, mint a másik két csoport esetében.
- A fehérvári fiatalok nagy része sportol, ám a város szabadtéri sportolásra lehetőséget biztosító helyszíneit, úgy, mint például a Bregyóközi Sportközpontot kevesen látogatják.
- A segítő szervezetek ismertsége, elismertsége és a beléjük vetett bizalom csekély, elsősorban a családhoz és a barátokhoz fordulnak, ha valami problémájuk van.
- A felnőtté válás felé vezető fontosabb lépéseket átlagosan 20 és 30 éves koruk között tervezik meglépni, szüleik életéhez viszonyítva nem terveznek jelentősen eltérni az eléjük tárt példától.
- Az online térben aktívan jelen vannak, ami oldalak, csatornák követésében és közösségi oldalakon való megjelenésben nyilvánul meg. Online zaklatásnak elsősorban a középiskolások estek már áldozatul, ám a teljes mintában alacsony azok száma, akik már átéltek ilyesmit.
- Társadalmilag nem túl aktívak, kevesen tagjai különböző szervezeteknek, és a jövőben sem terveznek belépni, inkább a sportegyesületek vonzzák őket. A középiskolások ismerik a Diáktanács munkáját, és nagyjából elégedettek azzal, ahogy a városvezetés reagál az ifjúság igényeire.
- Idegen nyelvet sokan beszélnek, nyelvvizsgával az idősebb generációk többsége rendelkezik. A nyelvet elsősorban tanuláshoz, illetve idegen nyelvű könyvek, folyóiratok, filmek nézéséhez használják.
- A fehérvári iskolákkal általában elégedettek a fiatalok, továbbtanulásukat inkább más városokban tervezik, de sokan gondolkodnak a városban történő tanulmányok folytatásában is, műszaki és gazdaságtudományi területen. A fiatalok körülbelül egyharmada hallott arról, hogy ezeket a céljaikat az önkormányzat ösztöndíjjal is támogatja.

1. Bevezető

1.1 A kutatás háttere

Köztudomású, hogy a kilencvenes évek társadalmi-gazdasági és politikai változásai jelentősen átrendezték és egyben szegregálták az emberek értékhierarchiáját. Felmerült a tradicionális családi értékekhez való visszatérés gondolata éppen úgy, mint az ezzel élesen szembenálló piaci alapokon nyugvó, fogyasztáscentrikus attitűd. Ezzel egyidejűleg megindult a generációs korszakváltás folyamata is. Azok a tanulók, akik a kilencvenes évek közepén, illetve 2000-es évek elején kezdték iskolai pályafutásukat, már teljes mértékben a megváltozott gazdasági és társadalmi környezetre szocializálódnak, s ennek jellemzői áthatják életük minden területét, így a családi viszonyaikat, az iskolával kapcsolatos elvárásaikat, az identitásukat, a szabadidős preferenciájukat, a mentálhigiénés állapotukat, a közéleti és politikai kultúrájukat, a médiahasználati és fogyasztási szokásaikat illetve a jövőre vonatkozó terveiket egyaránt.

Mivel az értékrendi és szemléletbeli változás az ifjúsági problémák struktúrájában is módosítást okozott, a fiatalok életéért felelősséget érző helyi közösségnek, családoknak, civil szervezeteknek és önkormányzatoknak fontos megismerni az új generáció sajátosságait, jellemzőit, problémáit.

Kutatásunk az önkormányzat ifjúsági koncepciójának és ifjúsági cselekvési programjának felülvizsgálatához kíván segítséget nyújtani.

1.2 A kutatás célja

Székesfehérváron a korábbi években volt már speciális ifjúsági problémára, célcsoportra fókuszáló (fogyasztóvédelmi, információs kutatások) és általános jellegű, átfogó kutatás is. Az olyan általános helyzetképek, melyek a fiatalok életének egészét próbálják átfogni és hiteles információkat adni, melyek ismeretében célzottan lehetett meghatározni az ifjúsági projektek, intervenciós programok irányultságát, azonban szükségszerűen felületesek is egy kicsit.

Jelen kutatás elsődleges célja egy aktuális általános kép megrajzolása elsősorban az alábbi témakörökben:

- Családi háttér
- Életmód, szabadidős preferenciák

- Környezetvédelem
- Felnőtté válás és posztadoleszcens kor problémái
- Korosztályi info-kommunikációs helyzet
- Online térhasználat
- Továbbtanulás, munka
- Közélet, állampolgári részvétel
- Vallás
- Pénzügyek

Székesfehérváron korábban 2006-ban volt utoljára átfogó ifjúságkutatás a középiskolás korosztály körében. Jelen kutatás témaköreit a korábbi, 2006-ban lefolytatott kutatás témaköreivel összhangban alakítottuk ki, figyelembe véve az azóta eltelt 10 évben bekövetkezett változásokat, a megváltozott szokásokat és az online térhasználat felerősödését. Ezáltal lehetőségünk volt a középiskolás korosztályban bekövetkezett változások vizsgálatára és az összehasonlításra is bizonyos kérdések mentén.
Mivel a családalapítás, a munkába állás és a saját otthon megszerzésének ideje egyre inkább kitolódik, jelen kutatásunkba a középiskolások mellett bevontuk a felsőoktatási intézmények hallgatóit és a 18-35 éves korú, székesfehérvári állandó lakcímmel rendelkező fiatal felnőtteket is.

1.3 Alkalmazott módszertan

A városi ifjúságkutatás egy nagy létszámú kérdőíves vizsgálatból áll. A vizsgálat empirikus adatgyűjtésére önkitöltős online kérdőívek segítségével 2016 október-novemberében került sor. A középiskolás diákok a 21 oldalas, 77 kérdést tartalmazó online kérdőíveket tanórákon töltötték ki. A tanárokat megkértük, hogy fokozottan hívják fel rá a tanulók figyelmét, hogy a válaszadás önkéntes és anonim. Az alapsokaság (amiből a mintavétel történt) a 9-13. évfolyamos osztályokat, a helyi felsőoktatási intézményekben tanulókat és a 18-35 év közötti, fehérvári lakcímmel rendelkező fiatal felnőtteket jelenti a városban. A középiskolások körében zajló kutatáshoz minden székesfehérvári középiskolát megkerestünk. A résztvevő iskolákat az alábbi táblázat tartalmazza.

Iskola neve	Osztályok száma	Osztálylétszám (fő)	Kitöltések száma (db)
Ciszterci Szent István Gimnázium	12	403	300
Gorsium Művészeti Szakgimnázium	8	217	100
Kodolányi János Gimnázium és Szakgimnázium	18	543	250
Székesfehérvári SzC Bugát Pál Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	33	737	511
Székesfehérvári SzC Deák Ferenc Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	31	648	98
Székesfehérvári SzC Hunyadi Mátyás Szakgimnáziuma	23	600	112
Székesfehérvári SzC I. István Szakgimnáziuma	27	732	478
Székesfehérvári SzC Váci Mihály Ipari Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma	37	739	523
Székesfehérvári SzC Vörösmarty Mihály Ipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	25	394	308
Székesfehérvári SzC Széchenyi István Műszaki Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	39	1115	837
Székesfehérvári Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola Budai Úti Tagintézménye	17	520	326
Székesfehérvári Vasvári Pál Gimnázium	16	546	239
Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakgimnázium	22	685	518
Összesen	**378**	**9031**	**4600**

Ez mindösszesen 15 iskolában 378 osztályt jelent (9031 tanulót). A kutatás során mindösszesen 4613 tanulótól kaptunk vissza kérdőíveket, amelyekből 4600 értékelhető, ez a középiskolások (az összes 9-13. évfolyamos tanuló) 50 százalékát teszi ki. Mivel több iskolában voltak az adatfelvétel idején hiányzó tanulók, a hiányzásból és az esetleges válaszmegtagadásból fakadó kismértékű torzulást az évfolyam és az iskolatípus szempontja szerinti matematikai-statisztikai súlyozással korrigáltuk. A súlyozás után a minta évfolyam és iskolatípus szerint pontosan reprezentálja a székesfehérvári diákokat.

A város három felsőoktatási intézményében tanulók számára egy 21 oldalas, 80 kérdést tartalmazó kérdőívet készítettünk, melyet 114 fő töltött ki. A kérdőívet a Neptun rendszeren keresztül jutatták el a felsőoktatási intézmények hozzájuk. Ezek közül mindegyik értékelhető volt. A fehérvári felsőoktatásban

tanulók alapsokaságának megoszlását az alábbi táblázat mutatja:

Intézmény neve	Hallgatói létszám (fő)	
	Férfi	Nő
Budapesti Corvinus Egyetem Székesfehérvári Campusa	15	11
Kodolányi János Főiskola	179	257
Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki Kar	636	147
Összesen	**830**	**415**

A fiatal felnőttek körében véletlenszerű mintavétellel 4000 darab levelezőlapot küldtünk ki, amelyek a kutatásban való részvételre történő felhívást és a kérdőív-felület eléréséhez szükséges adatokat, valamint a kitöltéshez szükséges jelszót tartalmazták. A fiatal felnőttek számára készített kérdőív 22 oldal terjedelmű, 78 kérdést tartalmazott. A székesfehérvári 18-35 év közöttiek körében 295 fő töltötte ki a kérdőíveket, ebből 272 fő adott értékelhető válaszokat.

1.4 Adatfeldolgozás

A kérdőívből kinyerhető empirikus adatokat kódolás után számítógépen rögzítettük és ellenőriztük. Az adatelemzést SPSS programmal végeztük.

Egyes kérdéseknél azt kértük a válaszolóktól, hogy értékeljenek állításokat, minősítsenek társadalmi cselekedeteket, problémákat, intézményeket négy illetve ötfokú skálán. Ezen kérdések esetében a kapott értékeket egy százfokú skálára számoltuk át, ahol a százas értéket az jelentette volna, ha az adott kérdésre minden válaszoló egyöntetűen a maximális, a nullát pedig az, ha a minimális pontszámot adja. A határ az ilyen százfokú skálákon az ötven pont. Az ez alatti érték általában negatív véleményt (bizalmatlanságot, elégedetlenséget, ellenszenvet stb.), míg az e feletti érték pozitív véleményt (elégedettséget, bizalmat, rokonszenvet stb.) jelez.

Más kérdéseknél - ahol pozitív vagy negatív tendenciát lehetett prognosztizálni - a százalékos értékeket egy ún. mérleg-indexre vetítettük. Ez esetben a kapott szám egy -100 és +100 közötti érték, ahol az egyöntetű pozitív tendenciát a pozitív, míg az egyöntetű negatív tendenciát a negatív véglet mutatja. A mérleg-indexen a nulla körüli értékek fejezik ki a változatlan helyzetet.

2. A vizsgált tanulók demográfiai helyzete

Mielőtt belekezdenénk a középiskolai tanulók kérdőíves kutatás részletes tartalmi ismertetésébe, szükséges, hogy a vizsgált népesség demográfiai helyzetét, összetételét ismertessük, mert vannak olyan tendenciák, jelenségek, amelyek csak ennek fényében érthetők.

A társadalomtudományi vizsgálódások alapvető demográfiai változója közé tartozik az életkor. A vizsgált tanulói korosztályok közül a középiskolában tanulók 79 százaléka fiatalkorú (tehát jogi értelemben korlátozottan cselekvőképes) a mintában, s a maradék 21 százalék számít jogilag felnőttnek, aki betöltötte már a 18. életévet. A kérdezett tanulók átlagéletkora 16.99 év, mely iskolatípusonként természetesen eltérő. A gimnáziumokban és a szakközépiskolákban (új rendszer szerinti elnevezéssel élve a szakgimnáziumokban) az átlagos életkor 16.38, illetve 16.35 év, a szakiskolákban (új rendszer szerinti elnevezéssel élve a szakközépiskolákban) 16.76, míg az érettségire épülő szakképzések esetében érthető módon magasabb, 19.70 év.

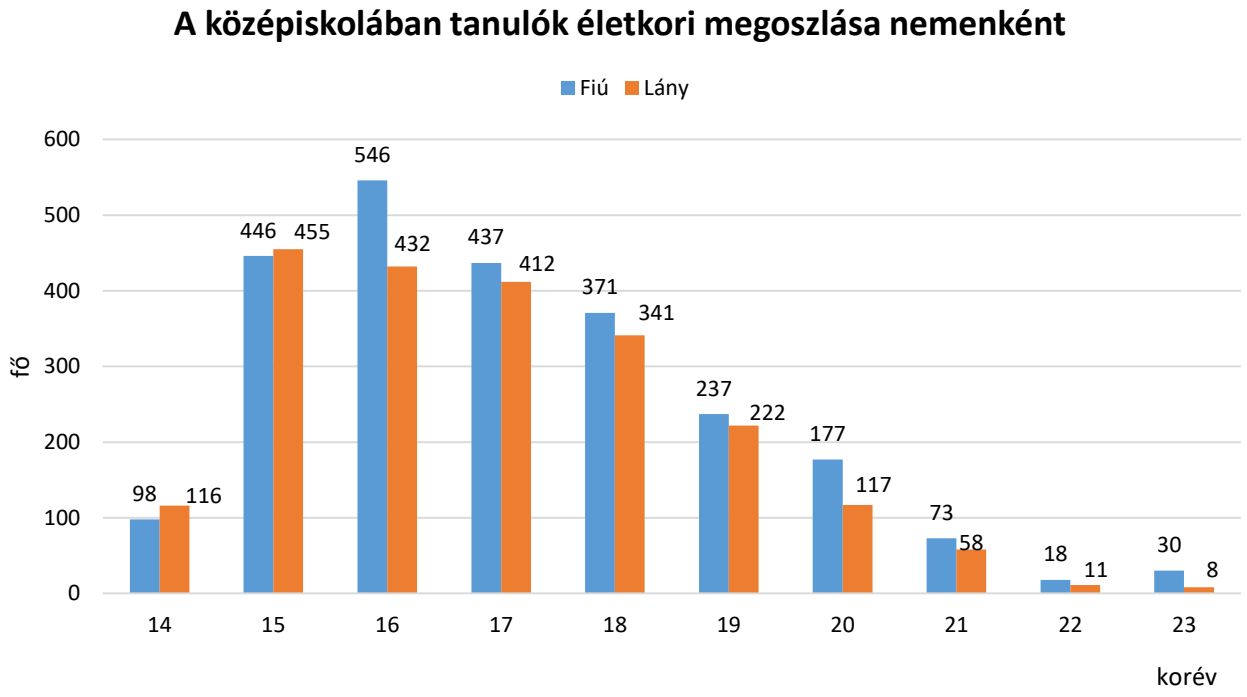

A helyi felsőoktatásban tanulók esetében az átlag életkor 25,52 év, míg nemek szerint összehasonlítva a nőknél 28 év, a férfiaknál pedig 24 év. A fiatal felnőtt korosztály esetében 27,21 év az átlagéletkor, ami nemek szerint is kiegyenlített képet mutat, 27,36 év a férfiak, 27,06 év a nők esetében.

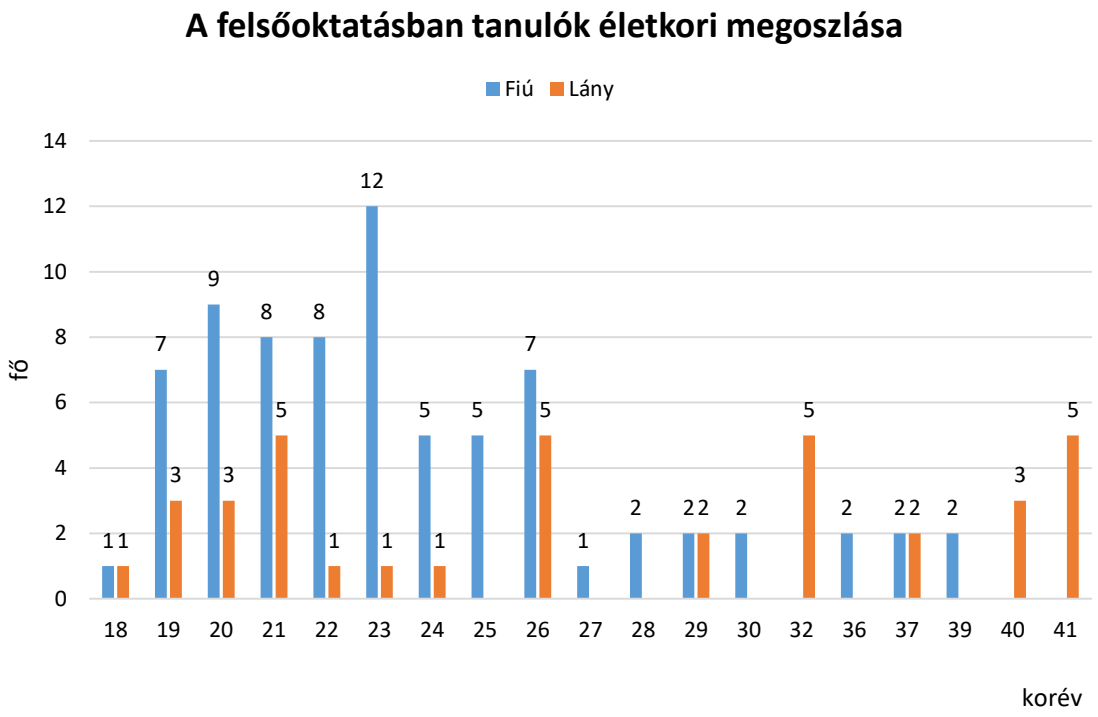

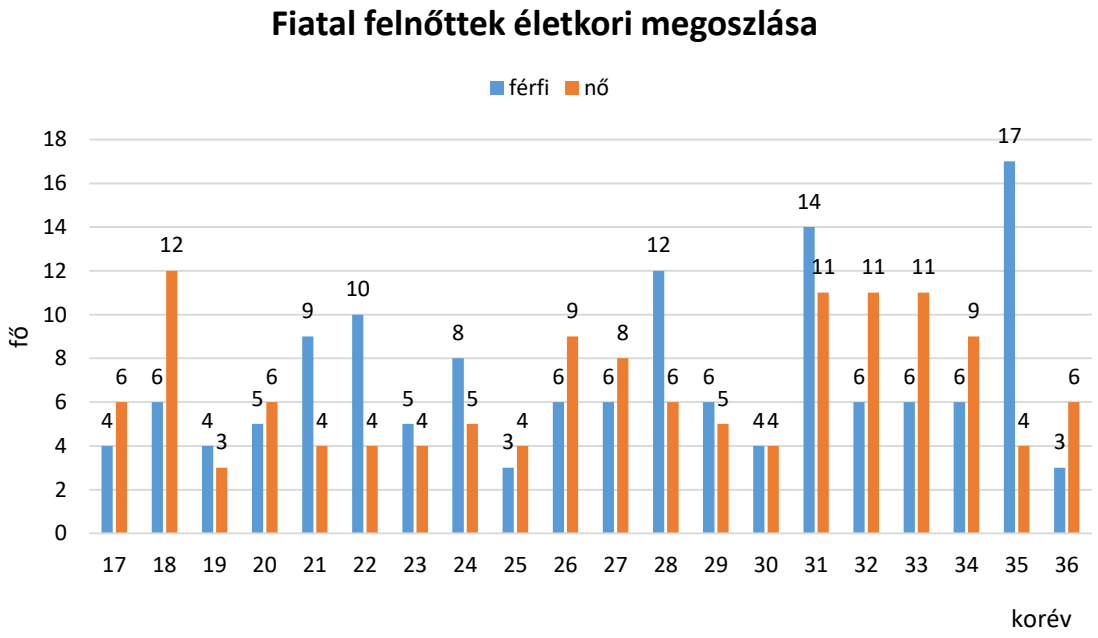

A vizsgált fehérvári iskolákban a 10-11 évfolyamon egyenlő arányban vannak a tanulók (20-20 százalék). A 9. évfolyamosok a mintában 26 százalékot tesznek ki, a 12. évfolyamosok pedig 17 százalékot. Érettségi utáni képzésben (13, 14, 15. évfolyam) is többen részt vesznek, ám arányuk érthetően sokkal alacsonyabb (10, 6 és 1 százalék), hiszen eddigre már többen belépnek a munkaerőpiacra vagy pedig a felsőoktatásba. Ennek megfelelően az egyes iskolatípusok között eltérő a válaszolók évfolyam szerinti megoszlása is

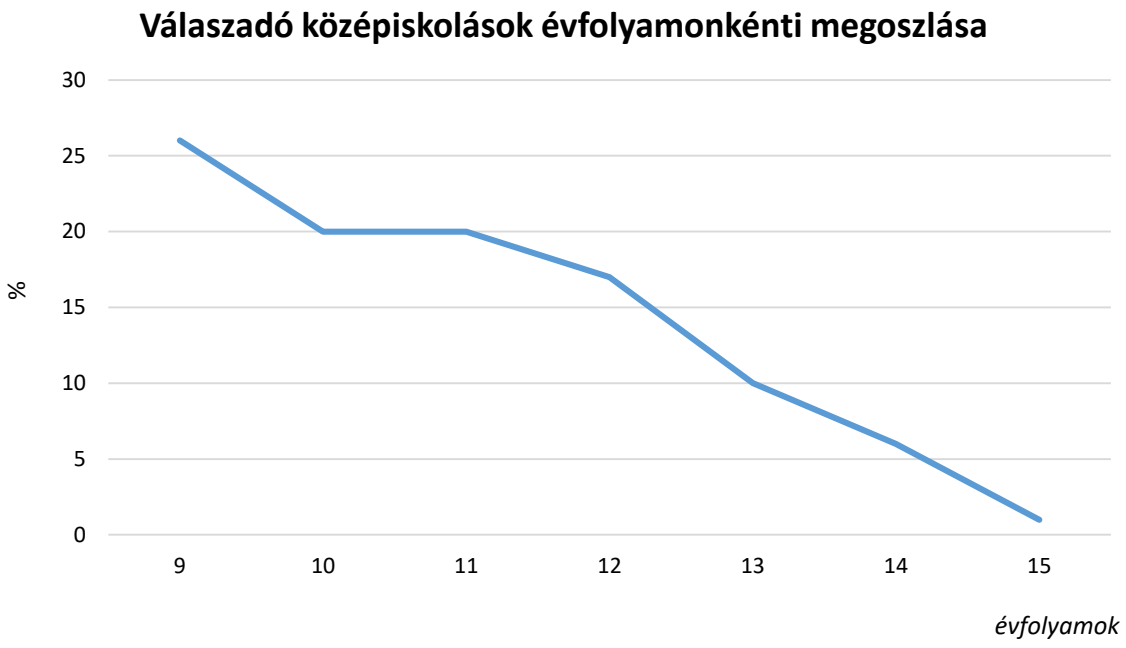

A székesfehérvári felsőoktatási intézmények hallgatói közül a legnagyobb arányban az Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki karának hallgatói töltötték ki a kérdőívet, 72 százalékot tesznek ki a mintában, a Kodolányi János Főiskola hallgatói 24 százalékot, míg a Budapesti Corvinus Egyetem hallgatói 4 százalékot. A hallgatók aránya a mintában tükrözi a tényleges arányukat a helyi felsőoktatásban, ugyanis az Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki karán jelenleg 783 fő tanul, a Kodolányi János Főiskola székesfehérvári képzőhelyén 436 fő, míg a Corvinus Egyetemen pedig 26 fő.

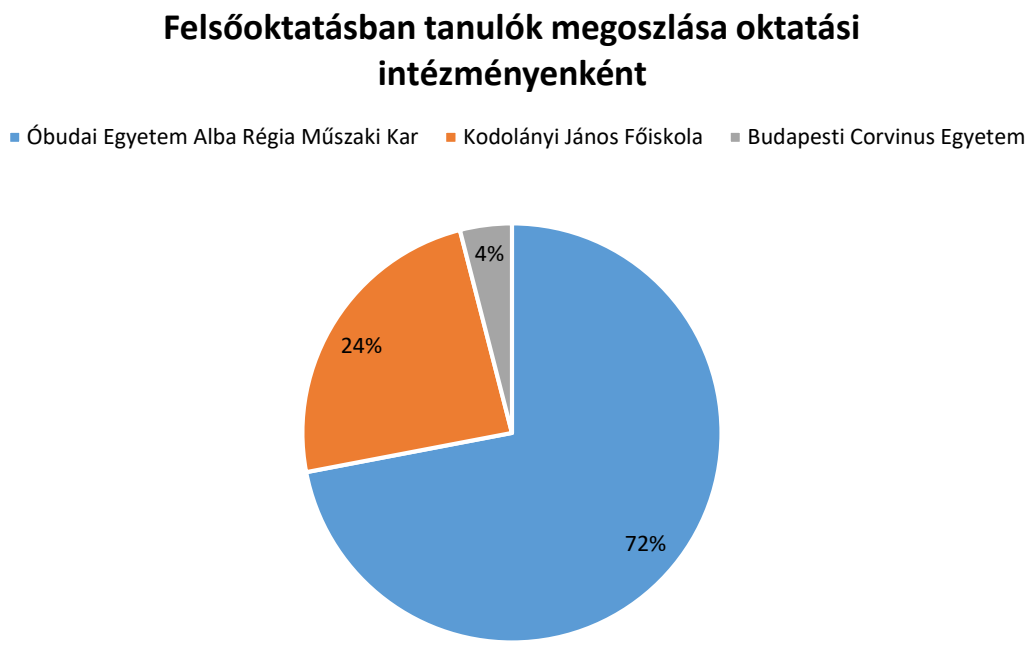

A fiatal felnőtt korosztály esetében a legtöbben- 59 százalékuk- dolgoznak, 29 százalékuk tanul még, 7 százalékuk GYES-en van, 3 százalékuk pedig munkanélküli. Azok a fiatal felnőttek, akik jelenleg tanulnak, 30 százalékuk Budapesten tanul, de jelen vannak a Győrben, Pécsen, Szegeden tanuló fiatalok is.

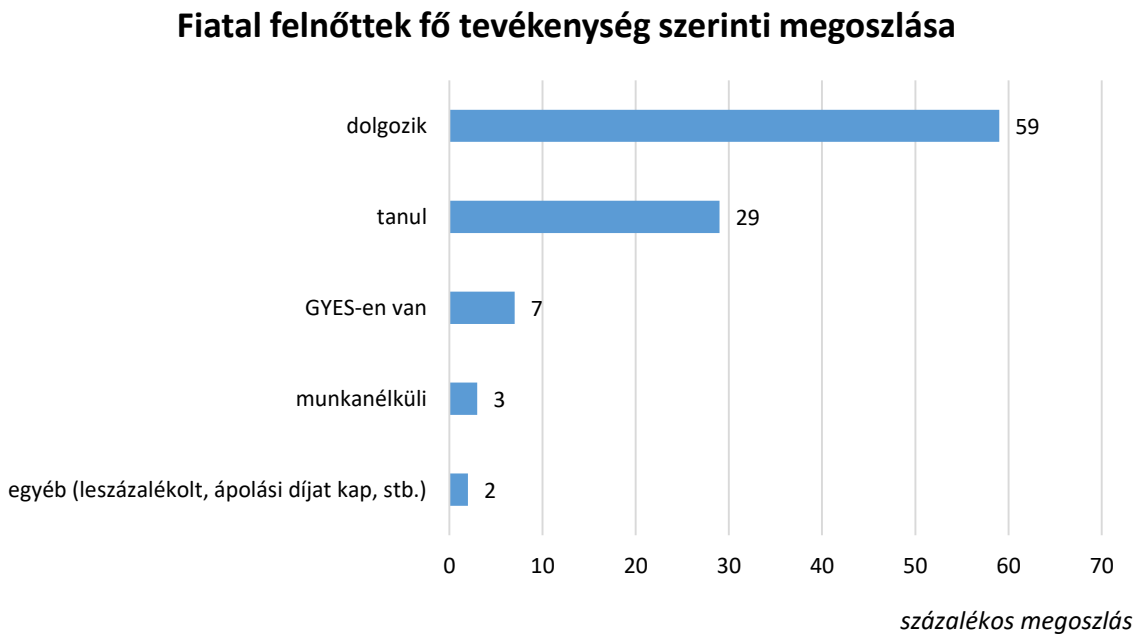

A válaszolók nem szerinti összetétele kicsit eltér a korcsoportra jellemző általános demográfiai helyzettől, a fiúk és a lányok aránya között különbség látható a fiúk „javára", a tanulók 53 százaléka fiú, 47 százaléka pedig lány. A tanulók nemek szerinti összetételét az egyes iskolatípusok dimenziójában vizsgáljuk - ahogy az várható volt - komolyabb eltérés tapasztalható. Míg a szakközépiskolákban és az érettségire épülő szakképzésben résztvevő iskolások nemi aránya viszonylag kiegyenlített, ezzel szemben a szakiskolákban már jóval többen vannak a fiúk. A gimnáziumokban inkább lány dominancia érvényesül.

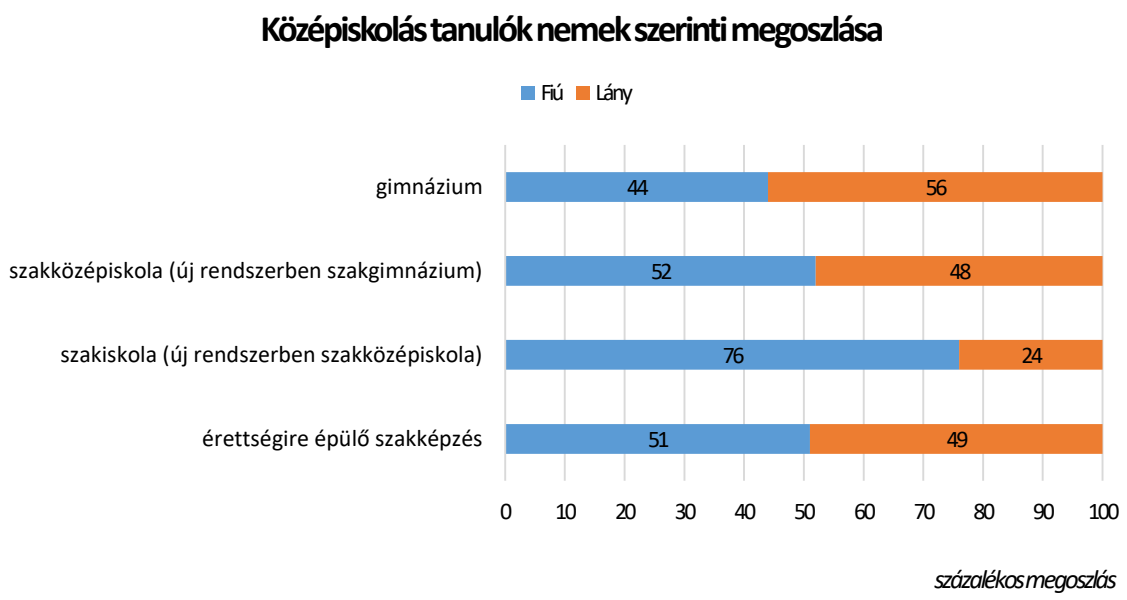

A székesfehérvári felsőoktatásban tanulók esetében a fiúk túlsúlya a jellemző, 66 százalékot tesznek ki, míg a lányok 34 százalékban képviseltetik magukat. Képzési területenként is megfigyelhetőek az eltérések a két nem között. Műszaki területen nem meglepő módon egyértelmű a fiúk dominanciája, míg művészeti, társadalomtudományi és bölcsész típusú képzésekben a lányok vannak többségben.

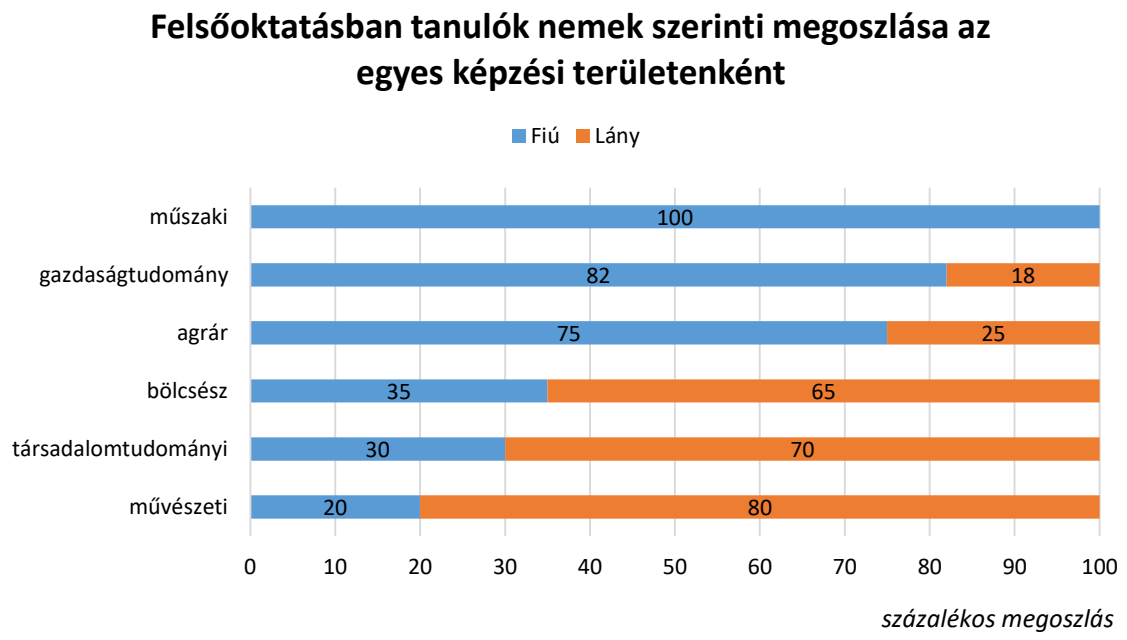

Eddigi tapasztalataink alapján a legfontosabb magyarázó változók egyike a szülők iskolai végzettsége. A jelenleg a Székesfehérváron középiskolai képzésben résztvevő diákok 7 százalékának édesapja csak nyolc osztályt, vagy kevesebbet végzett, 37 százalékuk kitanult valamilyen szakmát, további 33

százalék édesapja le is érettségizett. A diplomás apák aránya 23 százalék. Az édesanya iskolai végzettsége részben jobb, részben rosszabb, mint az apa végzettségi szintje, a képzetlenek aránya magasabb az apákénál (10 százalék), a szakmával rendelkezők aránya viszont jóval alacsonyabb (24 százalék). Érettségivel és diplomával többen rendelkeznek, mint az apák esetében (39 és 27 százalékuk). Az apa és az anya iskolai végzettsége között szoros korreláció van (r=0.584), ami azt jelenti, hogy a szülők általában hasonló kulturális (iskolázottsági) közegből kerülnek ki.

A szülők végzettsége erősen befolyásolja a gyermekük iskolai pályafutását. Jellemző, hogy a teljesen képzetlen szülők gyerekei között jóval átlag alatti az érettségit adó iskolába járó fiatalok aránya, s ez a kulturális tőke hátrányának újratermeléséről ad hírt. Ezzel szemben a diplomás szülők gyermekei magas arányban képviseltetik magukat a gimnáziumokban.

Összevetve a városban helyben lakó illetve a bejárós tanulók szüleinek képzettségi szintjét kiderül, hogy a város, természetes módon kulturális tőkében gazdagabb, mint a környező kistelepülések, mert míg a Székesfehérváron lakó tanulók szüleinek 35 százaléka diplomás, s 37 százalékuk érettségizett, addig a kollégisták illetve a környező településekről naponta bejáró tanulók szüleinek 16 százaléka diplomás, s 32 százaléka érettségizett.

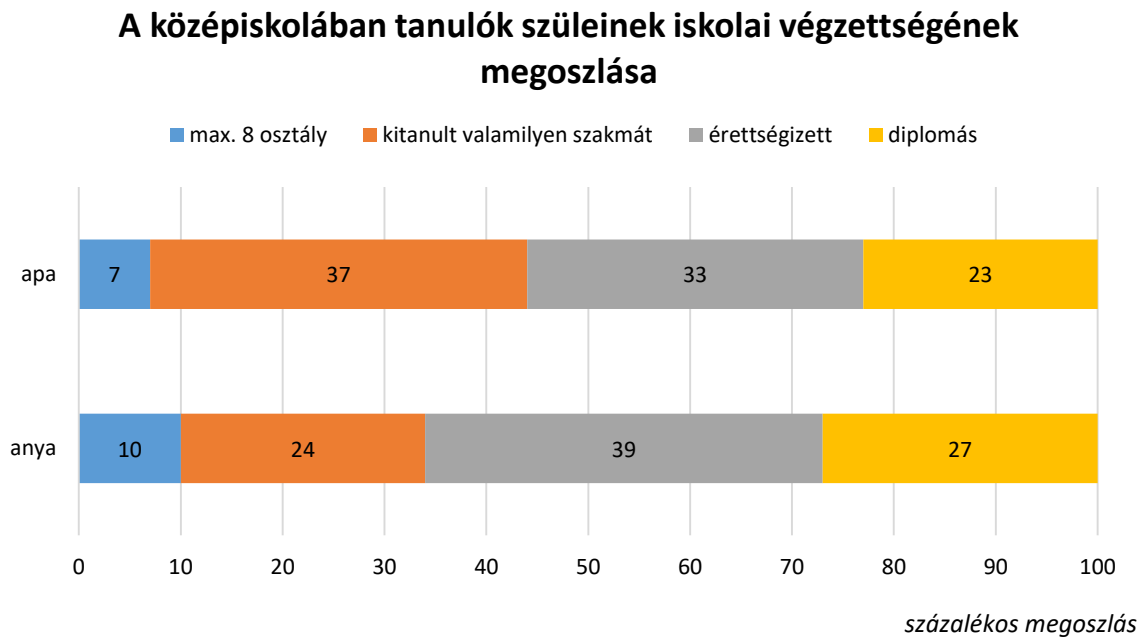

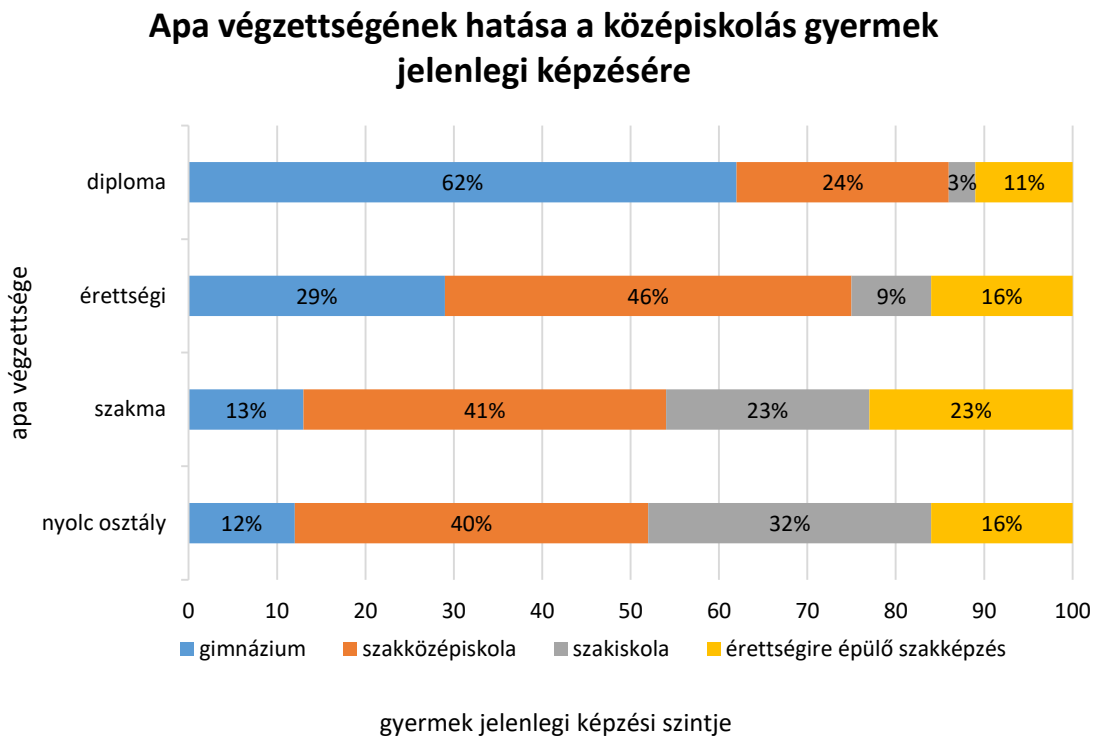

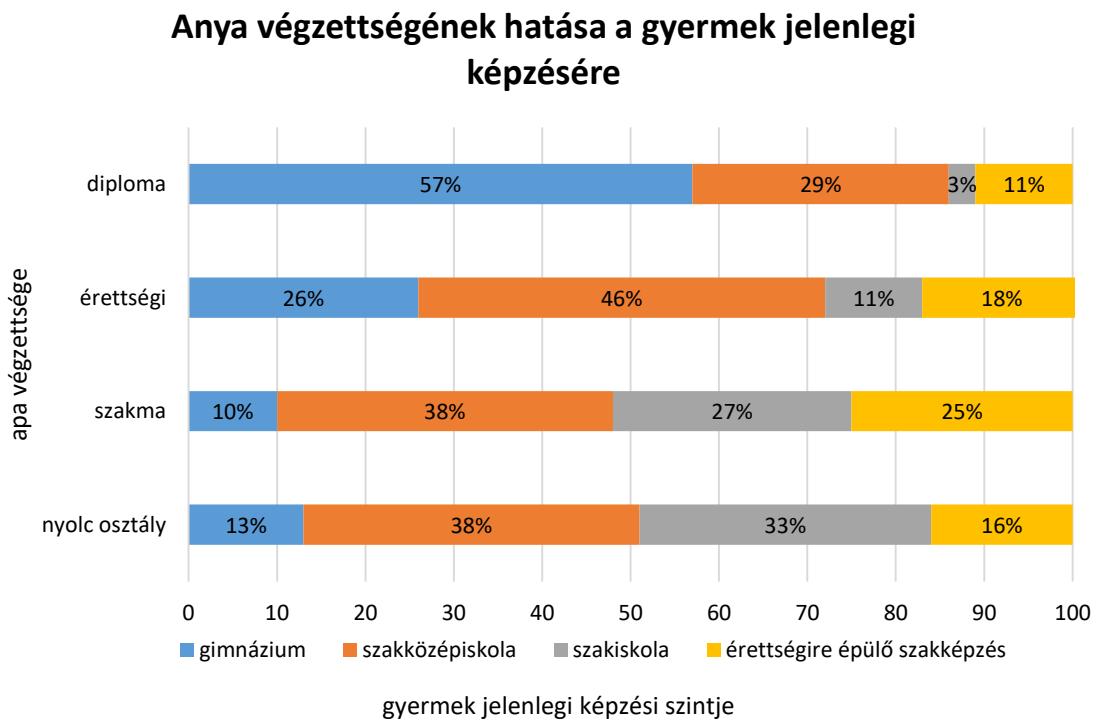

A felsőoktatásban tanulók esetében szintén erős a kapcsolat a szülők végzettsége és a gyermek iskolai életútja között, a diplomás szülők aránya magasnak mondható (több, mint 30 százalék).

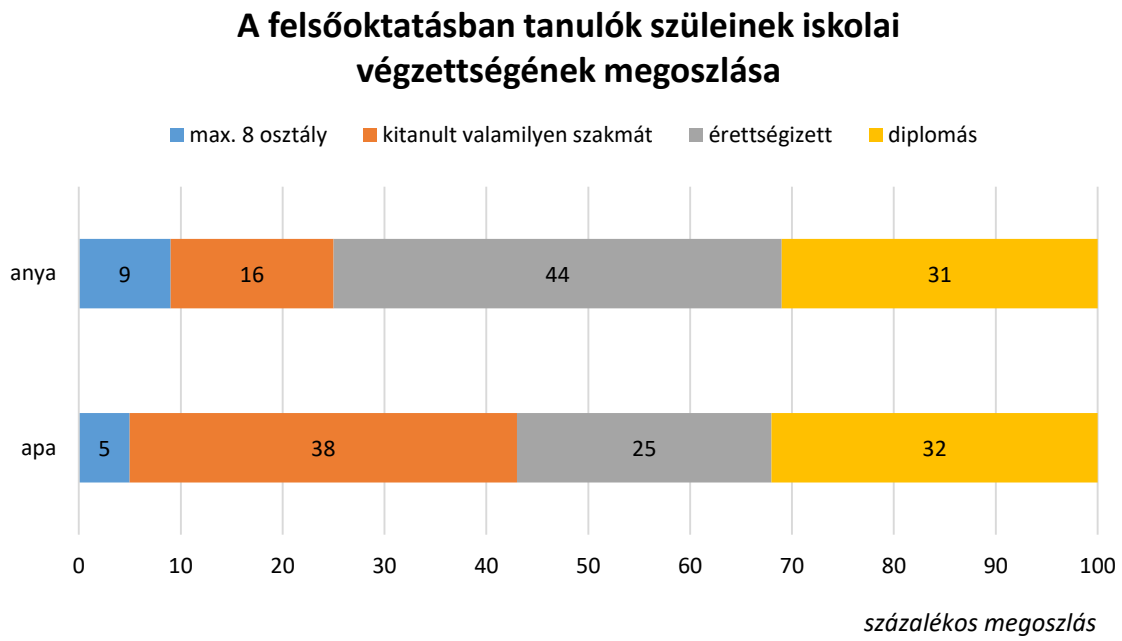

A fiatal felnőtt korosztálynál még jobban megfigyelhető a szülők végzettségégnek hatása a gyermek életútjára. Azoknak a fiatal felnőtteknek, akik még jelenleg is tanulnak, 46 százalékuknak a szülei diplomásak és nincs köztük olyan, akinek édesapja, vagy édesanyja mindössze 8 osztályos végzettséggel rendelkezne.

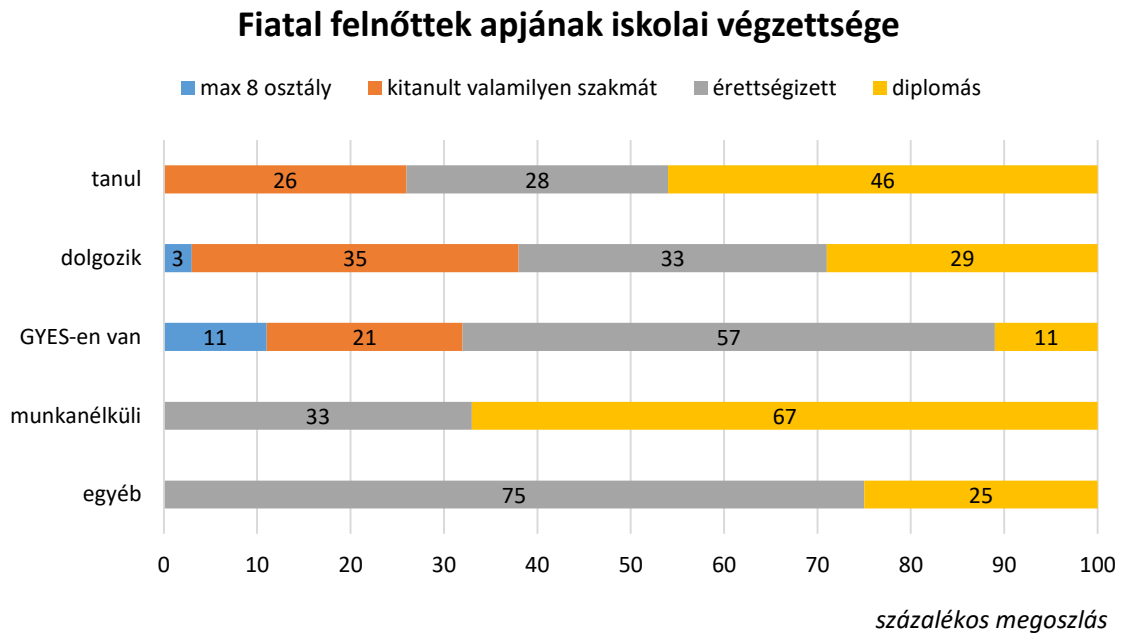

A városban tanuló középiskolás diákok több mint fele, 58 százaléka naponta jár be a környező kisebb településekről, 34 százalékuk helyi lakos. A kollégiumban, vagy rokonoknál, ismerősöknél lakók aránya 8 százalék a mintában. Iskolatípusonként vizsgálva a kérdést elmondható, hogy a legnagyobb arányban a gimnáziumokban vannak fehérvári diákok, míg az érettségire épülő képzésekben, a szakközépiskolákban és a szakiskolákban az átlagnál magasabb az aránya a nem fehérvári fiataloknak.

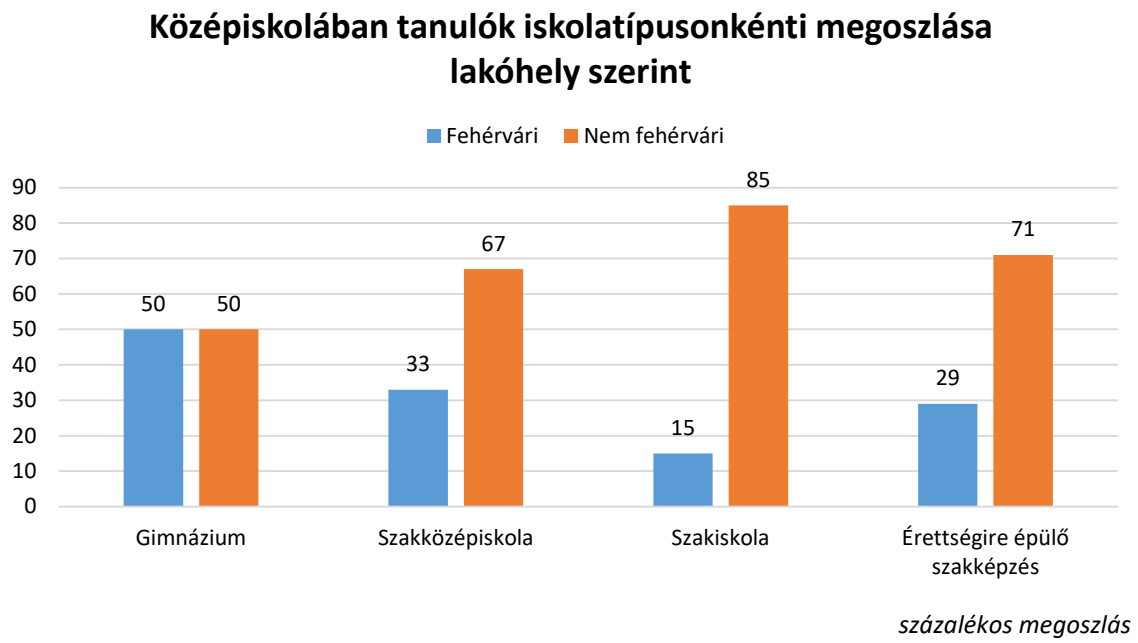

A székesfehérvári felsőoktatásban tanulók esetében 45 százalékuk Székesfehérváron is él, míg 55 százalékuk kollégista, vagy bejárós, esetleg albérletben, vagy ismerősöknél lakik.

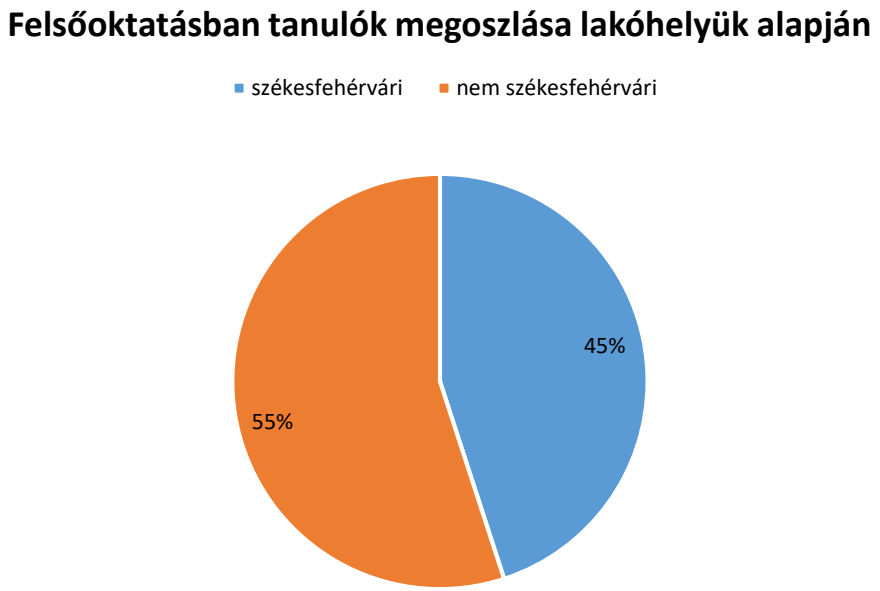

A kérdőívben arra is megkértük a jelenleg tanulókat, hogy nyilatkozzanak iskolai teljesítményükről, milyen tanulónak tartják magukat saját megítélésük szerint. A városban tanuló diákok mind középiskolában, mind a felsőoktatásban átlagosan jó, vagy közepes tanulónak ítéli saját magát, rossz tanulónak 3 százalék vallotta magát. A fiatal felnőttek közül, akik nem Székesfehérváron tanulnak, 53

százalékuk vallotta magát jónak, 46 százalékuk közepesnek, míg 1 százalékuk rossz tanulónak.

A nemek összehasonlításának eredményeképp azt tapasztaljuk, hogy összességében a lányok jobb tanulónak gondolják magukat, mint a fiúk. Évfolyamonként vizsgálva a középiskolások között a kilencedik évfolyamban még viszonylag kiegyenlített az, hogy a fiúk és a lányok miként gondolkodnak arról, hogy milyen tanulók is ők. Az arány 45-50 százalék volt a lányok javára, ám a tizedik évfolyamtól felfelé haladva a fiúk egyre kevésbé vallják magukat jó tanulónak, folyamatosan nő a különbség a lányok válaszaihoz mérten.

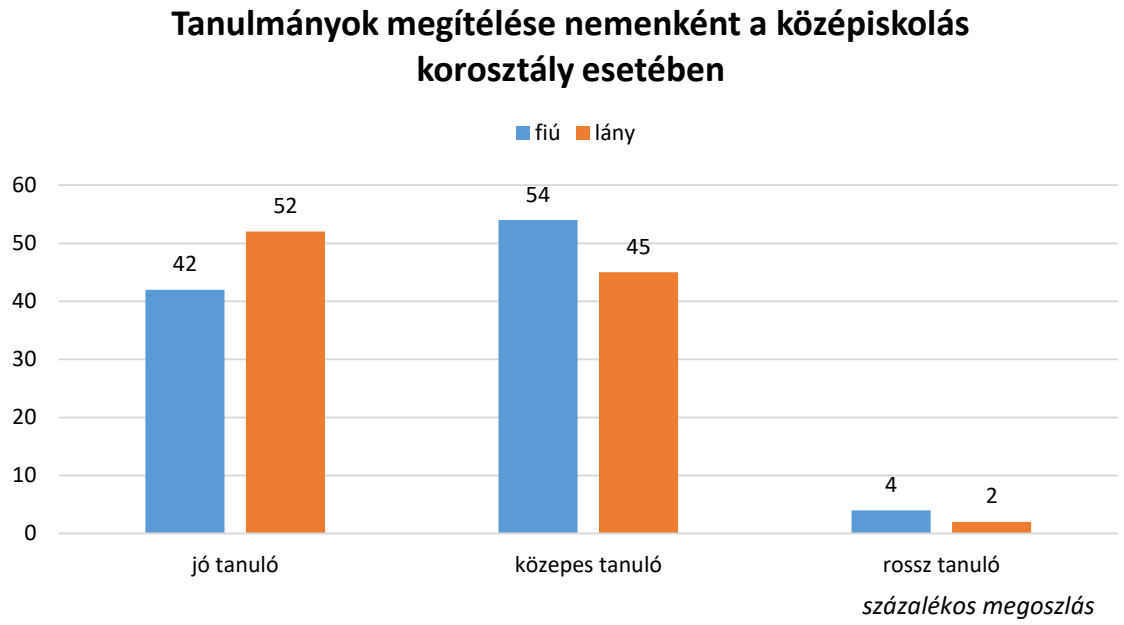

Évfolyam száma	Nem	Jó tanuló	Közepes tanuló	Rossz tanuló
9	fiú	45	53	2
	lány	50	46	4
10	fiú	39	58	4
	lány	53	45	2
11	fiú	41	53	6
	lány	55	44	1
12	fiú	48	47	4
	lány	58	39	2
13	fiú	34	62	4
	lány	47	51	1
14	fiú	35	60	4
	lány	48	52	-
15	fiú	23	77	-
	lány	47	40	12

százalékos megoszlás

A helyi felsőoktatásban is hasonlóan alakulnak az arányok, a lányok inkább tartják magukat jó tanulónak, mint a fiúk. A tudományterületekkel kapcsolatban látható, hogy egy bölcsész, vagy gazdaságtudományi területen tanuló nagyobb eséllyel mondja magát jó tanulónak, mint egy műszaki területen tanuló.

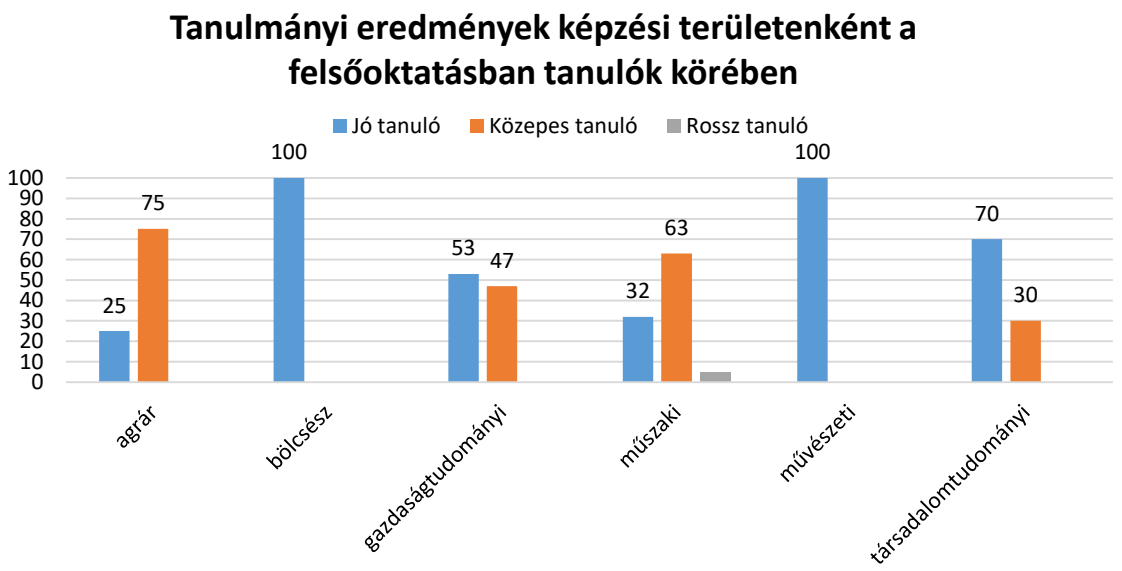

százalékos megoszlás

A tanulmányi eredményeket vizsgálva fel kell hívni a figyelmet arra a – pedagógusok által jól ismert – tényre, hogy a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező szülő gyermeke, mivel több kulturális tőkével rendelkezik, jobban meg tud felelni az iskolai elvárásoknak, s az iskolákat leginkább ők tudják "használni" céljaik elérésére.

A középiskolás diákok esetében a diplomás apák gyermekeinek 63 illetve 74 százaléka vallja magát jó tanulónak, addig az érettségizetteknél 44, illetve 55, a szakmunkás apák gyerekeinél pedig csak 30, illetve 42 százalék ez az arány. A maximum nyolc osztályt végzett apák gyermekeinek 28 és 37 százaléka tartja magát jó tanulónak, 8, illetve 7 százalékuk pedig kifejezetten gyenge tanulónak tartja magát.

Apa legmagasabb végzettsége	Nem	Jó tanuló	Közepes tanuló	Rossz tanuló
8 osztály	fiú	28	64	8
	lány	37	55	7
szakma	fiú	30	66	3
	lány	42	56	2
érettségi	fiú	44	52	3
	lány	55	44	1
diploma	fiú	63	33	3
	lány	74	25	2

százalékos megoszlás

A kulturális tőke hiánya vagy kisebb “mennyisége” utolérhető a lakóhely dimenziójában is. A bejárós középiskolás diákok - akik többsége a környező kisebb, hátrányosabb helyzetű településről jár be - tanulmányi eredménye valamivel rosszabb, mint a fehérváriaké.

Lakóhely	Nem	Jó tanuló	Közepes tanuló	Rossz tanuló
fehérvári	fiú	49	48	3
	lány	59	39	2
Nem fehérvári	fiú	38	58	4
	lány	49	48	3

százalékos megoszlás

A tanulmányi előmenetelt, a szabadidő hasznos eltöltését, érdeklődési kör szélesítését szolgálhatják a különböző iskolán kívüli különórák, legyenek azok nyelvi, zenei, művészettel kapcsolatosak, vagy sport tevékenységre irányulóak. A fehérvári középiskolások fele-fele arányban vesznek részt iskolán kívüli foglalkozásokon. A különórákon való részvétel valószínűbb a magasabban kvalifikált családokban, ahol a szülőknek magas a végzettségük és a gyermek is gimnáziumban tanul, valamint a Fehérváron élők és a jómódúak esetében, míg kevésbé valószínű a rosszabb tanulók, a szakiskolások és azok körében, akiknek alacsony végzettségűek a szülei.

Iskolán kívüli különórákon való részvétel a középiskolások körében

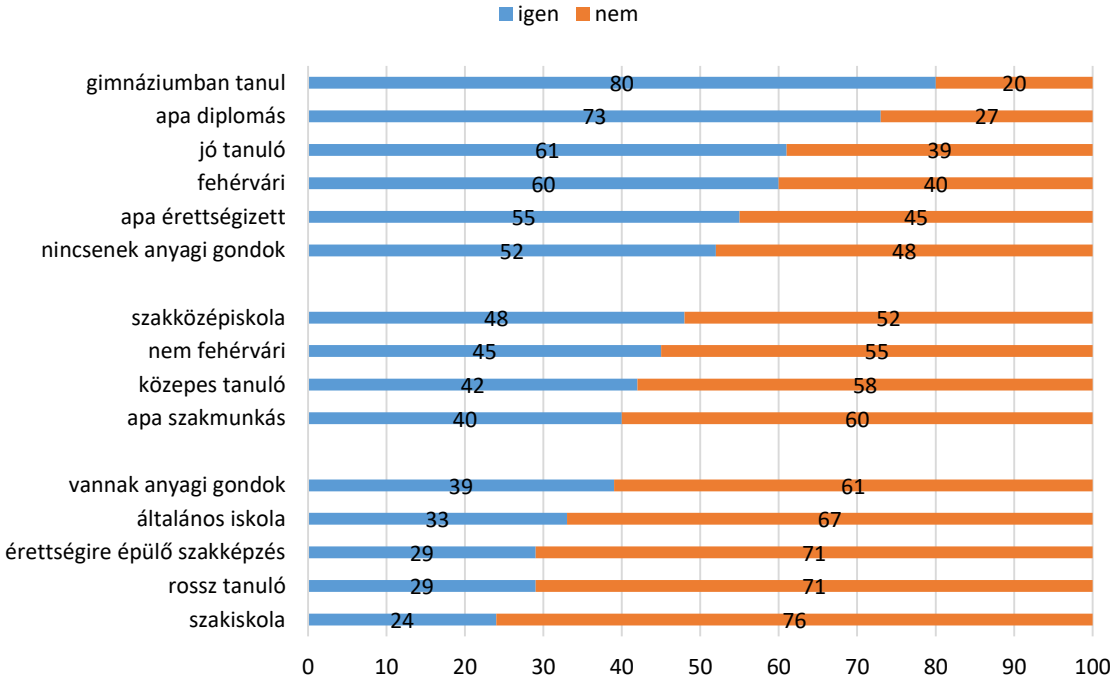

százalékos megoszlás

A felsőoktatásban tanulók és a fiatal felnőttek esetében 30, illetve 53 százalék azok aránya, akik részt vesznek valamilyen iskolán kívüli tevékenységben, különórán.

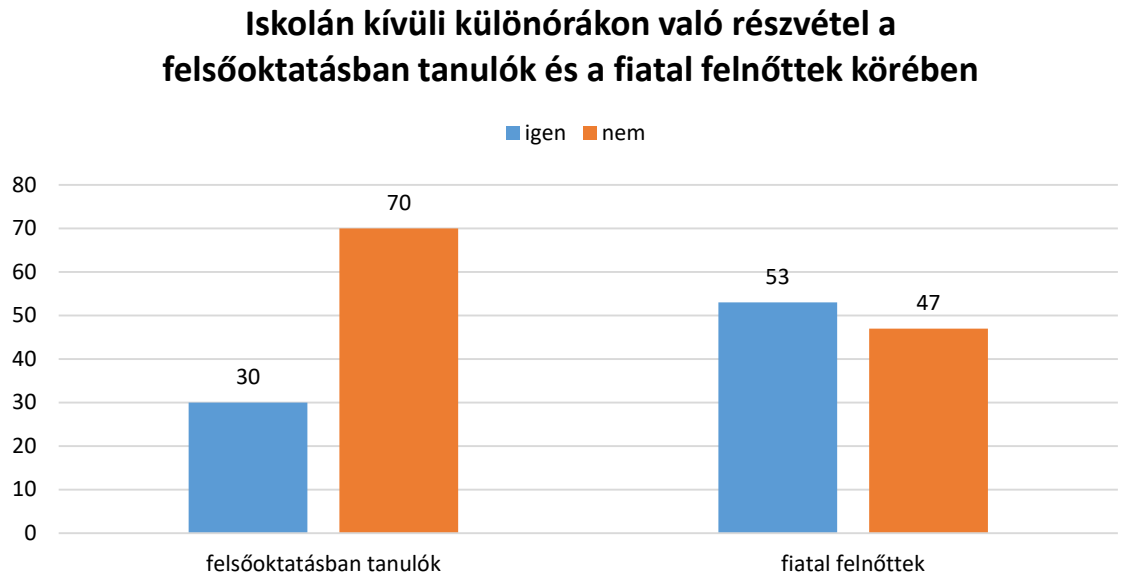

százalékos megoszlás

3. Családi háttér

Köztudott, hogy az elsődleges szocializációs közeg, a család meghatározó szerepet tölt be az egyén életében. Kutatásunknak is mindenképpen ki kell térnie rá, már csak azért is, mert számos olyan ifjúsági probléma van, melynek gyökere a családban, a családi mintában van. Nemcsak a neveltetés és az erkölcsi szint alakulásának legfontosabb színtere, hanem követendő mintákat, életmódbeli mintázatokat, kulturális tőkét ad át a felnövekvő generációknak, továbbörökíti az adott mikroközösségre jellemző viselkedés íratlan szabályait. Jelen kutatás szempontjából főként a középiskolás fiatalok családi háttere tűnt relevánsnak vizsgálat szempontjából.

A megkérdezett középiskolás fiatalok 63 százaléka él teljes családban, mindkét szülőjével együtt. Ugyanez az arány 2006-ban 67 százalék volt az akkor megkérdezett középiskolások között.

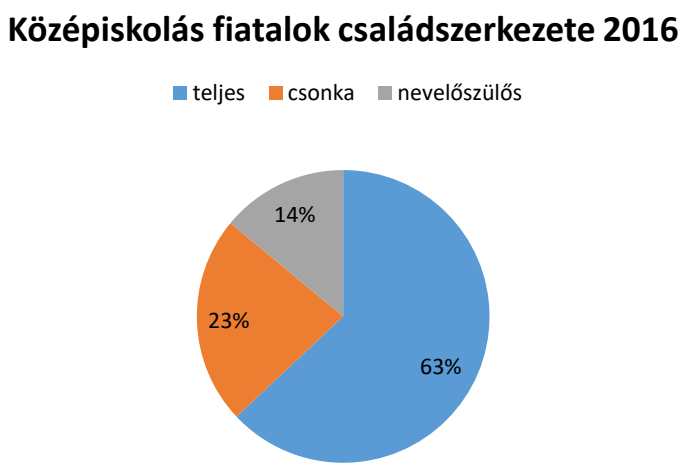

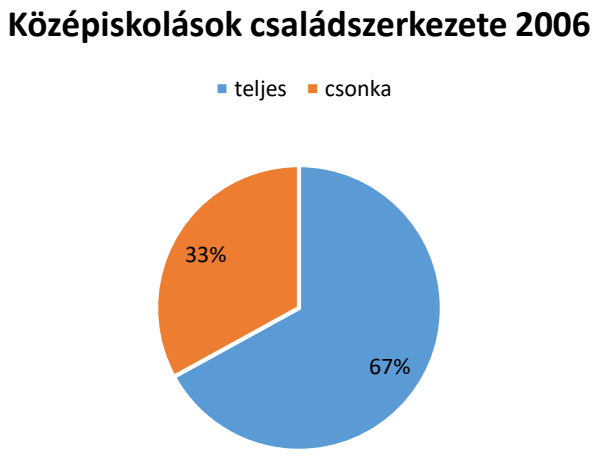

A nem fehérvári tanulóknál a teljes családok aránya magasabb. Jól látszik az is, hogy a családi háttér mennyiben befolyásolja a tanulmányi eredményeket: a teljes családok gyermekei szignifikánsan jobb tanulmányi eredményeket érnek el, mint a csonka családokban felnövők. A 2006-os eredmények is hasonló képet festettek a középiskolás fiatalok családi háttere és tanulmányi eredményeinek kapcsolatáról.

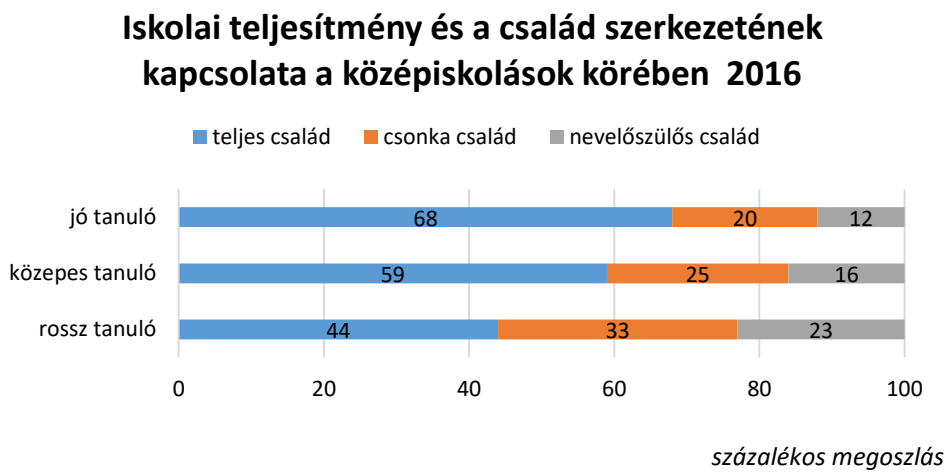

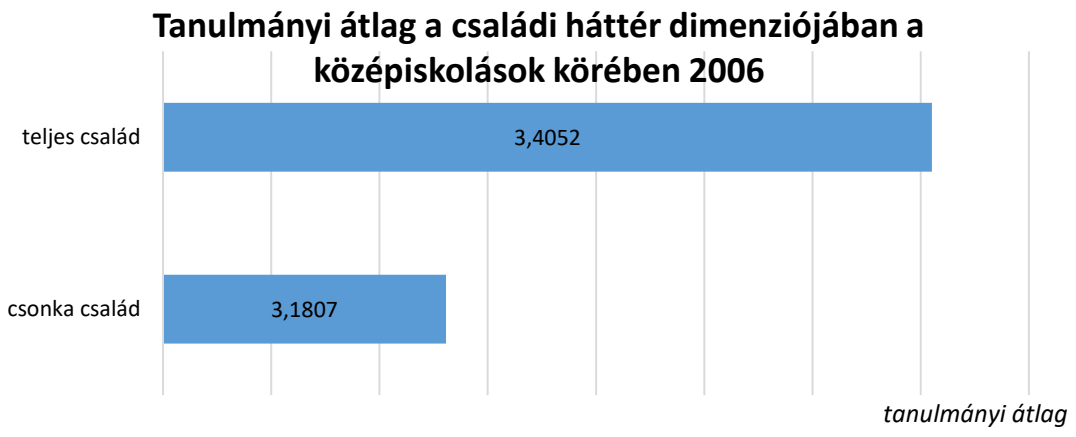

Jelentős eltérés mutatkozik azonban a különböző iskolatípusok szerint is: a megkérdezett gimnazisták 70, a szakiskolások és szakközépiskolások 61-54 százaléka él teljes családban, míg az érettségire épülő képzésekben résztvevő válaszadóknál ez az arány csupán 61 százalék. A 2006-os kutatás eredményei ettől nem térnek el jelentősen.

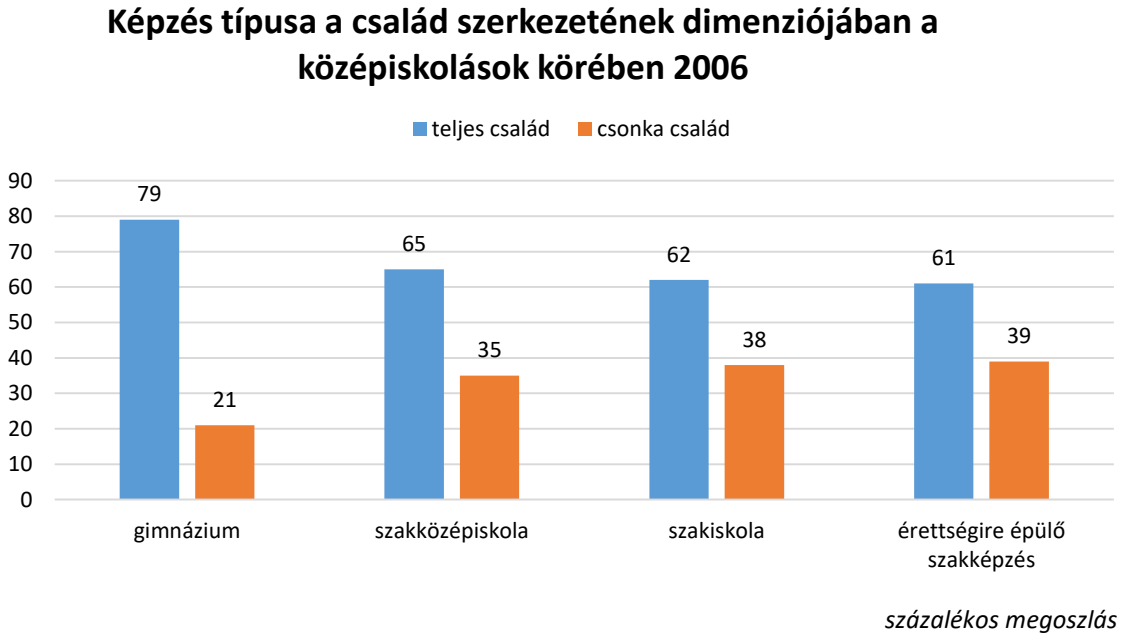

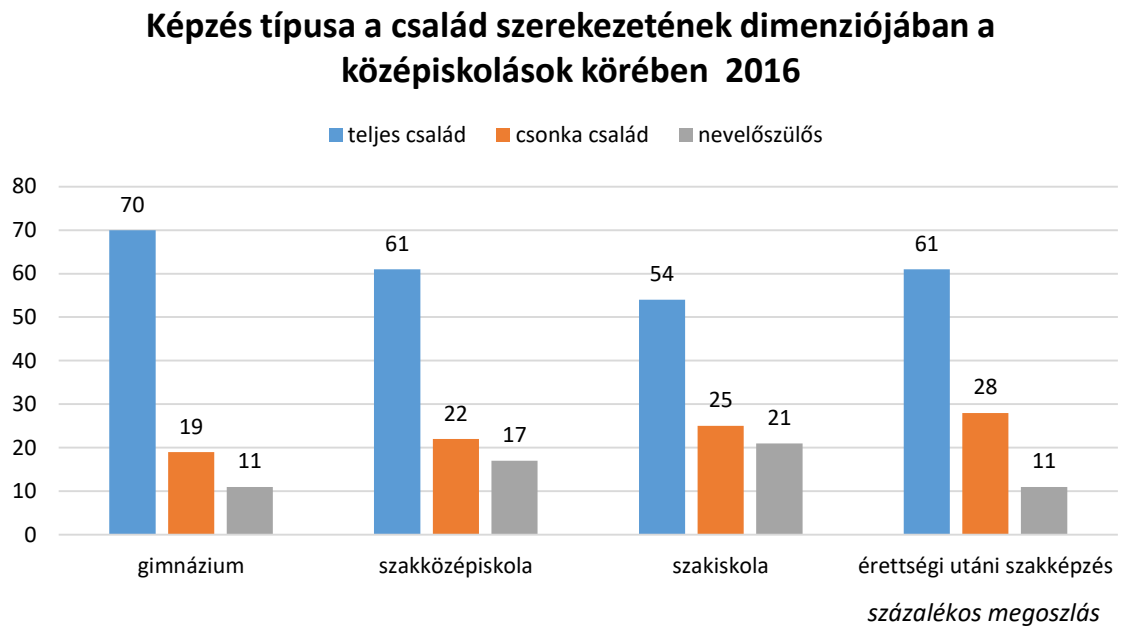

A fiatalokat, felsőoktatásban tanulókat, valamint a középiskolás diákokat arról is megkérdeztük, milyennek ítélik családjuk anyagi helyzetét. A középiskolás válaszadók 52 százaléka azt mondta, gond nélkül megélnek, további 26 százalék ügyes beosztással jön ki a jövedelemből. Valamivel több, mint 11 százalékuk vallotta azt, hogy néha küszködnek kisebb-nagyobb anyagi problémákkal, a családok 4 százaléka viszont gyakran néz szembe megélhetési nehézségekkel. A 2006-os adatokkal összevetve az rajzolódik ki, hogy javult a családok anyagi helyzete, legalábbis a diákok szubjektív megítélése alapján. A felsőoktatásban tanulók esetében 23 százalékuk családjában vannak anyagi gondok, a fiatal felnőttek esetében ugyanez az arány 18 százalék.

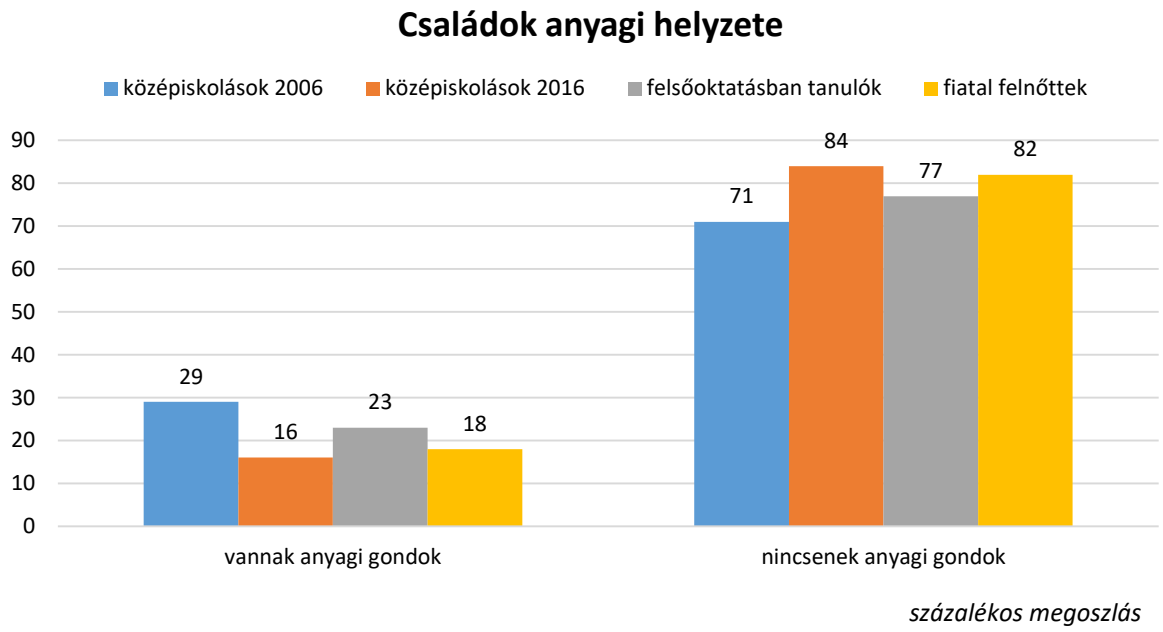

A középiskolás válaszadók között nem meglepő eredmény, hogy a csonka családokban élők közül többeknek vannak pénzügyi problémáik. Iskolatípusok mentén elemezve a mintát a szakközépiskolás és gimnazista válaszadók családjai vannak a legjobb helyzetben, 58, és 51 százalékuk gond nélkül él, 2006-ban ez arány 51 százalék volt mindkét iskolatípus esetében. A gimnazisták elmondása szerint mindössze 9 százalékuk családja kerül néha kisebb-nagyobb pénzügyi válságba. Az érettségire épülő szakképzés esetében 2006-ban 40 százalékuk családjánál felmerültek már az elmúlt év során megélhetési nehézségek, idén ez az arány 21 százalék volt.

Iskolatípus és anyagi helyzet kapcsolata a középiskolás diákok körében

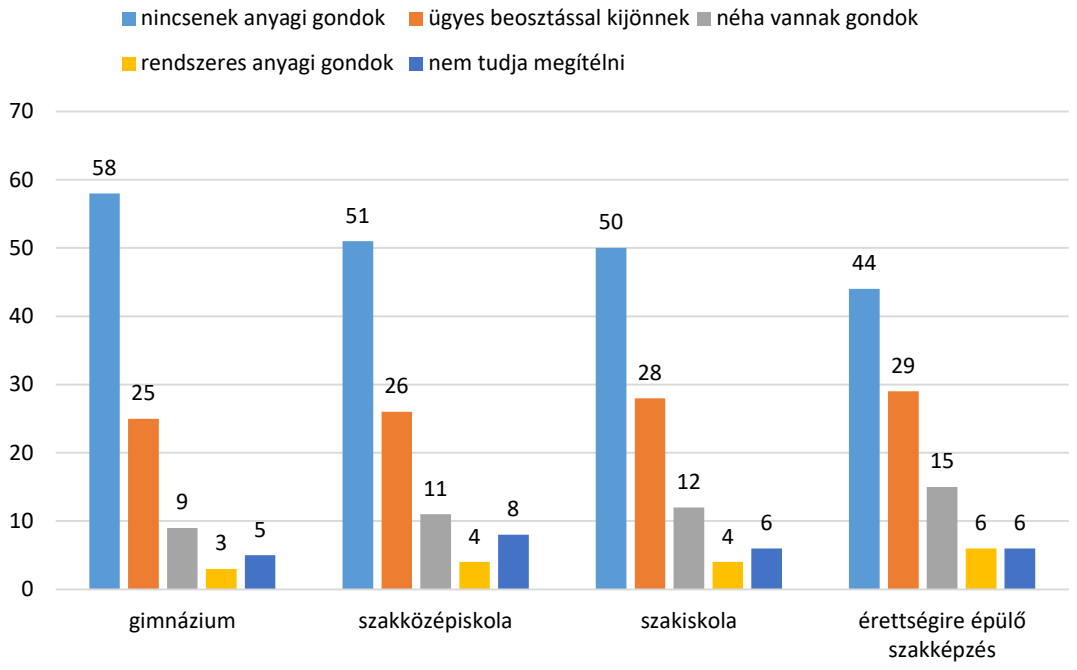

százalékos megoszlás

A család anyagi helyzetére elsősorban a szülők iskolai végzettsége van befolyással, az alacsonyan kvalifikált, képzetlen családoknak a harmada, míg a felsőfokú végzettséggel rendelkező szülők családjainak csupán egytizede küzd megélhetési problémákkal. Az apa és az anya végzettsége hasonlóan befolyásolja a család anyagi helyzetét, jelen ábrán az édesapa iskolai végzettsége mentén szemléltettük az adatokat. A tendencia a fiatal felnőtt korosztály esetében tér el, náluk már kevésbé érezhető a szülő végzettségének befolyásoló hatása.

Szubjektív anyagi helyzet és szülő végzettségének kapcsolata a középiskolás fiatalok esetében

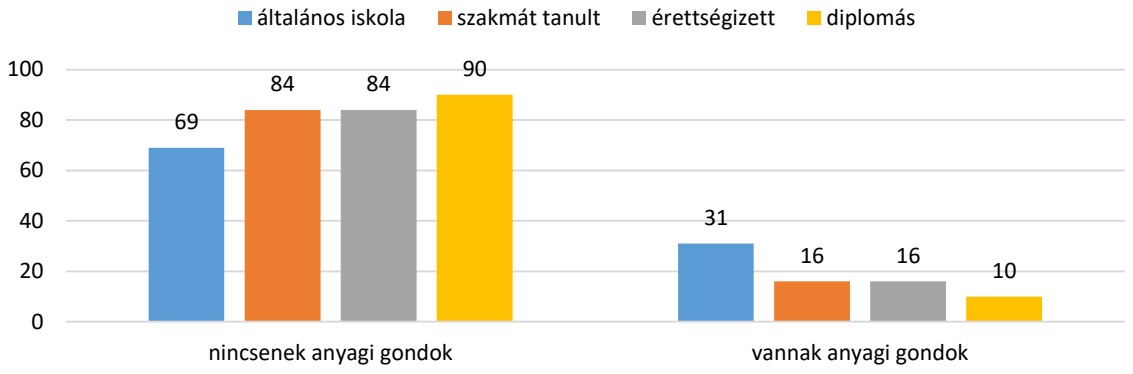

százalékos megoszlás

Szubjektív anyagi helyzet és a szülő végzettségének kapcsolata a felsőoktatásban tanuló fiatalok esetében

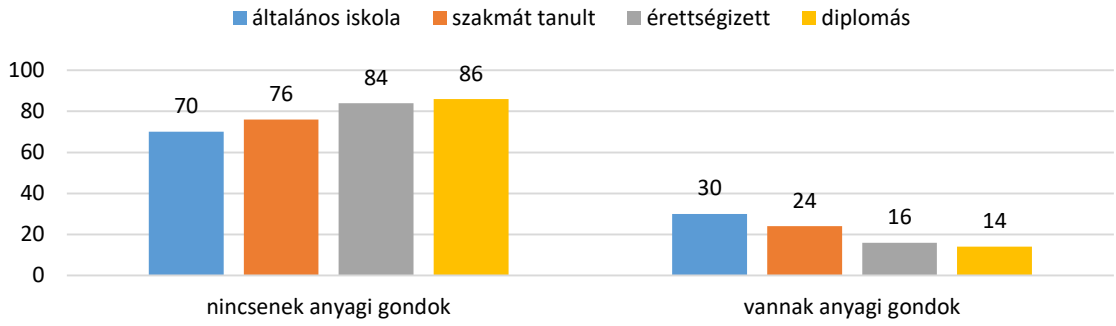

százalékos megoszlás

Szubjektív anyagi helyzet és a szülő végzettségének kapcsolata a fiatal felnőtt lakosság esetében

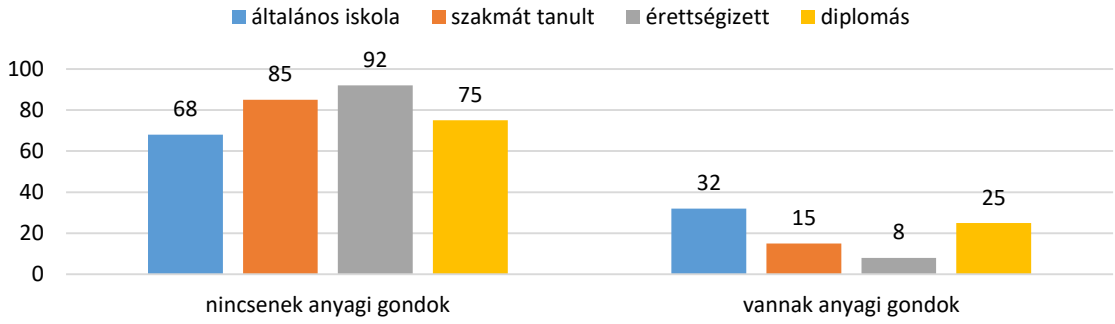

százalékos megoszlás

Idén a megkérdezettek 15, 12, illetve 11 százalékának családját közvetlenül érinti a munkanélküliség. A családok 12 százalékában egy, 2 százalékában kettő, 1 százalékában pedig három vagy több munkanélküli akad. A 2006-os adatokkal összevetve javultak a középiskolások családjának munkanélküliségi mutatói.

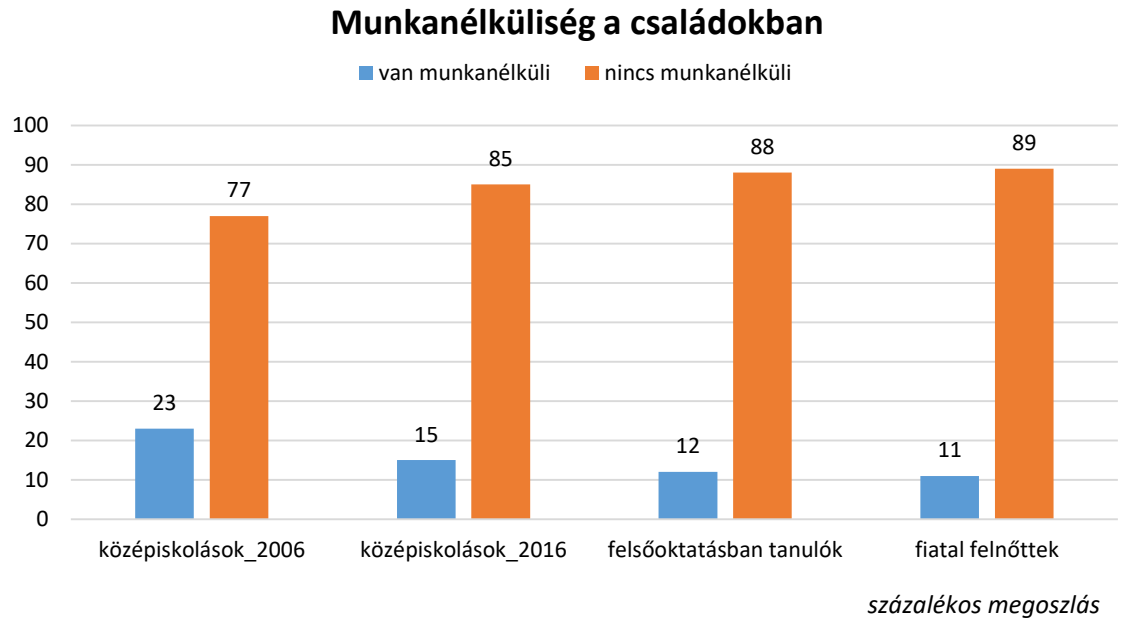

A családi harmónia, a szoros, családtagok közötti érzelmi kötelékek, a mindennapos rítusok, amelyek segítségével kapcsolatot teremtenek egymással a családtagok, egyszóval a szocializációs közeg kihat a fiatalok egész életére. Itt tanulják meg azokat a viselkedési mintákat, amelyeknek egy részét később maguk is tovább örökítik majd, és jórészt itt dől el az is, hogy milyen minták, sémák alapján próbálják vezetni életüket, mik lesznek azok az elsődleges motivációs preferenciáik.

A fehérvári tanulók körében a családdal együtt végzett tevékenységekre (nyaralás, programok, étkezések, házimunka stb.) fordított idő természetszerűen az életkor növekedésével csökken. A különböző szabadidős programok, és a nyári szabadság közösen való eltöltése a székesfehérvári középiskolások családjainak harmadára jellemző. A tanulók fele vallott úgy, hogy családjával sokszor beszélgetnek, 34 százalékuk elmondása szerint pedig gyakran vannak együtt és a hétvégéket is együtt töltik. 25 százalékukra teljes mértékben jellemző az, hogy együtt végzik a házimunkát, a munkahelyi, iskolai kötelezettségek következtében azonban a tanulók több, mint felénél egyáltalán nem, vagy inkább nem jellemző, hogy családjuk együtt reggelizne. Az adatokat százfokú skálán ábrázoltuk, az ilyen típusú skálákon 0 és 100 pont közötti értékek jelenhetnek meg, a magasabb értékek mutatják, hogy az adott viselkedés, tevékenység jellemzőek, az alacsony értékek pedig azt, hogy nem jellemzőek, a határ az értékelésnél az 50 pont. Látható, hogy leginkább a közös beszélgetések a jellemzőek a családokra mindhárom korosztály esetében.

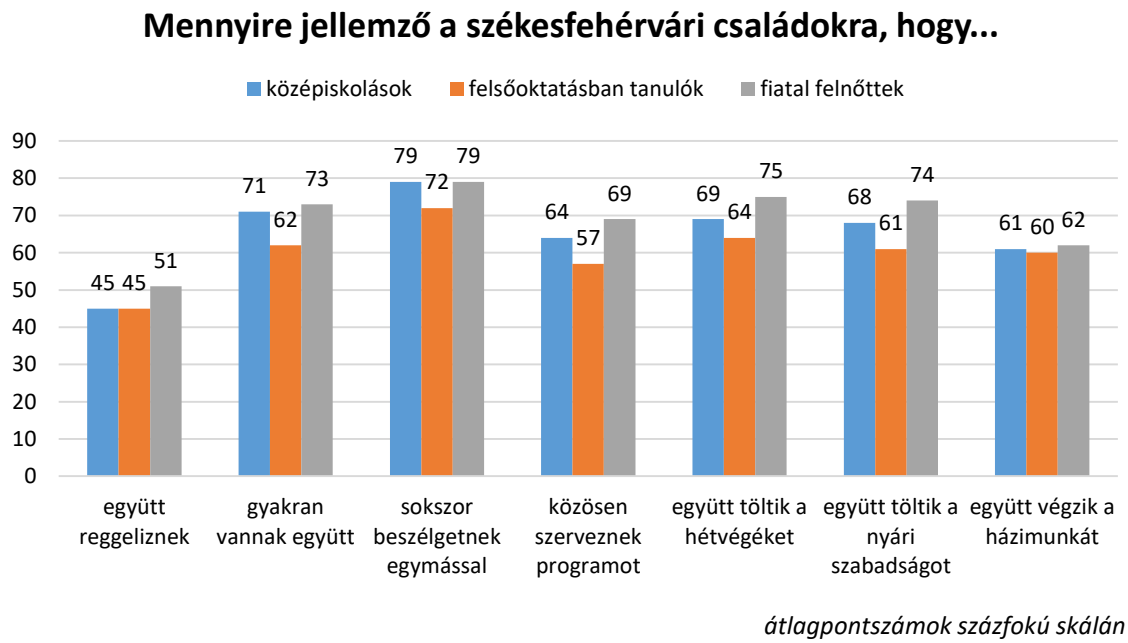

A gimnáziumokban tanuló, tehát elsősorban magasan kvalifikált családokban a közös családi programok sűrűbbek, mint a szakközép, illetve szakiskolások esetében, ugyanakkor az apák iskolai végzettségét vizsgálva ez mindössze a közös nyaralások és az együtt reggelizés esetében mutatható ki szignifikánsan. Az előzőekből már sejteni lehet, de szignifikánsan is kimutatható, hogy a jó tanulók minden vizsgált dimenziót figyelembe véve jellemzően több időt töltenek családjukkal, szorosabb kapcsolatot ápolnak felmenőikkel.

4. Pénzügyek, fogyasztási szokások

Az ifjúság fogyasztási szokásaival kapcsolatos információk kiemelkedő jelentőséggel bírnak az ifjúsággal kapcsolatos stratégiai tervezés során. Az eredmények rávilágíthatnak arra, melyek azok a fogyasztási preferenciák, amelyek a fehérvári fiatalokat mozgatják, hol kell az önkormányzatnak közbeavatkoznia annak érdekében, hogy a városi ifjúság jobban magáénak érezze a várost.

A fogyasztási szokások egyik aspektusát jelentik az egyes fogyasztási cikkek preferálása, ezen belül a fiatalok által elköltött pénzmennyiség mérése. A székesfehérvári középiskolások átlagosan ruhára és cipőre költik a legtöbbet havonta (7500 Ft-ot), egyértelműen a divat diktál a korosztályban. Négyezer forintot költenek élelmiszerre, 2800-at szórakozásra. 2400 Ft megy el sportolásra, 2200 forint utazásra, 2100 forint pedig különböző élvezeti cikkekre, úgymint cigaretta, alkohol, kávé. 1600 Ft-ot költenek a mobiltelefonra, mobilinternetre, szépségápolásra pedig 1400 forintot. Otthoni internet előfizetésre 1200 forintot, míg könyvekre, újságokra 1000 forintot. A 2006-os adatokkal összevetve látható, hogy a

tendenciák ugyanazok maradtak, kivételt ez alól az élvezeti cikkekre költött összegek képeznek, ezekre ugyanis 2006-ban többet költöttek a diákok, mint utazásra, vagy sportra, szemben a 2016-os adatokkal, ahol az utóbbi kettőre inkább költenek többet, mint az élvezeti cikkekre.

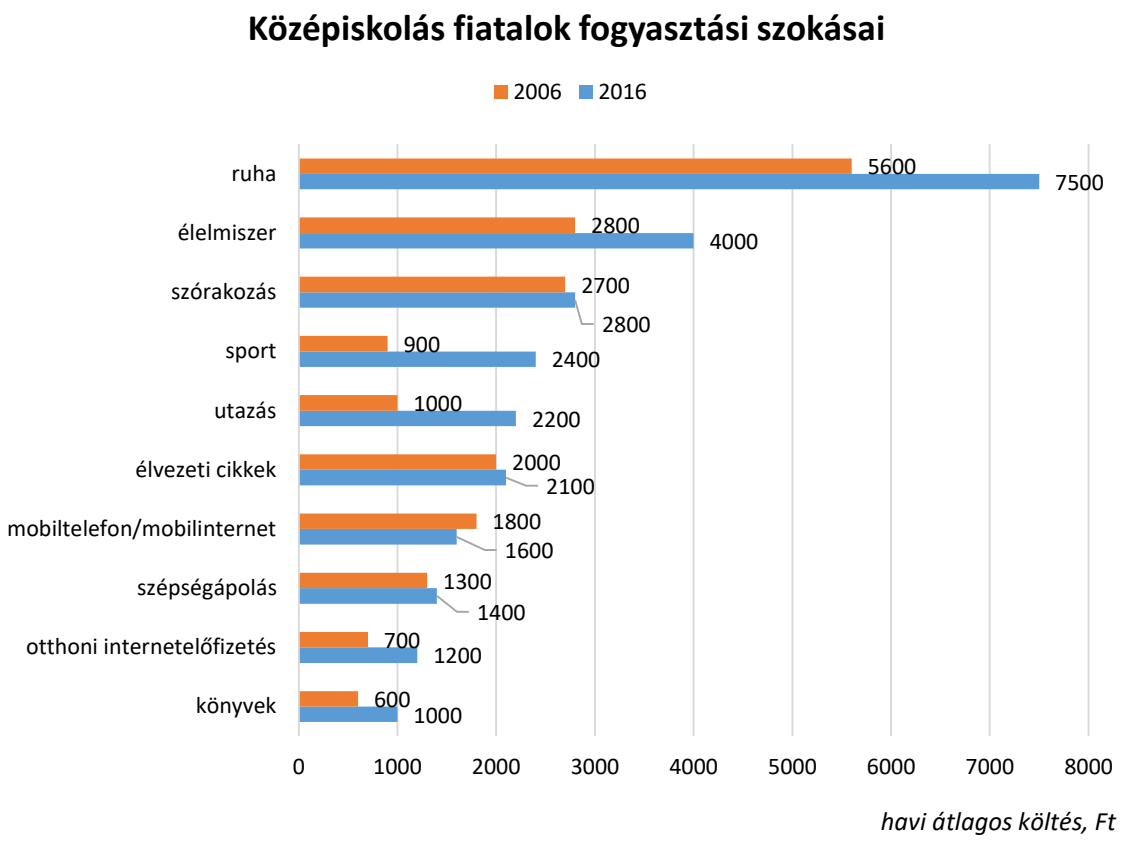

A demográfiai háttérváltozók szerint vizsgálva a lányok szignifikánsan többet költenek könyvekre, szépségápolásra, míg a fiúk élvezeti cikkekre, szórakozásra és sportra. Az érettségire épülő szakképzésben résztvevők többet költenek élelmiszerre, élvezeti cikkekre, és szépségápolásra, mint a többi képzési rendszerben résztvevő társaik. A gimnáziumban tanulók könyvekre, újságokra, és sportra költenek többet. Az érettségizett apák gyermekei költenek a legtöbbet sportra és szórakozásra, míg a diplomás szülők gyermekei szórakozásra kevesebbet, könyvekre pedig többet. A jó tanulók, a korábbi megállapításokhoz hasonlóan (igazodva az apák iskolai végzettségéhez és a jelenlegi tanintézményi típushoz) elsősorban könyvekre költenek többet, valamint számítógépekre, míg a közepes tanulók élvezeti cikkekre, szórakozásra, a rossz tanulók pedig élelmiszerre és otthoni internet előfizetésre.

Fogyasztói szokások a fehérvári középiskolás fiatalok körében (Ft)

	Élelmiszer	Ruha, cipő	Könyv, újság	Élvezeti cikkek	Szórakozás	Utazás	Sport	Mobiltelefon/ Mobilinternet	Szépség ápolás	Otthoni internet előfizetés
Fiú	4332	8153	668	2623	3186	2498	2988	1664	943	1351
Lány	3639	6822	1280	1485	2363	1886	1806	1427	1807	966
Gimnázium	3517	5640	1175	1472	2263	1658	2703	1016	1242	702
Szakközépiskola	3697	7988	948	1794	2601	1927	2123	1246	1350	1150
Szakiskola	3986	9623	521	2713	3706	3011	2674	2574	1178	1603
Érettségire épülő szakképzés	5552	7765	996	3243	3355	3085	2478	2265	1682	1613
Jó tanuló	3795	6588	1117	1592	2475	2036	2361	1374	1336	1128
Közepes tanuló	4227	8592	834	2548	3139	2394	2542	1741	1398	1206
Rossz tanuló	4387	5712	614	2335	2557	2280	1720	1450	984	1351
8 általános	4002	7214	738	1502	2383	2203	2073	1923	1296	1264
Szakmát szerzett	4253	8563	864	2406	2882	2369	2293	1708	1354	1292
Érettségizett	4414	7935	1042	2271	3228	2259	2759	1632	1514	1099
Diplomás	3563	5911	1179	1821	2460	1940	2705	1143	1297	899

havi átlagos költés (Ft)

A felsőoktatásban tanulók esetében és a fiatal felnőtt korosztályban megváltoznak a prioritások, ami azzal indokolható, hogy ők a szüleiktől jellemzően külön kasszán élnek, szám szerint 66 százalék mindkét célcsoportban. Ebből következően elsősorban élelmiszerre költenek mindkét csoportban a legtöbbet, a felsőoktatásban tanulók ezt követően utazásra, ruhára és élvezeti cikkekre, míg a fiatal felnőttek ruhára, cipőre, és a gyerekkel kapcsolatos kiadásokra költenek inkább.

Fogyasztási szokások a felsőoktatásban tanulók és a fiatal felnőttek körében

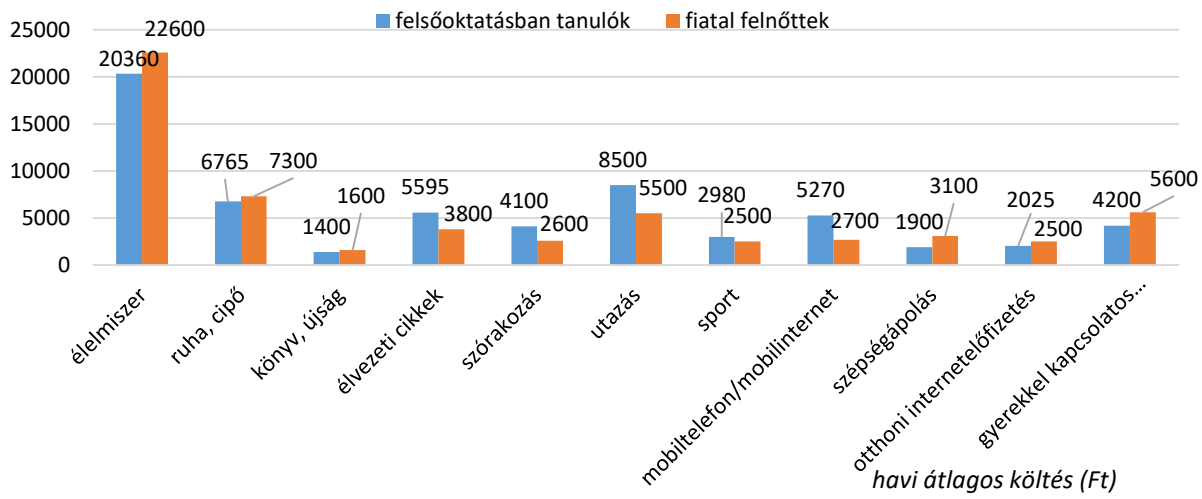

Az alábbi ábrán a nemek szerinti megoszlása látható azoknak a fiatal felnőtteknek, illetve felsőoktatásban tanulóknak, akik külön kasszán élnek szüleiktől. Látható, hogy a felsőoktatásban tanulók esetében a lányok, míg a fiatal felnőttek esetében inkább a fiúk állnak a saját lábukon anyagi értelemben.

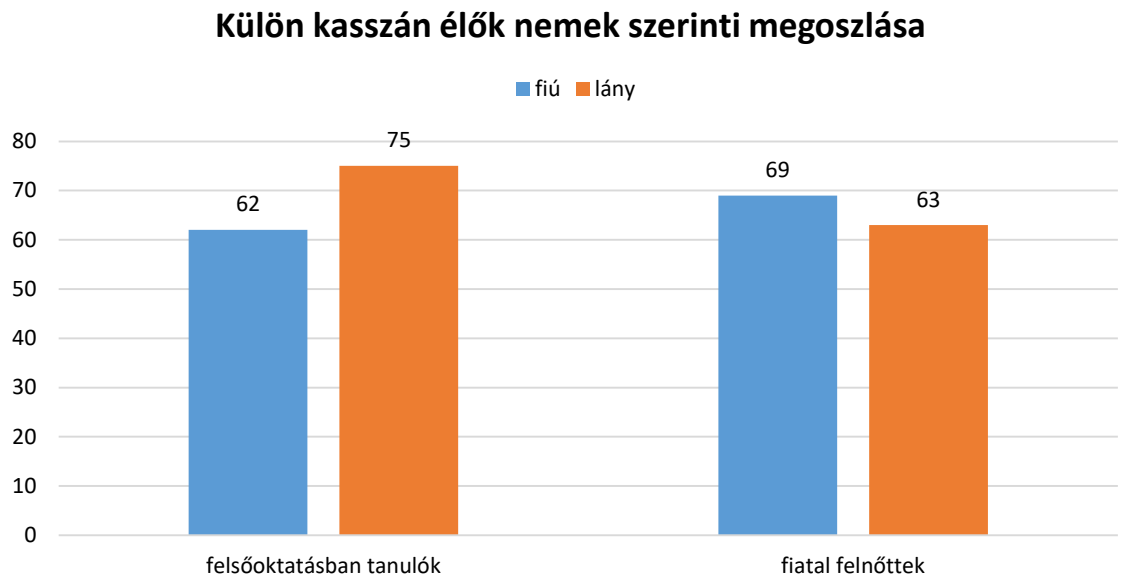

külön kasszán élők nemek szerinti százalékos megoszlása

A pénzügyek területén az önállóság fontos mérője, hogy az illető rendelkezik-e saját bankszámlával, bankkártyával. Az alábbi ábrán látható, hogy mind a felsőoktatásban tanulók, mind a fiatal felnőttek nagy arányban rendelkeznek mindkettővel. A takarékosságot vizsgálva mindkét célcsoportban több, mint háromnegyedük rendelkezik megtakarított pénzzel, ami tudatos élettervezésre utal, életbiztosításuk azonban kevesebb, mint felüknek van csak. Adósság szempontjából mind a fiatal felnőttek, mind a felsőoktatásban tanulók esetében több, mint negyedük rendelkezik hitellel, adóssággal, míg a nagy csapdát jelentő diákhitele a fiatalok 18, illetve 15 százalékának van.

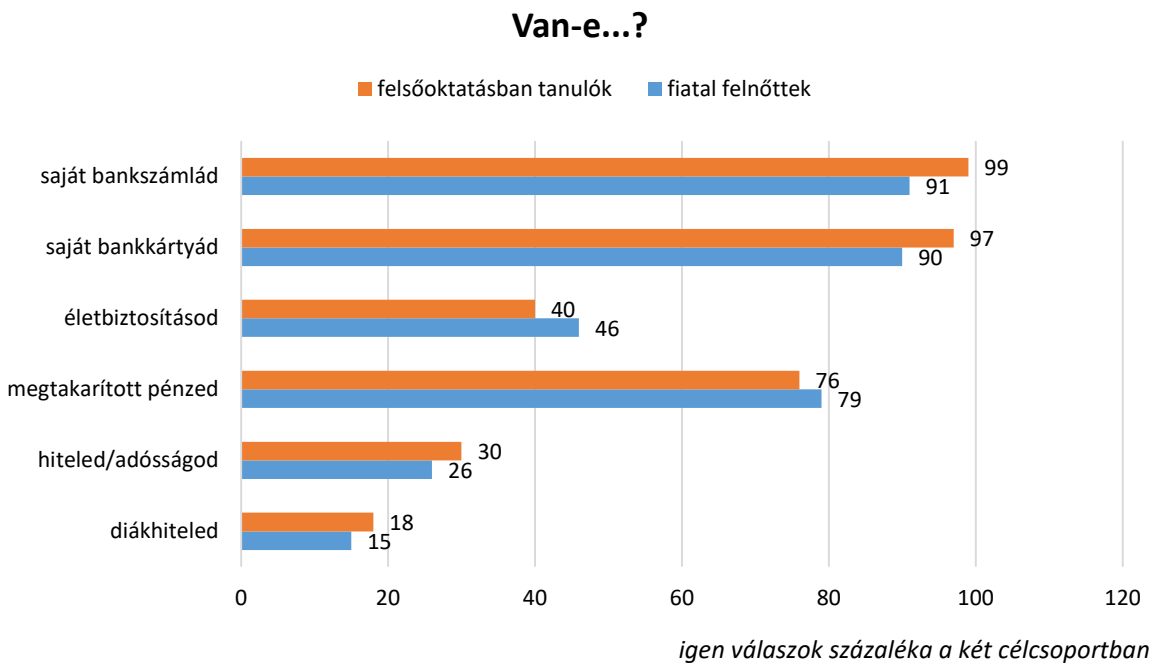

5. Szabadidő

A fiatalok életében meghatározó jelentősége van annak, hogy a szabadidejüket milyen módon töltik, mire van egyáltalán lehetőségük. Általános tapasztalat volt a 90-es években, hogy a fiatalok szabadidős tevékenysége valamivel enyhébben ugyan, de éppen úgy a passzív időtöltések felé tolódott el, mint a felnőttek esetében. A TV, videó és a számítógépes játékok a legkönnyebben elérhető szabadidős tevékenységgé váltak. A virtuális valóság igen gyors előretörése csak részben történik a hagyományos formák rovására. (pl. könyvolvasást kevésbé érinti, ellenben a közösségi klubokba, ifjúsági rendezvényekre járást annál inkább).

A szabadidő eltöltésének fontos mutatója, hogy a fiatalok szabadidejükben milyen gyakran végeznek bizonyos tevékenységeket, mire fordítják a legtöbb időt, mit preferálnak kevésbé. A 2006-os adatokban a kor sajátosságai miatt még a tévé nézés, újságolvasás állt a leggyakrabban végzett tevékenységek élén, ezzel szemben 2016-ra nem meglepő módon az internetes böngészés került az első helyre. Látható azonban, hogy közös pont a 2006-os adatokkal, hogy a leggyakrabban végzett tevékenység passzív tevékenység mindkét vizsgált évben.

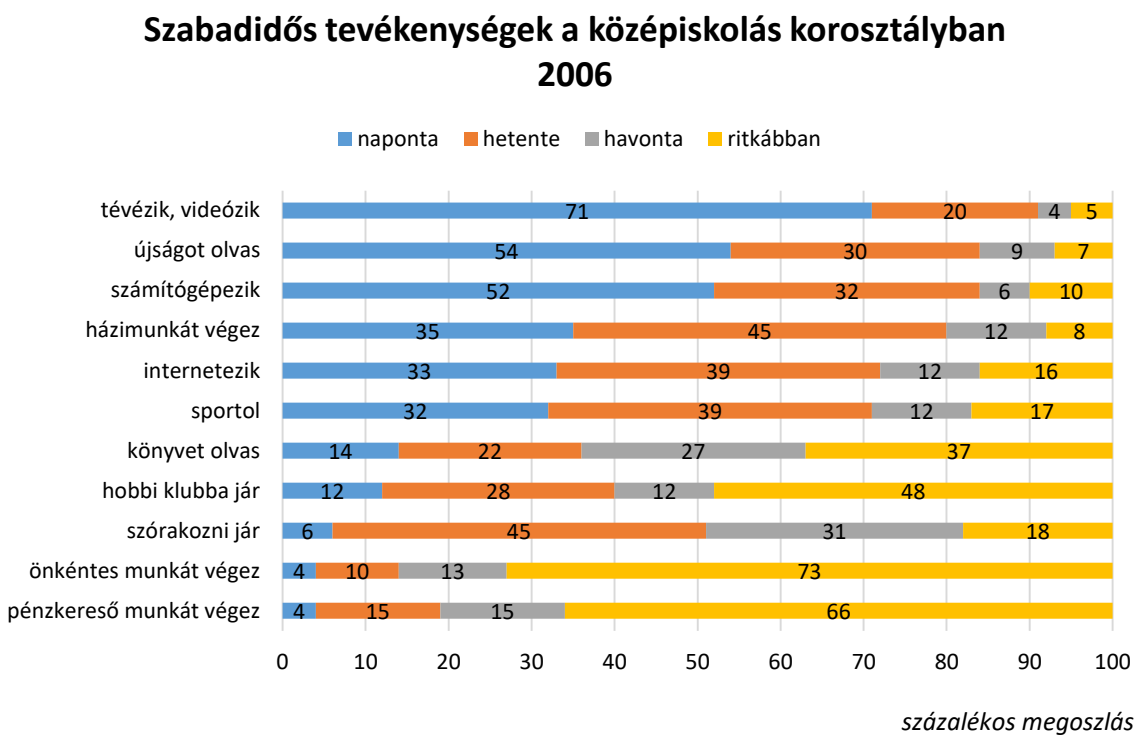

A középiskolás korosztály esetében a második helyet a barátokkal való időtöltés birtokolja, és csak ezt követi a tévé, illetve filmnézés, a felsőoktatásban tanulók esetében pedig a pénzkereső munkavégzése iskolai szünidőben, tehát a második helyen aktív tevékenység áll ennél a két korosztálynál. A fiatal felnőttek esetében az internetes böngészés és újságolvasás megelőzi a pénzkereső munkát azok esetében, akik jelenleg még tanulnak, majd ezt követi a házimunka. Összességében tehát azt lehet mondani, hogy 2006-hoz képest a passzív tevékenységek végzése kevésbé domináns, több aktív tevékenység jelenik meg a leggyakrabban végzettek között mindhárom célcsoport esetében.

Szabadidős tevékenységek a középiskolás korosztály körében 2016

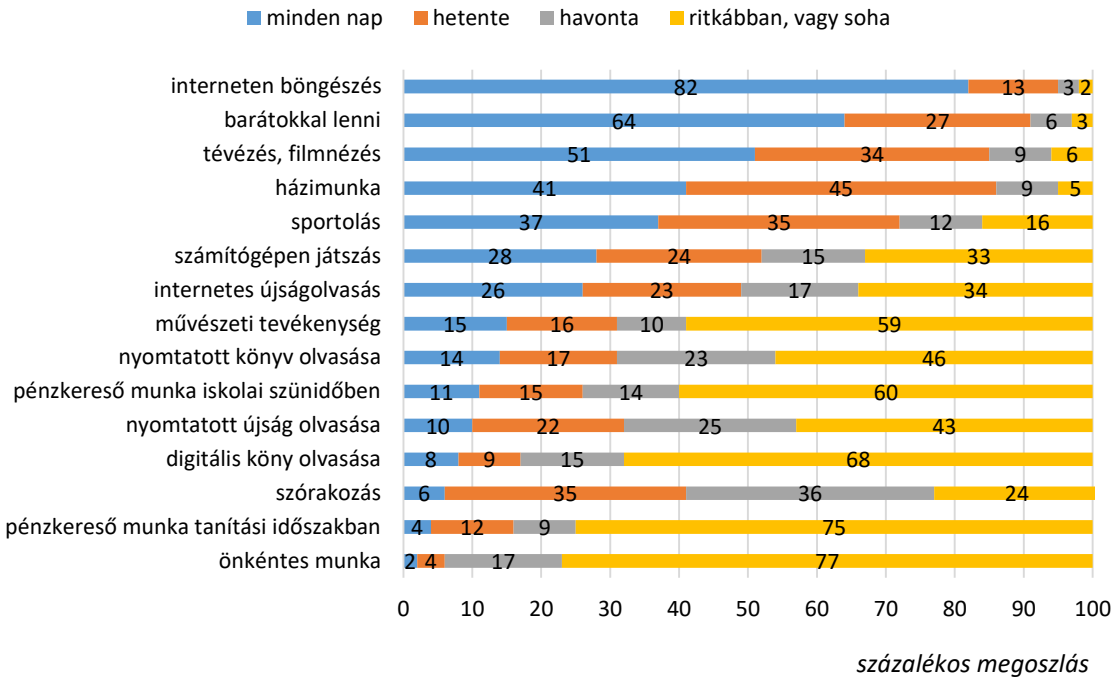

Szabadidős tevékenységek a felsőoktatásban tanulók körében

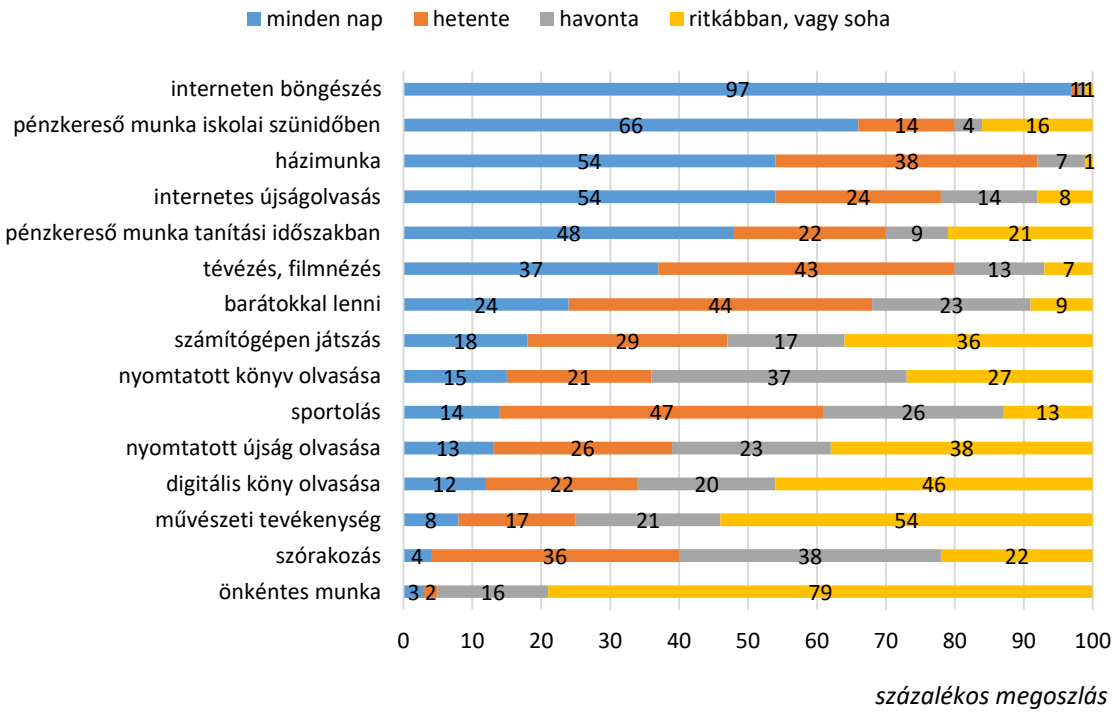

Szabadidős tevékenységek a fiatal felnőtt lakosság körében

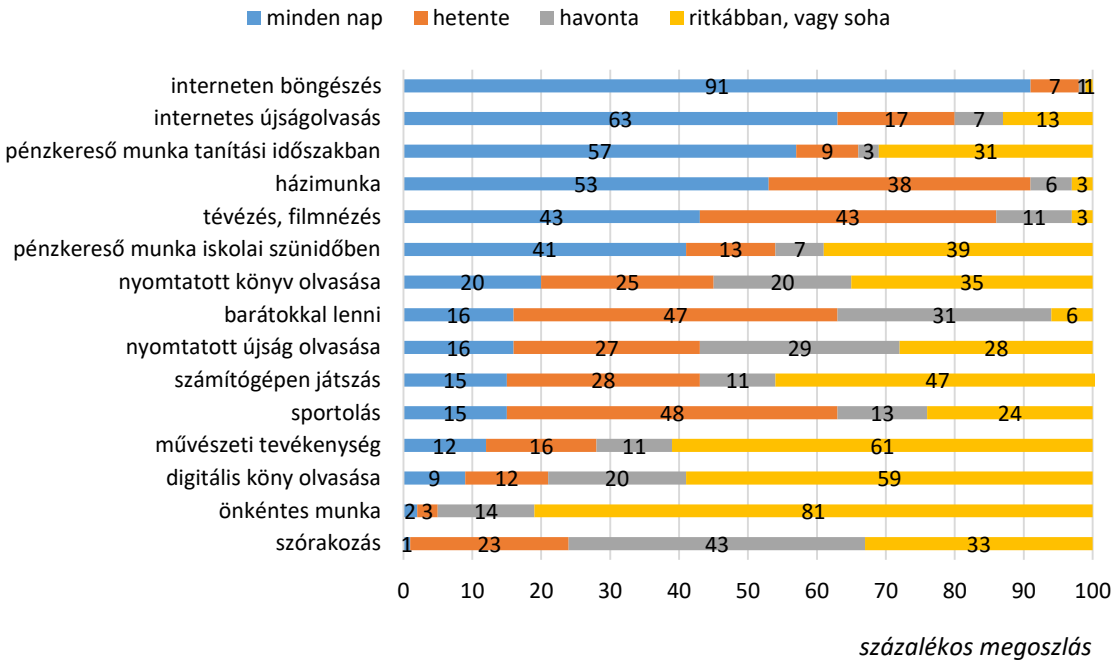

A különböző intézmények, szórakozóhelyek látogatottsága 2006-ban főként a Pláza, kocsmák, sörözők, valamint diszkók látogatását jelentette, míg a könyvtárak, színház és egyéb kulturális helyszíneket kevésbé látogattak a középiskolás fiatalok.

Intézmények, szórakozóhelyek látogatottsági gyakorisága a középiskolás korosztály körében (2006)

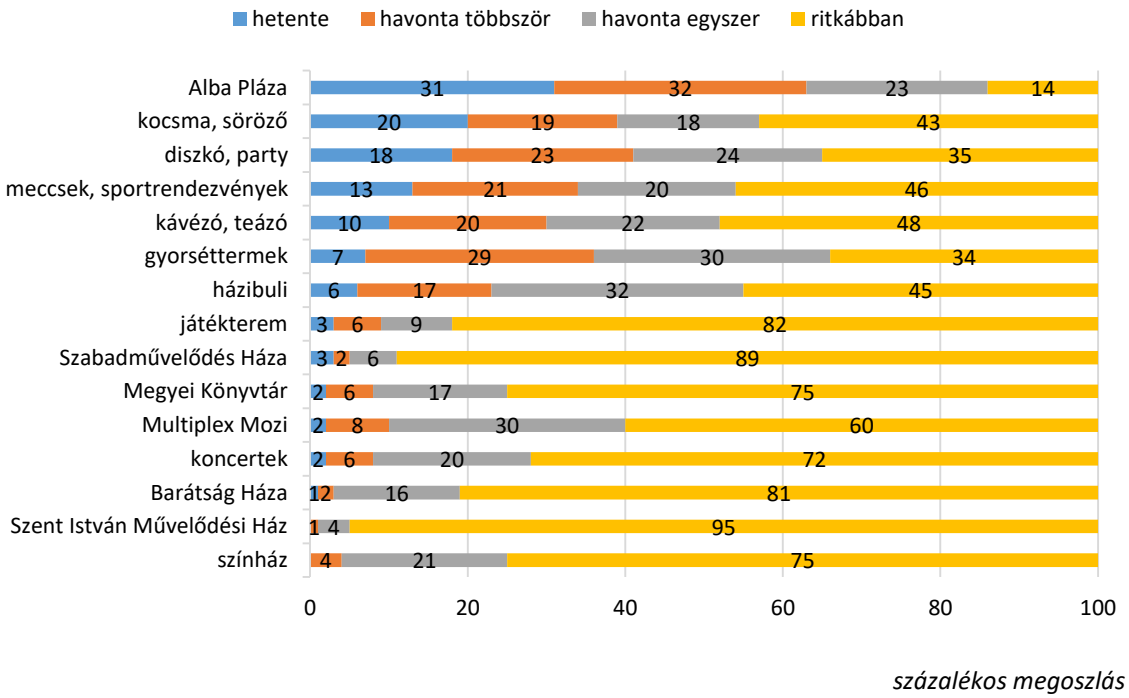

Ezzel szemben 2016-ban a középiskolások ugyanúgy a Plázát látogatják leggyakrabban, ám megjelenik a kondi termek és fitnesz klubok látogatása is. A kulturális intézmények látogatása inkább a felsőoktatásban tanulókra és a fiatal felnőttekre jellemző, utóbbi két csoport esetében a kondi terem, fitnesz klub a leggyakrabban látogatott intézmény. A mozik látogatása mindhárom csoport esetében alacsony. A szórakozóhelyeket 34-35 százalékuk soha nem látogatja.

A szabadidős helyszínek látogatási gyakorisága a középiskolás korosztály körében (2016)

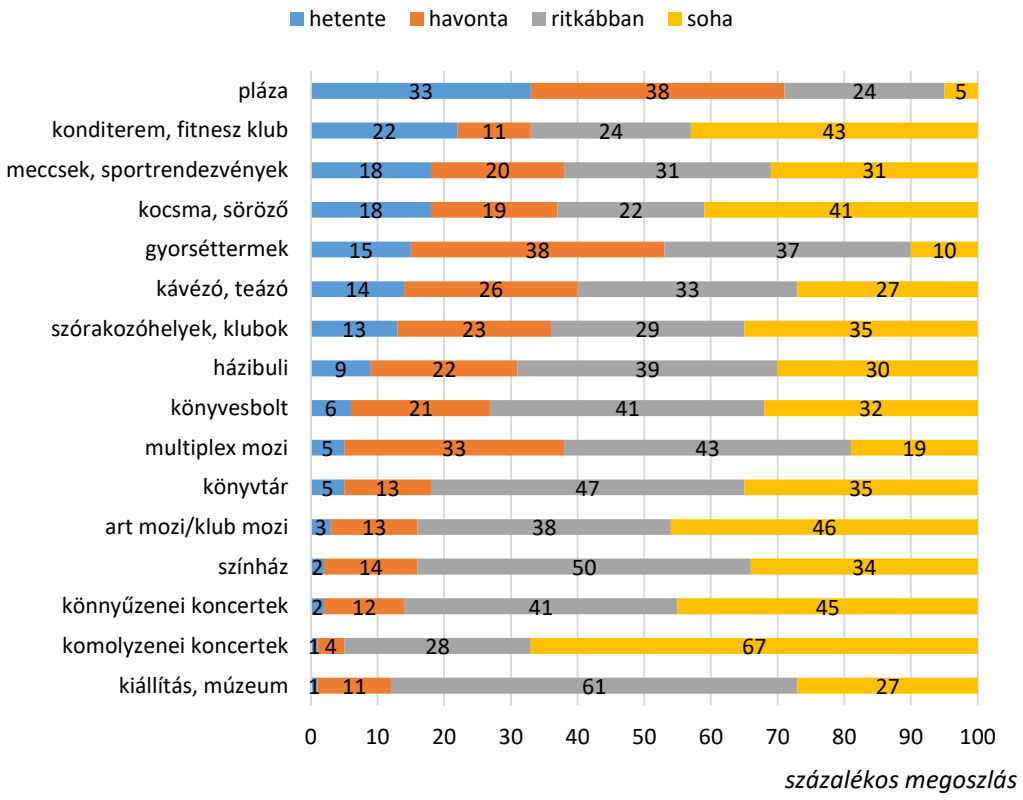

A szabadidős helyszínek látogatási gyakorisága a felsőoktatásban tanulók körében

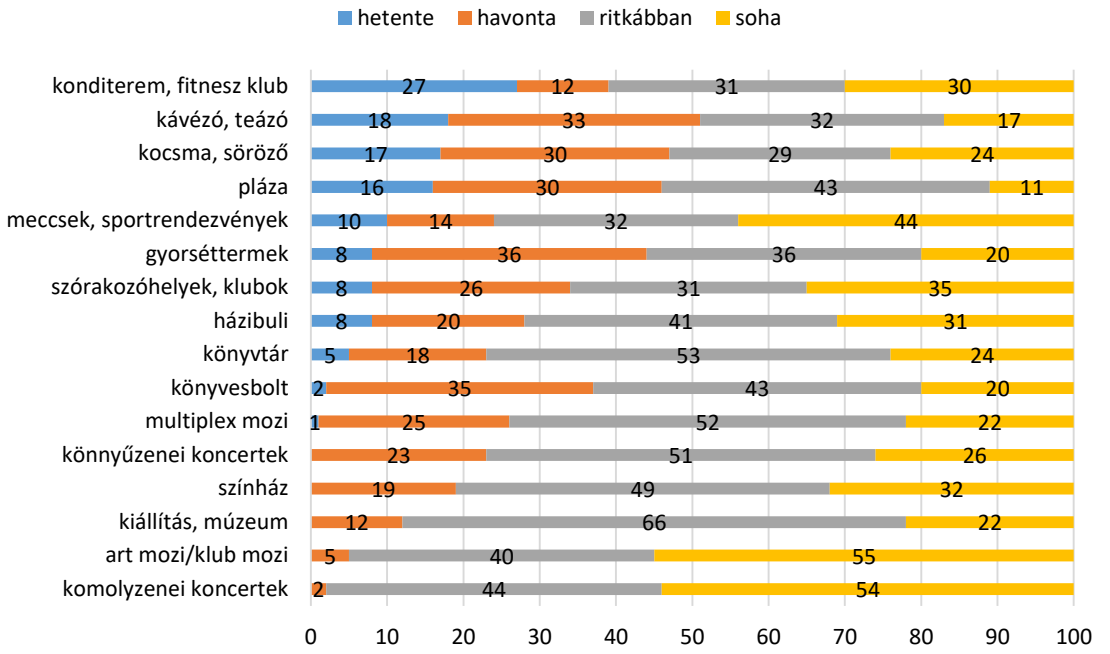

százalékos megoszlás

A szabadidős helyszínek látogatásának gyakorisága a fiatal felnőtt lakosság körében

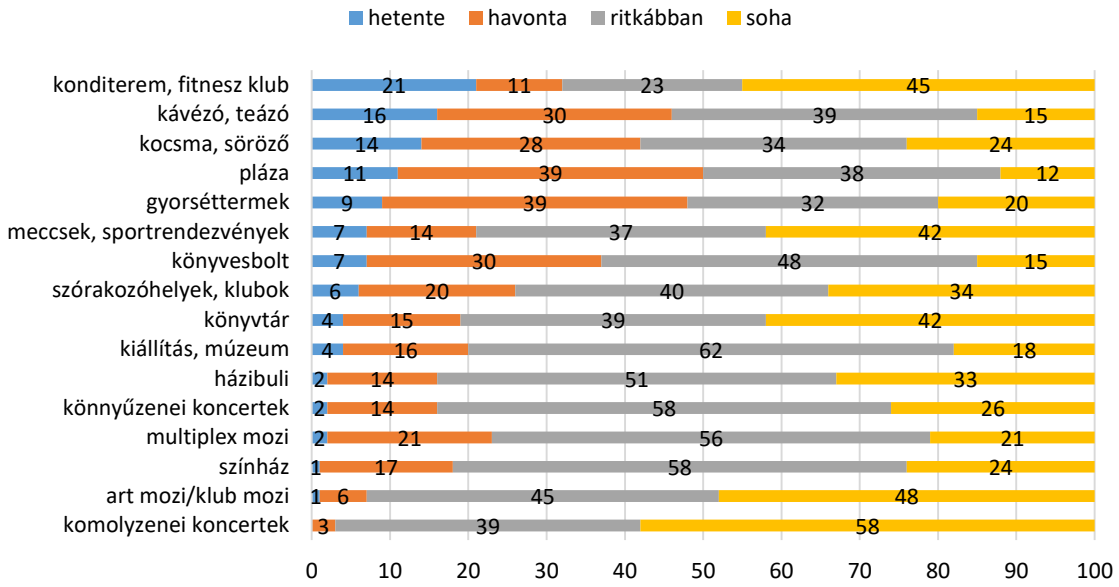

százalékos megoszlás

A kimondott szórakozóhelyekre járás esetében a középiskolások nagy százaléka (955 fő), nem jár semmilyen szórakozóhelyre Székesfehérváron. A válaszok száma alapján a legnépszerűbb szórakozó

hely az Alba Bar a köreikben (464 fő), második helyen, a Fezen Klub áll (362 fő), harmadiknak pedig a Club Le Baron szórakozó hely kapta a legtöbb voksot. A felsőoktatási tanulók a Paraba nevű szórakozó helyet preferálják (20 fő), másodiként szerepel a válaszaik száma szerint a Fezen Klub (19 fő), harmadik pedig a Múzeum Café (14 fő). A válaszok alapján az is kiderül, hogy a fiatal felnőttek ízlése hasonló a felsőoktatásban tanulókéhoz, hiszen a legtöbben a Paraba-t jelölték meg (38 fő), a fiatal felnőttek elég nagy számban válaszolták azt, hogy nem járnak sehová (32 fő) a harmadik helyen pedig ugyancsak a Fezen Klub szerepel. Mind a három megkérdezett célcsoportban népszerűségnek örvend a Fezen és a Múzeum Café. Az erre a kérdésre vonatkozó táblázat az 1. számú mellékletben található.

A szabadidős tevékenységek közül a filmnézési és számítógépen szokásokat közelebbről megvizsgálva azt mondhatjuk, hogy a középiskolás korosztályban a lányok mind hétköznap, mind pedig hétvégén kevesebbet tévéznek, mint a fiúk. Míg hétfőtől péntekig egy átlagos fehérvári fiú közel 2, hétvégén pedig közel 3 órát tölt filmek nézésével, addig egy lánynál ezek az eredmények 1 óra 27 perc hétköznap és 2 és fél óra a hétvégéken. Az is bebizonyosodott, hogy minél jobb tanuló valaki, annál kevesebb ideje marad a filmnézésre, valamint hétköznap a szakiskolai tanulók közel 2 órát nézik a tévét, vagy filmeznek a gimnazistáknak csupán valamivel több, mint 1 óra jut erre a napjukból. A számítógépen, illetve okos telefonon történő játékkal töltött idő mennyiségében is vannak eltérések, jellemzően a nem fehérvári lakosú, szakiskolában tanuló, magukat rossz tanulónak tartó fiúk töltenek el egy óránál többet mindkét tevékenységgel.

Tévézési, filmnézési, és számítógépes játszási szokások a fehérvári középiskolások körében (PERC)

	Filmezés hétköznap	Filmezés hétvégén	Játék számítógépen	Játék okos telefonon
Fiú	113,89	172,52	103,94	64,2
Lány	87,74	153,54	22,62	34
Székesfehérvári lakos	105,11	168,95	61,32	45,94
Nem székesfehérvári lakos	100,37	161,74	67,79	52,07
Gimnázium	75,93	156,35	35,27	26,36
Szakközép	104,31	171,13	74,3	55,83
Szakiskola	116,9	148,82	90,61	75,37
Érettségi utáni szakképzés	124,53	170,96	74,11	53,53
8 osztály	91,66	143,23	63,02	52,65
Szakmát szerzett	112,46	171,07	71,23	54,88
Érettségizett	98,91	164,52	63,59	46,83
diplomás	88,18	156,5	52,17	39,4
Rossz	111,2	168,68	104,22	94,18
Közepes	109,01	165,7	73,65	55,86
Jó	93,52	162,16	54,65	40,69

átlag perc értékek

A felsőoktatásban tanulók, és a fiatal felnőttek filmnézési és számítógépes, illetve okos telefonon történő játszási szokásait összevetve a középiskolások körében tapasztalható tendenciákkal, látható, hogy a középiskolások jóval több időt töltenek el az említett tevékenységekkel, ami a szabadidő nagyobb mennyiségével is magyarázható. Érdekes eredmény, hogy az okos telefonon történő játék a felsőoktatásban tanulók és a fiatal felnőttek esetében is jelentősebb kevesebb időt tesz ki, mint a középiskolások esetében.

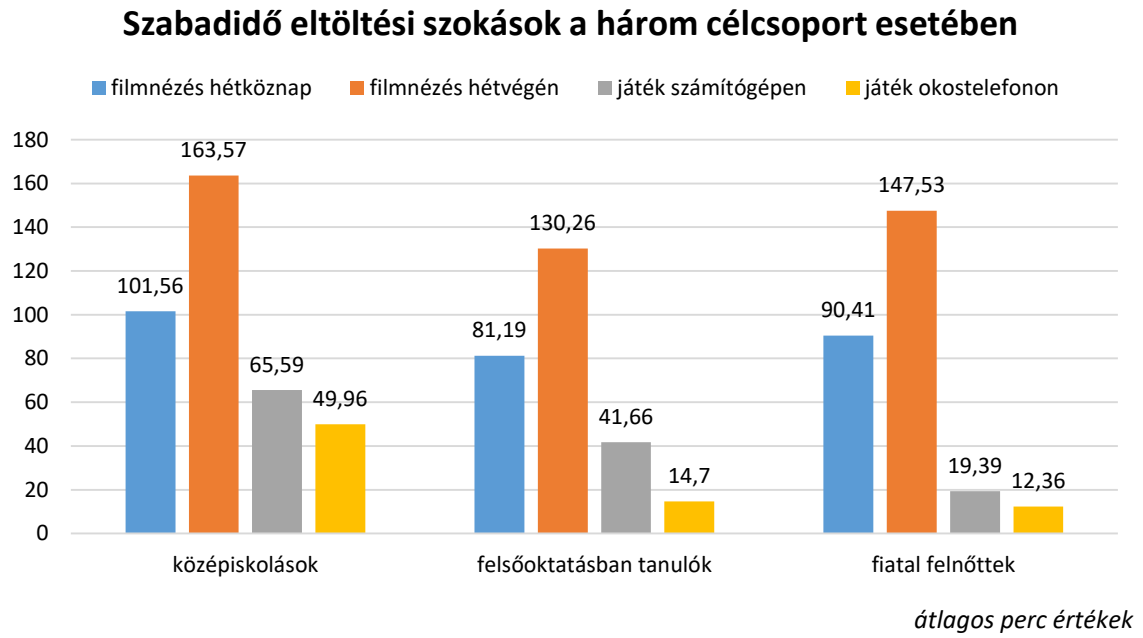

6. Sport, egészség

A kutatás során kitértünk a fiatalok sportolási szokásaira is, kíváncsiak voltunk, hogy – a középiskolások esetében az iskolai testnevelés órán, felsőoktatásban tanulók esetében a kötelezően teljesítendő két félév testnevelésen kívül- milyen gyakran sportolnak a fiatalok. Az alábbi ábrán látható, hogy a legaktívabbak a középiskolások, 22 százalékuk naponta, 35 százalékuk pedig hetente többször végez testmozgást. A felsőoktatásban tanulók 10, illetve 42 százalékuk, a fiatal felnőttek esetében pedig 9, illetve 37 százalékuk sportol naponta, vagy hetente többször. Azok aránya, akik soha nem sportolnak, 15 százalék alatt marad mindhárom célcsoport esetében.

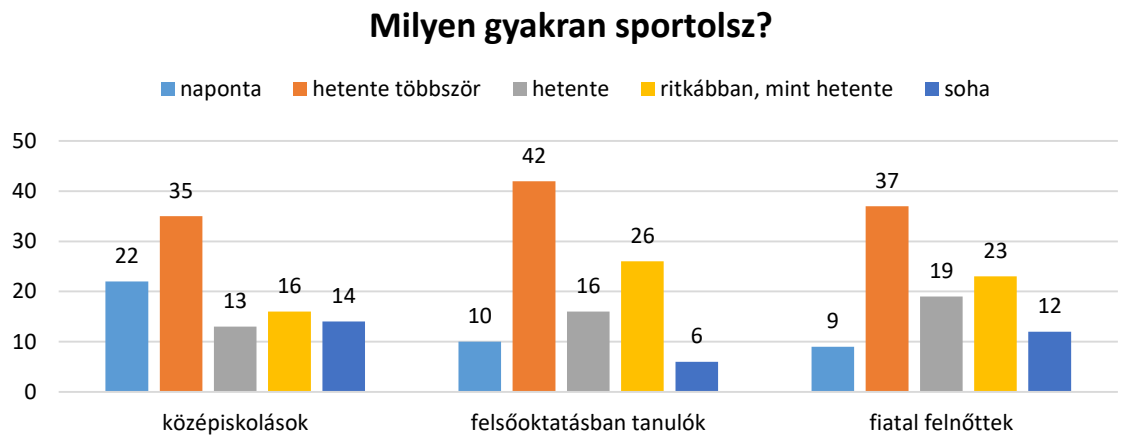

százalékos megoszlás

Azok, akik sportolnak, főként egyesületen kívül végzik ezt a tevékenységet, a középiskolások körében 38 százalék, felsőoktatásban 8, míg a fiatal felnőttek körében 15 százalék azoknak az aránya, akik egyesületi keretek között sportolnak.

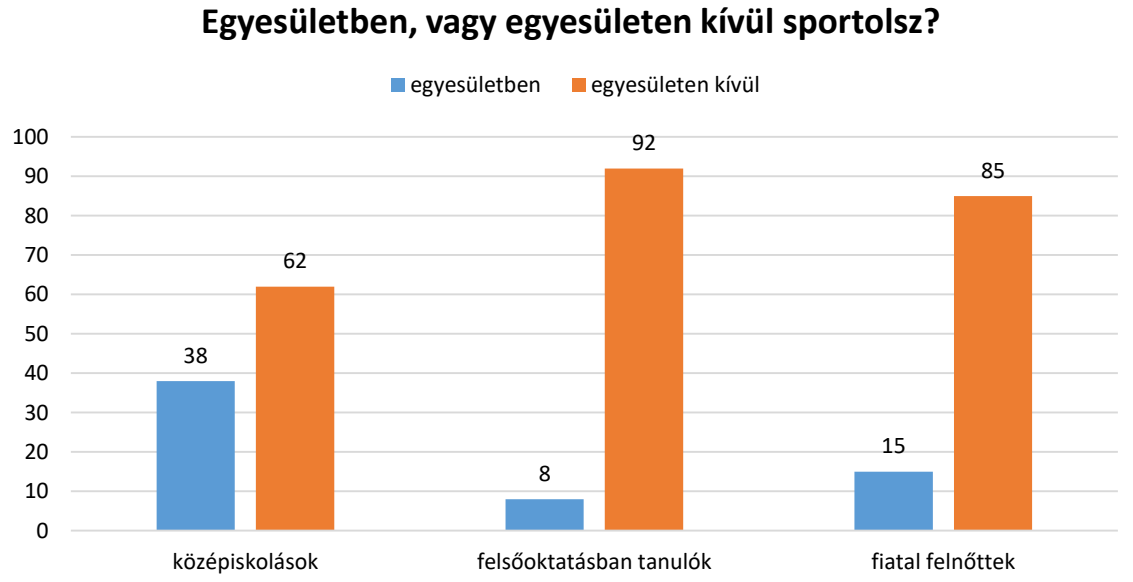

százalékos megoszlás

A sportolási szokásokat vizsgálva kiderült, hogy a középiskolások közül 533 fő szabadidejében testépítéssel, edzéssel, kondicionálással foglalkozik, 461 fő a futást, tájfutást, 281 fő a táncot, 199 fő a kerékpározást, 178 fő a focit részesíti előnyben. A felsőoktatásban tanulók közül huszonnégyen kondiznak, 20 fő fut, 15 fő focizik, tizenhárman bicikliznek. A fiatal felnőttek nagy hányada (52 fő) fut rendszeresen, 28 fő a testépítésre koncentrál, 21 fő úszik, 20 fő kerékpározik. Az erre a kérdésre vonatkozó táblázat a 2. számú mellékletben található.

A városban számos lehetőség áll rendelkezésre a sportolni vágyók számára, úgy, mint a nemrég felújított Halesz park, a kibővített Bregyóközi Szabadidőközpont, valamint városszerte rengeteg helyen

jelentek meg a szabadtéri fitnesz parkok. Emellett nyitott tornatermes programokat is rendszeresen hirdetnek meg. A kutatás során elemzésre került, hogy ezeket a lehetőségeket mennyire használják ki a fiatalok. A középiskolás korosztály esetében látható, hogy nagy részük ritkán, vagy soha nem látogatja ezeket a helyszíneket. Az arányok hasonlóan alakulnak a felsőoktatásban tanulók és a fiatal felnőtt korosztály esetében is.

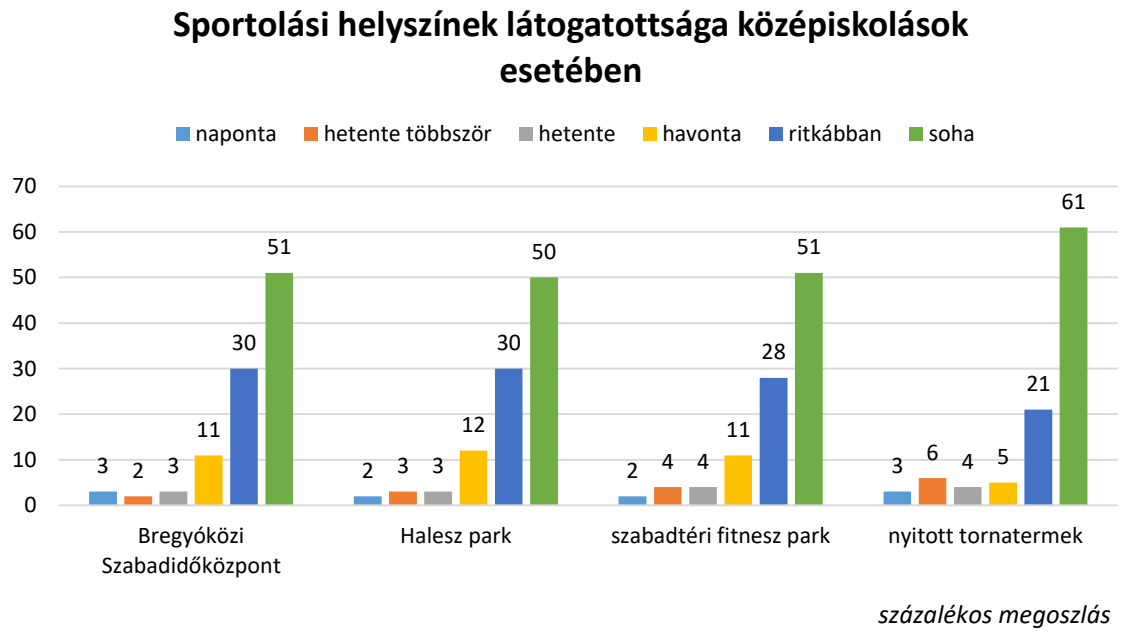

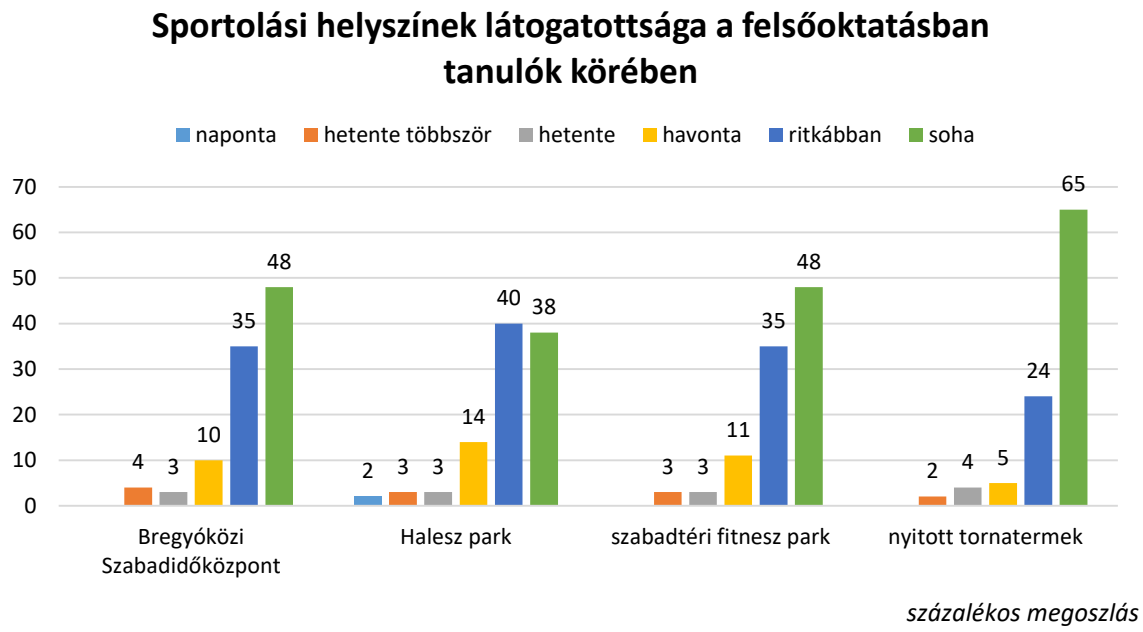

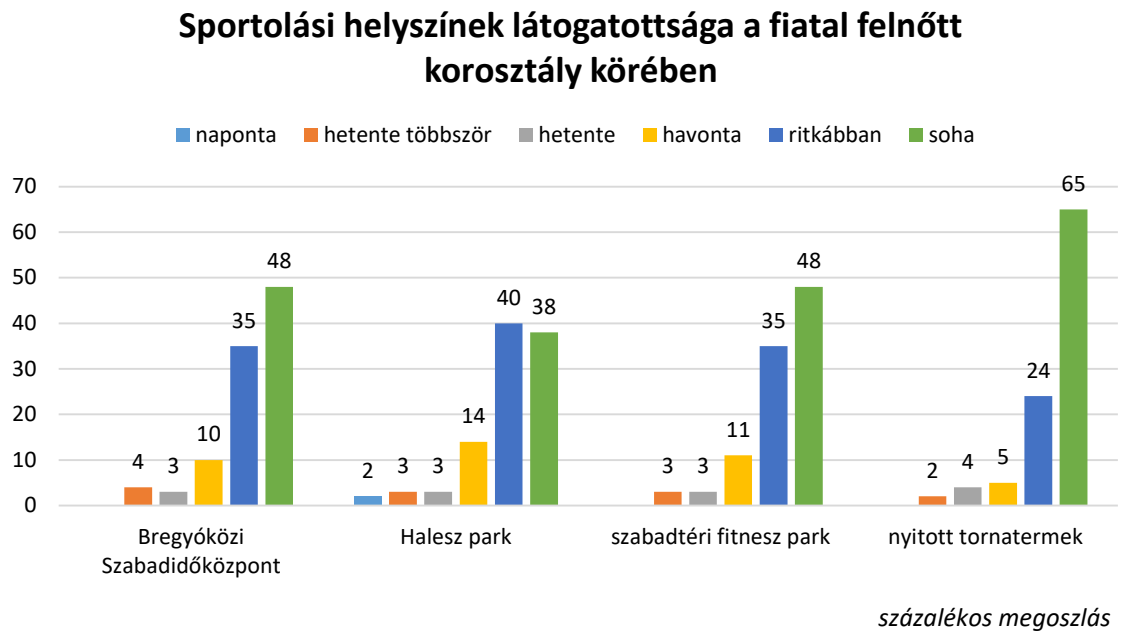

Az egészség témakörét vizsgálva muszáj kitérni a különböző káros szenvedélyekre, valamint a megfelelő táplálkozásra is. A különböző káros szenvedélyek közül a kávé fogyasztás és a dohányzás áll mindhárom korosztály esetében az első helyen, ezekkel a szerekkel élnek a leggyakrabban a fiatalok. A dohányzás mértékét tekintve a középiskolások 17 százaléka dohányzik naponta, míg a másik két korosztály esetében ugyanez az arány 12 százalék.

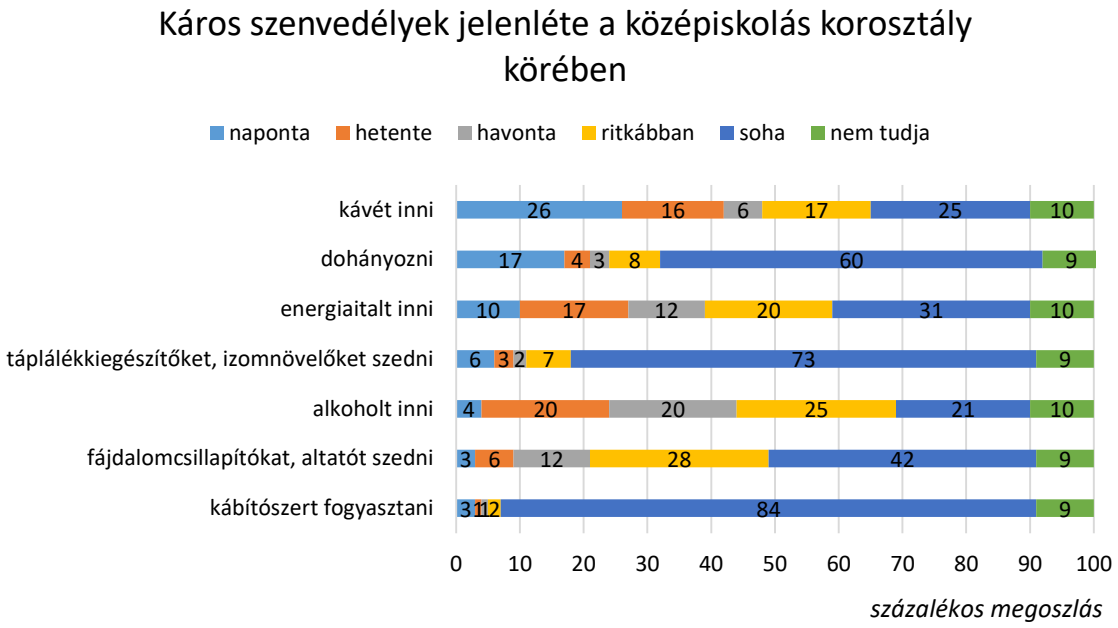

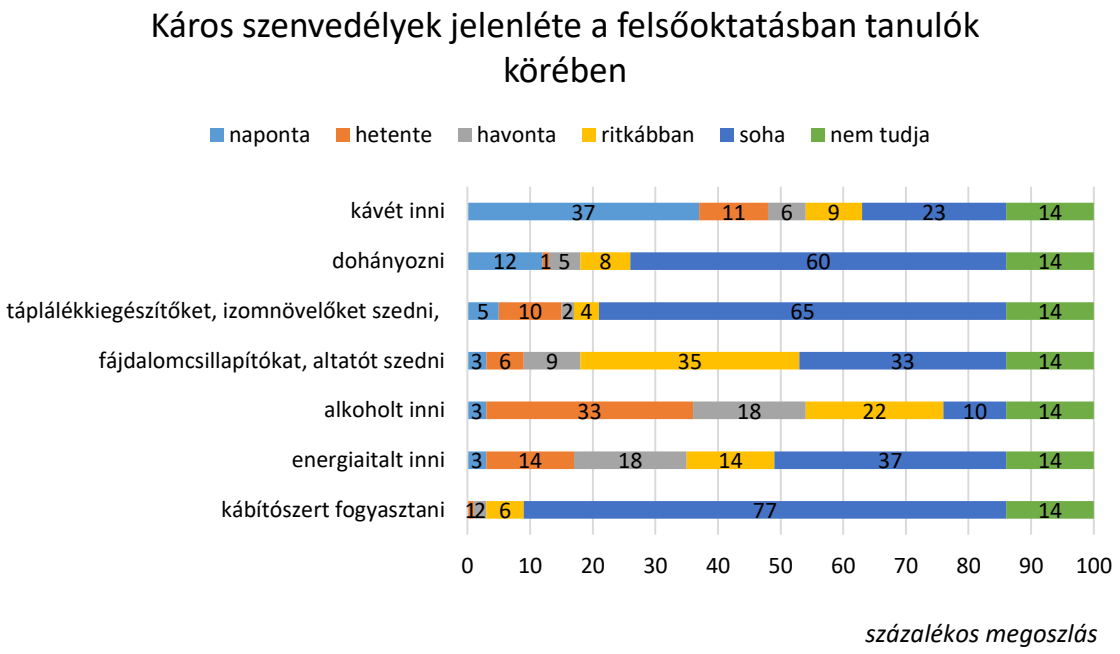

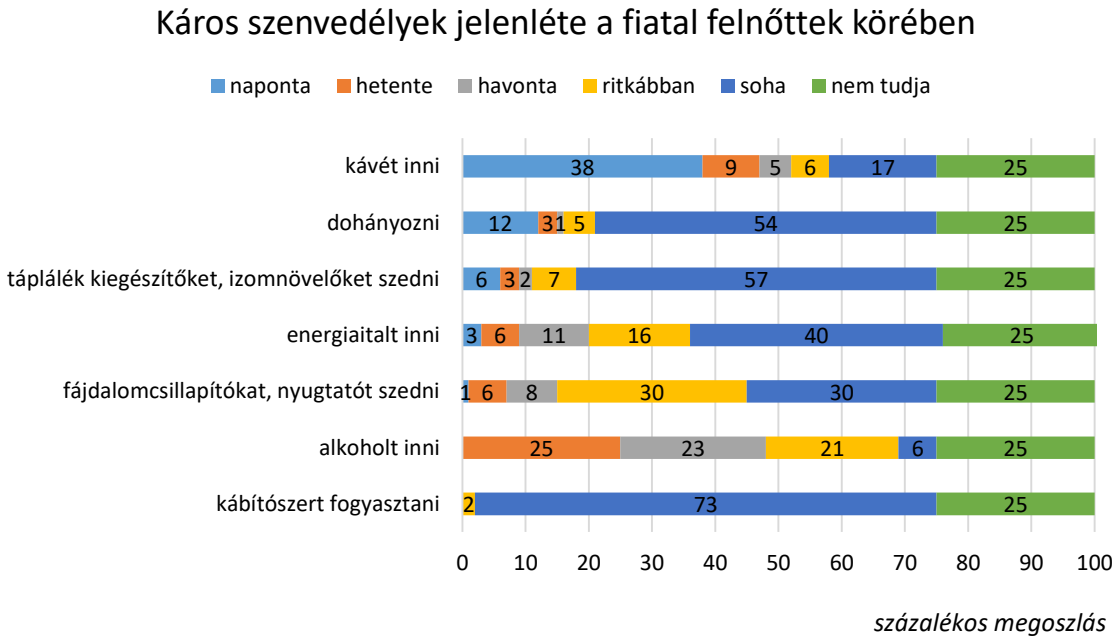

A táplálkozási szokásokkal kapcsolatban a három vizsgált csoport nem tér el jelentősen. Naponta többször csapvizet, főtt ételt és palackozott ásványvizet fogyasztanak a legtöbben, míg legritkábban a cukrozott üdítőket és a gyorséttermi ételeket fogyasztják mindhárom csoportban.

Táplálkozási szokások a középiskolások körében

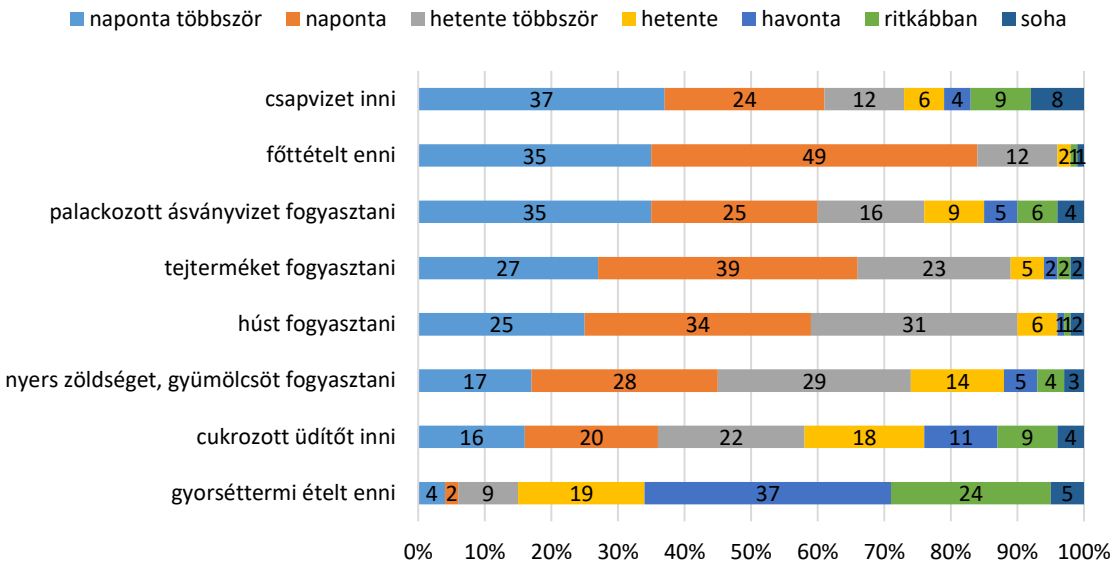

Táplálkozási szokások a felsőoktatásban tanulók körében

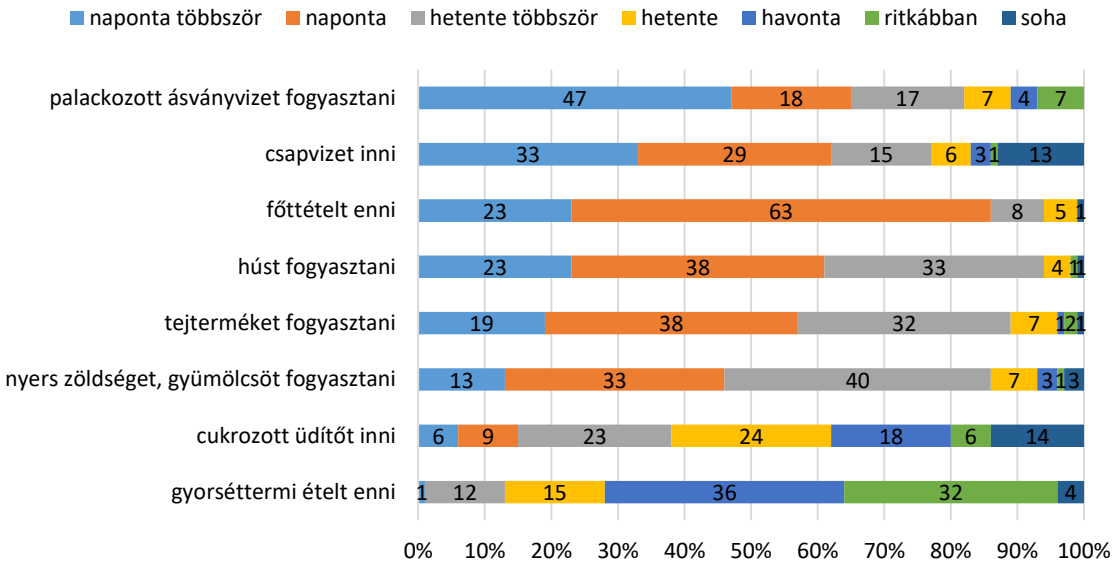

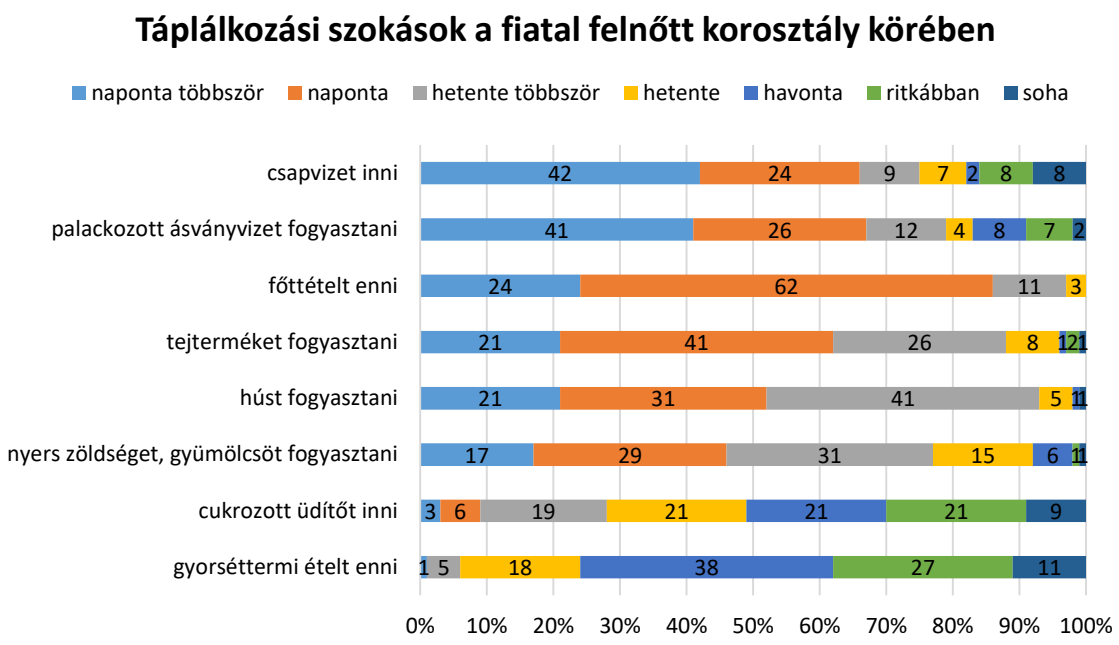

A diákok problémáinak orvoslására több szervezet vagy intézmény is létezik a városban. Mi hat problématípust vetettünk fel és arra voltunk kíváncsiak, ezekkel vajon hová fordulnak elsősorban a fehérvári tanulók: a barátokhoz, szülőkhöz, oktatókhoz, segítő szervezetekhez vagy esetleg más intézményekhez. A 2006-os kutatásban öt problémakör volt megjelölve, melyek lefedik az idei kutatásban megjelölteket, így lehetőség nyílt az összehasonlításra. Az arányok nem változtak, tanulmányi problémával, pályaválasztással kapcsolatos kérdésekkel, anyagi gondokkal főként a szüleikhez fordulnak, míg lelki problémáikkal a barátaikat keresik meg a diákok. Változás abban a tekintetben figyelhető meg, hogy a diákjogi problémákkal 2006-ban elsősorban a tanáraikhoz fordultak a középiskolások, míg 2016-ban ezt a problémát is szüleikkel beszélik meg.

A felsőoktatásban tanulók esetében a tanulmányi problémák megbeszélése a szülőkről áttevődik a barátokra, a hallgatói problémák esetében pedig az egyetemi/kari Hallgatói Önkormányzat szerepe mutatkozik erősnek, 59 százalékuk fordul hozzájuk problémáival. A fiatal felnőttek esetében a baráti kapcsolati háló erősebbnek mutatkozik, ha a lelki és párkapcsolati problémák megbeszéléséről van szó, míg anyagi problémák esetében változatlanul a szülők számítanak biztos támasznak a fiatalok 75 százalékánál. Ami egyértelműen látszik mindhárom csoportnál, hogy a segítő szervezetek ismertsége, elismertsége és a beléjük vetett bizalom csekély, nagyon kevesen fordulnak hozzájuk bármilyen természetű problémával.

Kihez fordulsz elsősorban a problémáiddal? (középiskolások, 2006)

A probléma jellege	barátokhoz	szülőkhöz	tanárokhoz	segítő szervezetekhez
Tanulmányi problémával	27	49	22	2
Diákjogi problémával	25	25	45	5
Pályaválasztás kérdésében	10	56	31	3
Anyagi problémával	9	90	1	-
Lelki problémával	65	34	-	1

százalékos megoszlás

Kihez fordulsz elsősorban a problémáiddal? (középiskolások, 2016)

A probléma jellege	barátokhoz	szülőkhöz	oktatókhoz	segítő szervezetekhez	másokhoz
Tanulmányi problémával	21	52	15	-	3
Továbbtanulás kérdésével	9	68	10	2	3
Anyagi gondjaiddal	6	81	1	1	2
Lelki problémával	51	34	-	1	3
Párkapcsolati problémával	59	22	1	1	3
diákjogi problémával	11	31	29	7	3

százalékos megoszlás

Kihez fordulsz elsősorban a problémáiddal? (felsőoktatás)

A probléma jellege	barátokhoz	szülőkhöz	oktatókhoz	segítő szervezetekhez	egyetemi/kari HÖK-höz	másokhoz
Tanulmányi problémával	38	13	27	-	12	10
Továbbtanulás kérdésével	16	38	13	2	22	11
Anyagi gondjaiddal	6	82	-	-	7	5
Lelki problémával	50	30	-	1	11	7
Párkapcsolati problémával	53	25	-	4	7	12
hallgatói jogi problémával	9	6	11	3	59	12

százalékos megoszlás

Kihez fordulsz elsősorban a problémáiddal? (fiatal felnőtt)

A probléma jellege	barátokhoz	szülőkhöz	oktatókhoz	segítő szervezetekhez	egyetemi/kari HÖK-höz	másokhoz
Tanulmányi problémával	32	23	24	-	9	12
Továbbtanulás kérdésével	23	42	8	2	11	14
Anyagi gondjaiddal	8	75	-	-	7	10
Lelki problémával	60	26	-	1	8	5
Párkapcsolati problémával	69	15	-	2	6	9
hallgatói jogi problémával	6	8	11	6	39	30

százalékos megoszlás

7. Idegennyelv-tudás

A fehérvári fiatalok idegennyelv-tudásával kapcsolatban megállapítható, hogy mindegyik alcsoportban 10 százalék alatt van azok aránya, akik nem beszélnek egy idegen nyelvet sem, legkisebb arányban a felsőoktatási hallgatók körében fordul elő ez, míg a középiskolások és a 18-35 éves, székesfehérvári állandó lakcímmel rendelkezők 7-8 százaléka nem tud más nyelven beszélni.

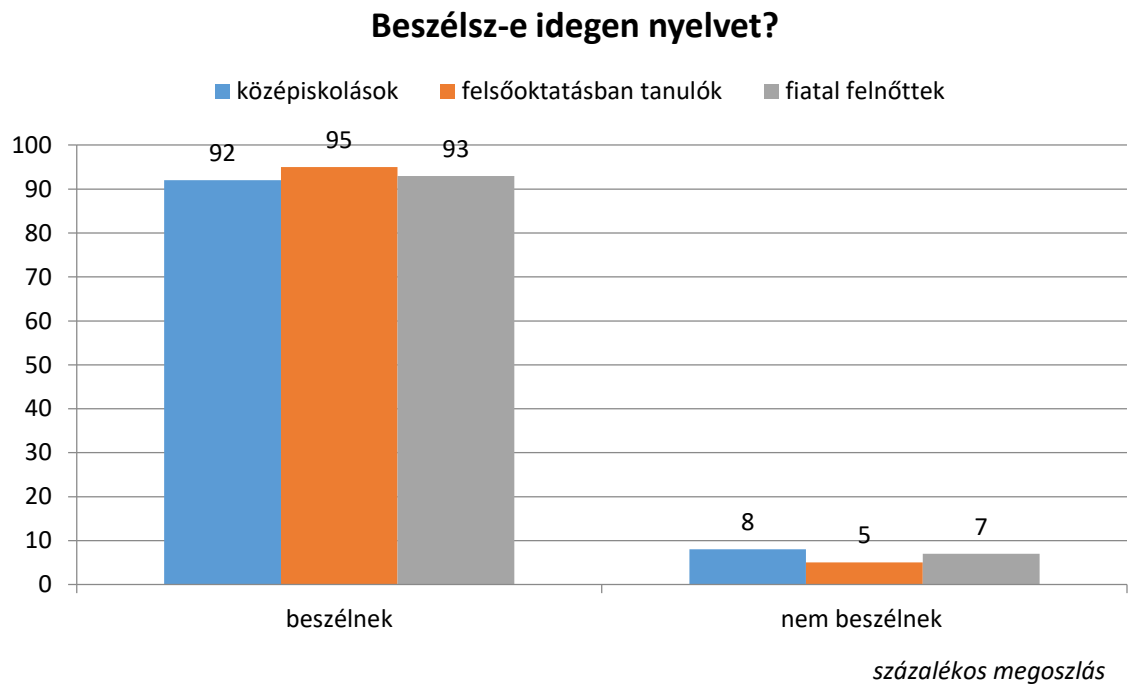

Megkérdeztük a fiatalokat arról, hogy eddigi tanulóéveik alatt sikerült-e már nyelvvizsgát szerezniük. A középiskolások 73 százaléka nem rendelkezik nyelvvizsgával – bár beszél idegen nyelvet -, 5 százalékuk alapfokú, egytizedük középfokú, 3 százalékuk pedig felsőfokú nyelvvizsgával rendelkezik. A 2006-os adatokkal összevetve lényeges változások nem történtek ezen a területen, hasonló arányokat lehetett tapasztalni 10 évvel ezelőtt is. A felsőoktatási hallgatók között és az idősebb fehérvári generációkban magasabb arányban találunk olyanokat, akik rendelkeznek nyelvvizsgával, az egyetemisták, illetve főiskolások közel 60 százaléka alap- vagy középfokú nyelvvizsgával rendelkezik, 9 százalékuk pedig felsőfokúval, a fiatal felnőtt kategóriában tartozók körében pedig magasabb a közép- és felsőfokú nyelvvizsgával rendelkezők aránya, de az alapfokú vizsgát abszolválók aránya kisebb.

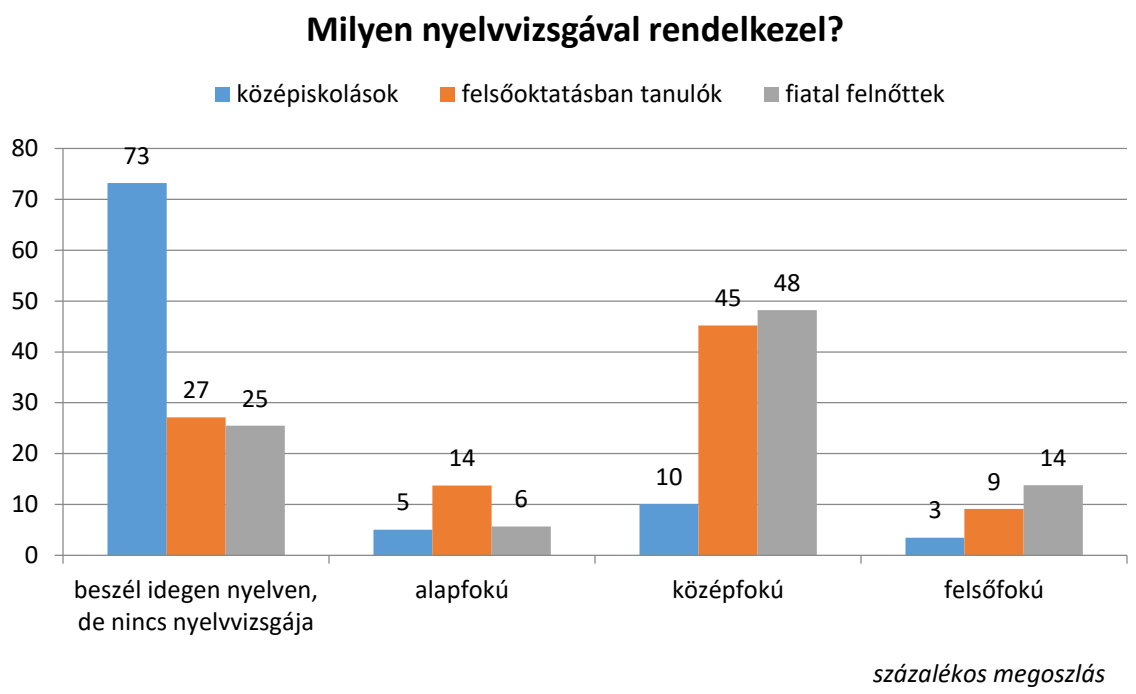

A beszélt nyelvek között nem meglepő módon mindhárom alcsoportban az angol és a német áll az első helyen, a válaszadók közül az előbbit a középiskolások közül 3192 fő, a felsőoktatásban tanulók közül 78 fő, míg a fiatal felnőttek körében 176 fő beszéli, utóbbit ugyanebben a felosztásban 1568, 33 és 82 fő. A főbb beszélt nyelvek közé tartozik még a francia (187, 2, 12 fő), az orosz (113, 3, 6 fő), a spanyol (103, 1, 10 fő) és az olasz (76, 2, 6, fő).

Milyen nyelve(ke)t beszélsz?

Középiskolások		Felsőoktatásban tanulók		Fiatal felnőttek	
Válaszok	**Említések száma**	**Válaszok**	**Említések száma**	**Válaszok**	**Említések száma**
Angol	3192	Angol	78	Angol	176
Német	1568	Német	33	Német	82
Francia	187	Orosz	3	Francia	12
Orosz	113	Francia	2	Spanyol	10
Spanyol	103	Olasz	2	Olasz	6
Olasz	76	Holland	1	Orosz	6
Japán	51	Japán	1	Svéd	5
Latin	41	Lovári	1	Japán	2
Cigány	21	Román	1	Lengyel	1
Román	19	Spanyol	1	Eszperantó	1
Középiskolások		**Felsőoktatásban tanulók**		**Fiatal felnőttek**	

Válaszok	Említések száma	Válaszok	Említések száma	Válaszok	Említések száma
Koreai	13			Holland	1
Lengyel	7			Finn	1
Szerb	6			Kínai	1
Arab	5			Lovári	1
Svéd	5				
Török	5				
Kínai	4				
Szlovák	4				
Mandarin	3				
Cseh	2				
Görög	2				
Holland	2				
Norvég	2				
Dán	1				
Eszperantó	1				
Finn	1				
Horvát	1				
Litván	1				
Portugál	1				
Összesen	**5437**	**Összesen**	**123**	**Összesen**	**305**

Az idegennyelv-tudásukat a fiatalok leginkább a tanuláshoz használják, a középiskolások 65 százaléka, míg a felsőoktatásban tanulók 62 százaléka nyilatkozta ezt, a fiatal felnőttek közül 37 százalék használja ilyen célra. A tanulás mellett magas arányban szoktak idegen nyelvű újságot vagy könyvet olvasni, valamint idegen nyelven filmet nézni is a fiatalok, nagyobb arányban ezt főleg az egyetemisták/főiskolások teszik, de a középiskolások közel fele is, illetve a 18-35 éves korosztályba tartozó fiatalok felnőttek több mint fele is szokta idegennyelv-tudását erre használni. Az idősebb generációkba tartozó fiatalok 33-44 százaléka munkájához is fel szokta használni nyelvtudását, illetve élő szóban és írásban történő kommunikációhoz is.

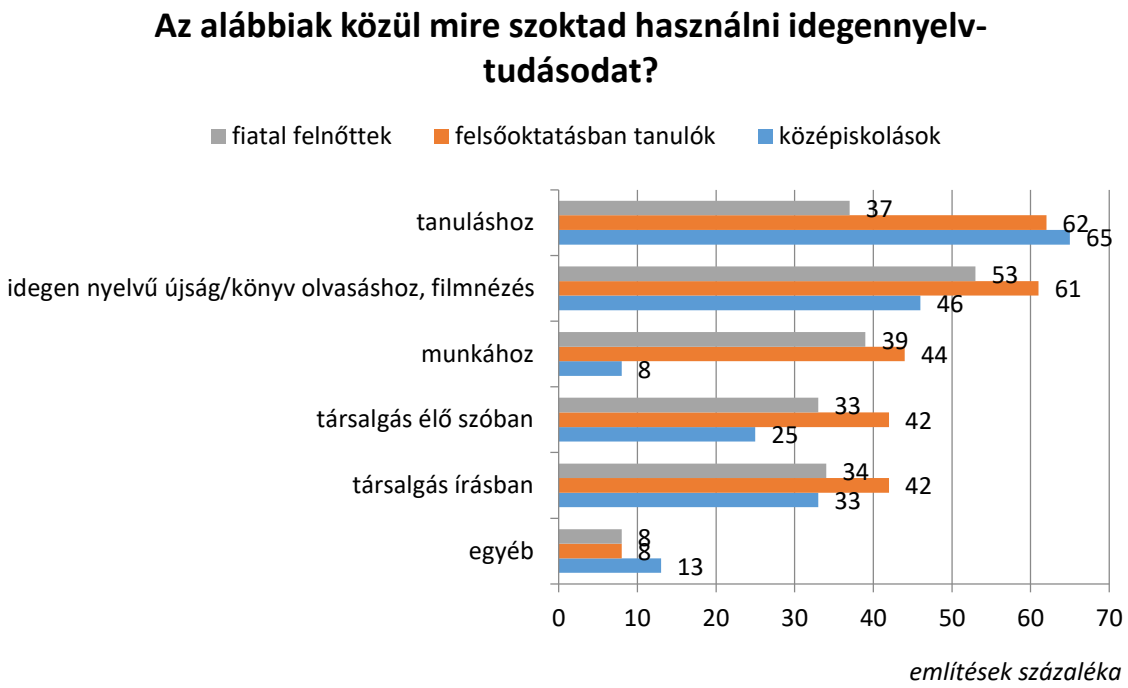

Arra a kérdésre, hogy milyen egyéb célra használják idegennyelvi tudásukat, a középiskolások többsége (273 fő) a játék, szórakozás témakörét érintő válaszokat adott. 77 fő videók, filmek, sorozatok nézése során hasznosítja a nyelvtudását, míg 69 fő idegen nyelven böngész az interneten, keres információkat és olvas, 58 pedig valamely általa beszélt nyelven kommunikál külföldi ismerőseivel. A felsőoktatásban tanuló válaszadók közül ketten játékhoz használják a nyelvet, 1-1 fő pedig egyéb tevékenységekhez. A fiatal felnőttek körében is a játék áll az első helyen (5 fő), 3-3 fő az informatikában, illetve külföldi utazásai során, 2 fő a hobbijához, 1-1 főnek pedig kutatáshoz, munkához, valamint internetes tartalomfogyasztásban nyújt segítséget.

Az alábbiak közül mire szoktad használni idegennyelvtudásodat (bármelyiket)?

Középiskolások		Felsőoktatásban tanulók		Fiatal felnőttek	
Válaszok	**Említések száma**	**Válaszok**	**Említések száma**	**Válaszok**	**Említések száma**
Játék, szórakozás	273	Játékhoz	2	Játékhoz	5
Videó, filmnézés, sorozatok	77	Nem használja	2	Nem használja	5
Interneten böngészés, információ, olvasás	69	YouTube videók	1	Informatikához	3
Kommunikáció a neten	58	Idegen nyelven keresek feladatokat, játékokat az iskolába.	1	Külföldön	3
Külföldi utazás, kommunikáció	51	üzletelni	1	Hobbihoz	2
Nem használom semmire	44	tolmácsolás, fordítás	1	Kutatáshoz	1
Tájékoztatás, útbaigazításkor	26	csajozás	1	Munkához	1
Csak tanórán tanulom	21	ismerkedés élőben	1	Tartalom	1
Zenehallgatás, szövegértés, tánc	21				
Fordítás	17				
Pornó, szexoldalak	15				
Netes vásárlás	11				
Káromkodni	9				
Cserediák program	8				
Hírek	8				
Dalírás, éneklés	7				
Ismerkedés	7				
Mindenhez használom	7				
Munka, üzlet	7				
Sport	5				
Készülékek használati utasítása	2				
Cikk publikálás	1				
Étlap	1				
Marketing	1				
Önkéntes munka	1				
Programozás	1				
Összesen	**748**	**Összesen**	**10**	**Összesen**	**21**

8. Továbbtanulás, munka

A továbbtanulási szándékokat vizsgálva a középiskolások körében látható, hogy a fiatalok valamivel több mint fele tervez a jövőben diplomát szerezni, több mint 40 százalékuk érettségi bizonyítványt, több mint egyharmaduk OKJ bizonyítványt. A középiskolások 16-16 százalékának céljai között szerepel a szakiskolai, illetve a technikusi bizonyítvány megszerzése.

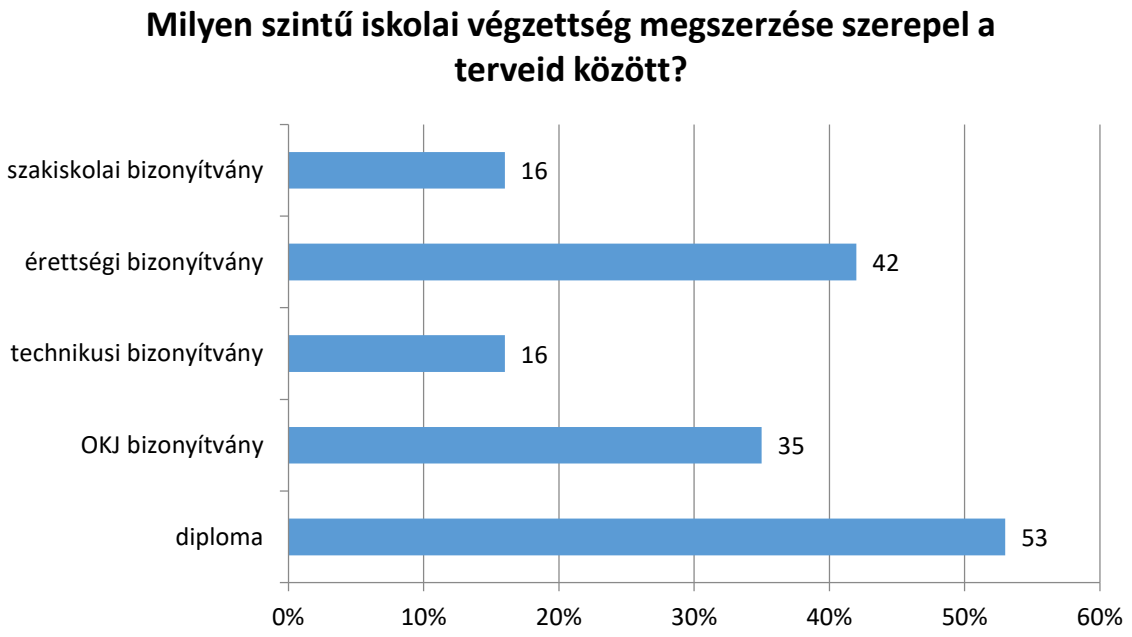

középiskolások válaszainak százalékos megoszlása

Az idősebb generációk jövőbeli tervei között leginkább a különböző szintű diploma megszerzése szerepel, a felsőoktatásban tanulók fele esetében az alapszakos diploma megszerzése szerepel a tervek között, 45 százaléka tervez mesterszakos diplomát szerezni. A fiatal felnőtt kategóriába tartozó fiatalok közül 17 százalék szeretne magasabb fokú diplomához, míg 12 százalék alapszakos diplomához jutni. A felsőfokú szakképesítés és a doktori fokozat megszerzése iránt kisebb az érdeklődés ezek között a fiatalok között, előbbi végzettséget 9-13 százalékuk, utóbbit 8-11 százalékuk tervezi megszerezni az elkövetkező években.

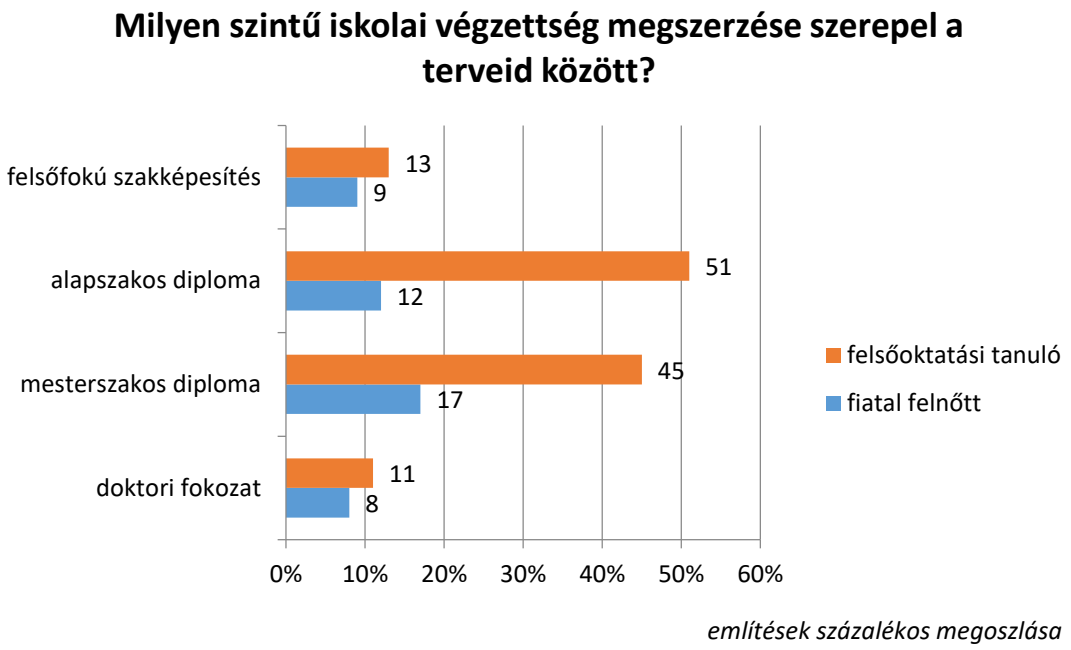

A Székesfehérváron tanuló fiatalok többsége alapvetően elégedett jelenlegi iskolájával, és másoknak is szívesen ajánlaná. A középiskolások 37 százaléka teljes mértékben ajánlaná másnak is azt az iskolát, amelybe jelenleg jár, illetve további 41 százalékuk inkább pozitív véleményen van. A középiskolások valamivel több mint egyötöde van inkább negatív véleményen, 15 százalékuk inkább nem, 7 százalékuk pedig egyáltalán nem ajánlaná jelenlegi iskoláját. A felsőoktatásban tanulók jobb véleménnyel vannak erről a kérdésről, 47 százalékuk teljes mértékben, 44 százalékuk pedig inkább javasolná, mint pedig nem jelenlegi iskolájukat. Az elégedetlenek aránya körükben közel 10 százalékra tehető.

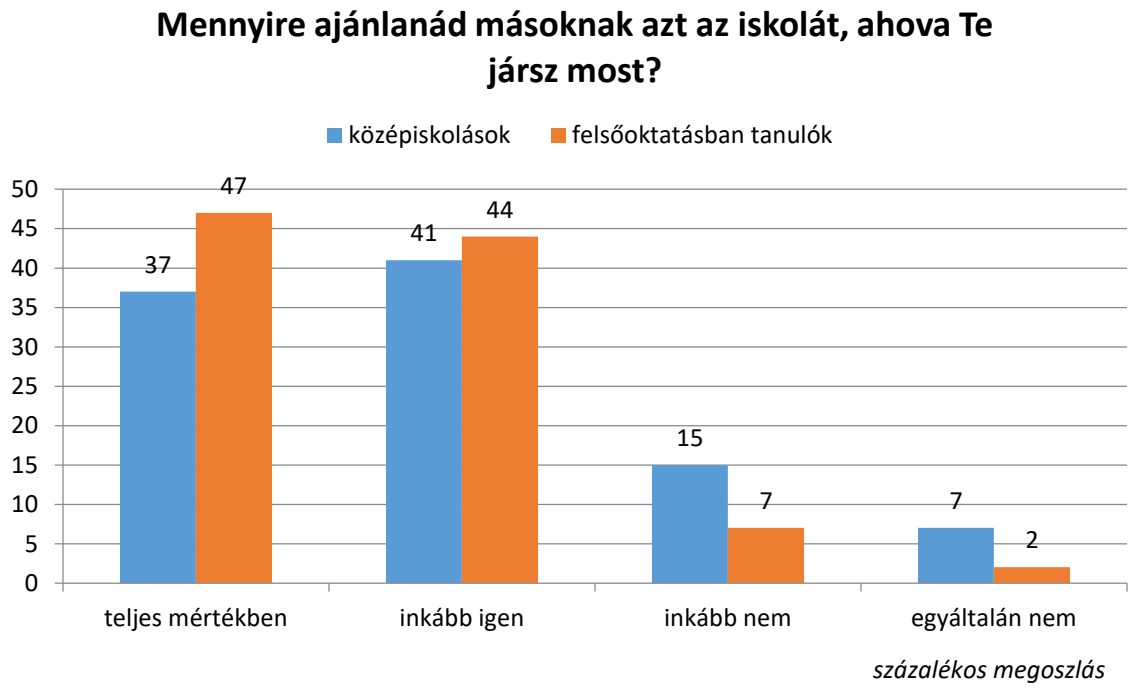

A továbbtanulási szándék elsősorban az életkori sajátosságnak, illetve az élethelyzetnek köszönhetően természetesen legbiztosabban és leghatározottabban a középiskolások körében tapasztalható, több mint 50 százalékuk egyértelműen szeretne továbbtanulni, egynegyedük szeretne, de még nem döntötte el, hogy milyen területen. A bizonytalanok aránya körükben 16 százalék, ők nem tudják, hogy egyáltalán akarnak-e továbbtanulni, és 7 százalékuknak biztosan nem szerepelnek ilyen tervek a jövőre vonatkozóan. A felsőoktatásban tanulók egynegyede szeretne mindenképpen továbbtanulni, 17 százalékuk fontolgat ilyen célokat, de még nem döntötte el, hogy milyen irányba. Közel egyharmaduk bizonytalan ebben a kérdésben, nem tudja még ezt eldönteni, illetve hasonló arányban vannak köztük azok, akik biztosan nem szeretnének továbbtanulni. A fiatal felnőtt kategóriába sorolható fehérvári lakosok az előző két kategóriához képest kisebb arányban szeretnének továbbtanulni (18 százalékuk), egynegyedük tervezi a továbbtanulást, de konkrétumokkal nem rendelkezik, több mint egyharmaduk bizonytalannak mutatkozik, illetve egyötödük nem akar a jövőben tanulmányokat folytatni.

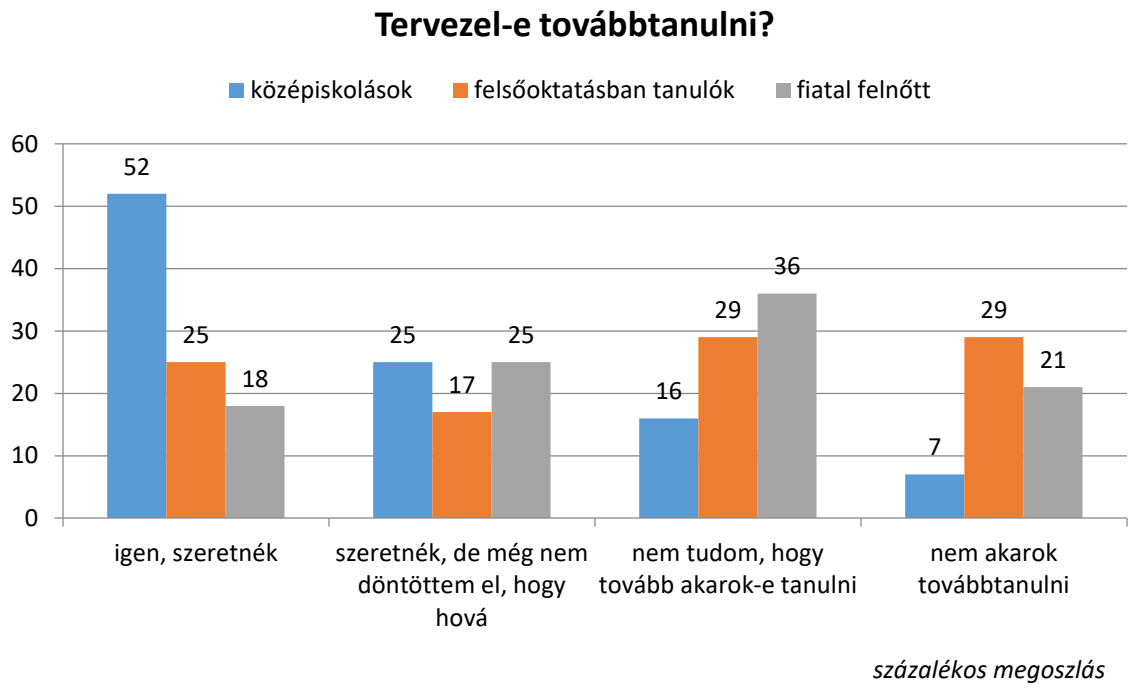

A továbbtanulni szándékozó középiskolások fele Budapesten szeretne elsősorban továbbtanulni, 30 százalékuk Székesfehérváron, 6 százalékuk tervezi tanulmányait elsődlegesen Pécsen, 5 százalékuk Győrben, illetve 2-2 százalékuk Szegeden és Veszprémben. A középiskolások közel egyötöde elsősorban műszaki területen szeretné továbbfolytatni tanulmányait a jelenlegi iskolája befejezése után, 13 százalékuk informatikai, 12 százalékuk orvosi és egészségtudományi, 11 százalékuk gazdaságtudományi, 8 százalékuk művészeti, 7 százalékuk sporttudományi, illetve 6 százalékuk természettudományi területen. Az egyéb tanulmányok iránt (agrár, bölcsész, jogi,

közigazgatási/rendészeti/katonai, pedagógiai, társadalomtudományi) érdeklődők aránya 3-5 százalék közé tehető.

A felsőoktatásban tanulók közül, akik szeretnének még továbbtanulni később, egyötödük tervezi elsősorban Székesfehérváron folytatni tanulmányait. Ebbe a csoportba tartozók elsősorban műszaki és gazdaságtudományi tanulmányok iránt érdeklődnek.

A fiatal felnőttek közül a továbbtanulási szándékkal bírók közül minden tizedik gondolja a városban folytatni tanulmányait. Ők is többnyire műszaki és gazdaságtudományi tanulmányokat fontolgatnak, de kb. minden tizedik fiatal gondolkodik informatikai, illetve bölcsészettudományi képzésekben.

Milyen területen szeretnél elsősorban továbbtanulni?

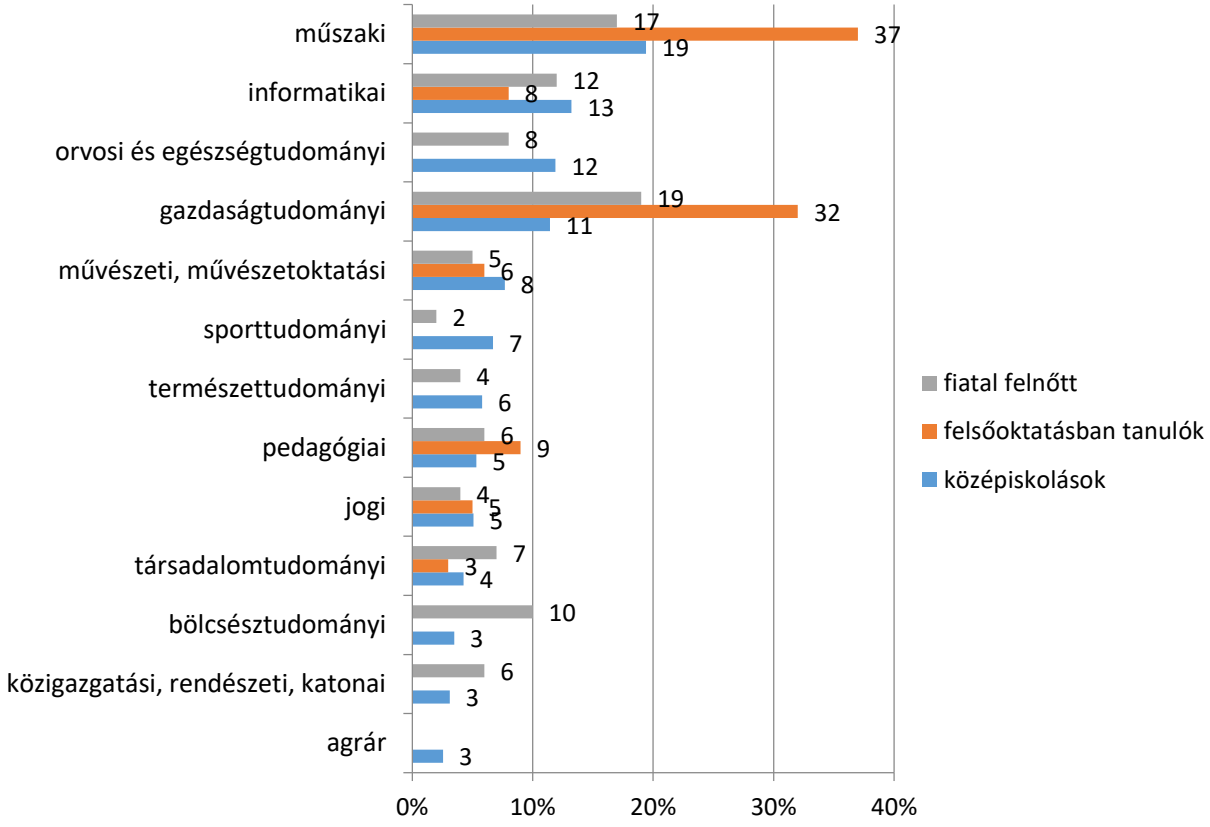

említések százalékos megoszlása

A városban tanuló középiskolások jelentős többsége hallott már arról, hogy helyben több felsőoktatási intézmény közül választhat, 81 százalékuk tisztában van ezzel, azonban közel egyötödük saját bevallása szerint nem hallott még erről.

Hallottál-e arról, hogy Székesfehérváron több felsőoktatási intézmény közül választhatsz?

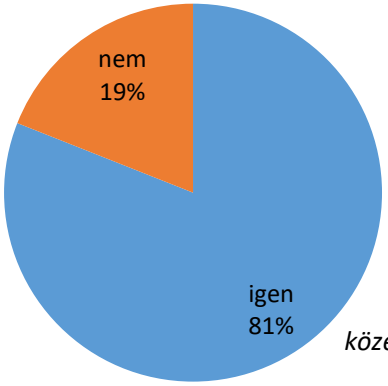

középiskolás válaszok megoszlása

Székesfehérvár MJV Önkormányzata 2016 szeptemberétől ösztöndíjat vezetett be Alba Regia Középiskolai és Felsőoktatási Ösztöndíj néven. A program célja, hogy egyensúlyt teremtsen a munkaerő-piaci kereslet és kínálat között, növelje a fehérvári felsőoktatásban tanulók számát és erősítse a város iránti kötődést is. A szakközépiskolások havi 10 000 forintot, míg az egyetemisták havi 20 000 forintot kaphatnak. A kutatás során kíváncsiak voltunk arra, hogy a fiatalok hallottak-e erről a lehetőségről. A középiskolások egyharmada, a felsőoktatásban tanulók 35 százaléka, a fiatal felnőttek egynegyede hallott már arról, hogy a városi önkormányzat támogatja azokat, akik Székesfehérváron tanulnak műszaki vagy gazdasági területen.

Hallottál-e arról, hogy Székesfehérvár Önkormányzata támogatja azokat, akik Fehérváron tanulnak műszaki vagy gazdasági területen?

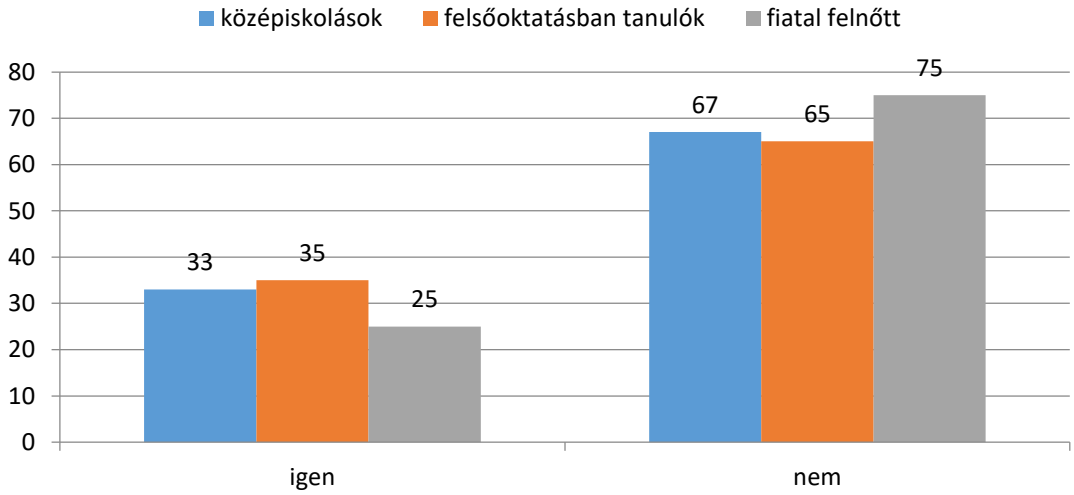

százalékos megoszlás

A Székesfehérváron felsőfokú tanulmányaikat folytató hallgatók több mint felénél szempontként jelent meg a választásnál az anyagi szempontok, azaz hogy akár be tud járni otthonról, a lakhatása helyben megoldott, vagy például az, hogy nem kell útiköltségre költeni. A hallgatók 26 százalékánál fontos volt az adott intézménybe jelentkezés során az a szempont, hogy az itt található oktatási intézménynek hírneve van és megfelelőnek tartja az oktatás színvonalát. Az egyetemisták/főiskolások 18 százalékát ide vették fel, és ezért folytatja itt tanulmányait, illetve szintén 18 százalékuk esetében fontos tényező volt a város hangulata is. A hallgatói élet miatt mindössze 3 százalékuk esetében volt meghatározó döntésüknél.

Az alábbiak közül miért döntöttél úgy, hogy Székesfehérváron folytatod felsőfokú tanulmányaidat?

A felsőoktatásban tanulók közel fele hallott már arról, hogy a korábbi Petőfi mozi helyén egyetemi klub lesz kialakítva, ezzel is hozzájárulva a fehérvári egyetemi élet és szórakozási lehetőségek körének bővüléséhez.

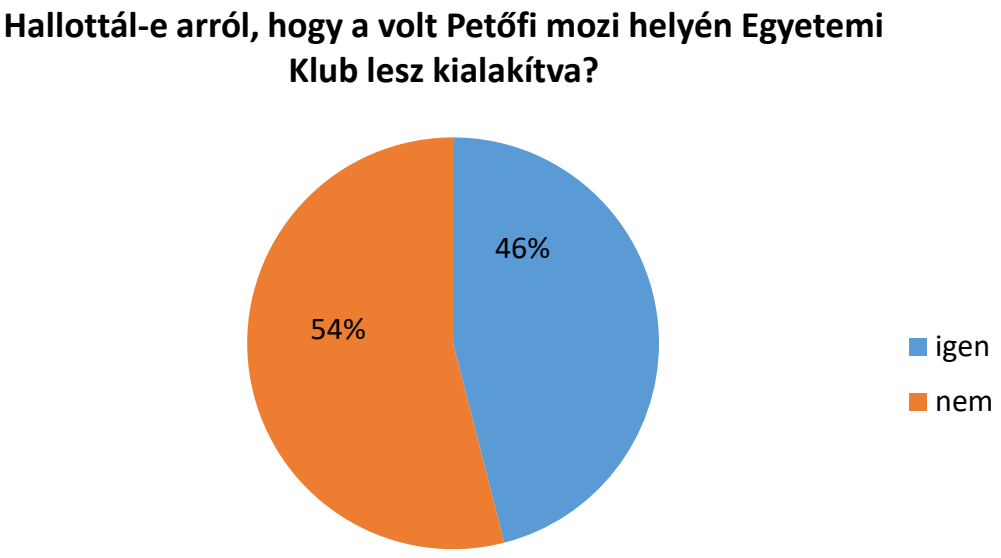

felsőoktatásban tanulók válaszainak megoszlása

Külföldi tanulmányokat leginkább a középiskolások, illetve a továbbtanulást fontolgató fiatal felnőttek terveznek, az előbbiek egynegyede, utóbbiak 23 százaléka gondolkodik azon, hogy külföldre megy tanulni egy időre. A felsőoktatásban tanulók közül mindössze 9 százalék jelezte egyértelműen, hogy szándékai között szerepelnek más országban folytatott tanulmányok. A bizonytalanok aránya a középiskolások körében a legmagasabb, több mint egyharmaduk nem tudott egyértelmű választ adni erre a kérdésre, míg fiatal felnőttek körében a legalacsonyabb.

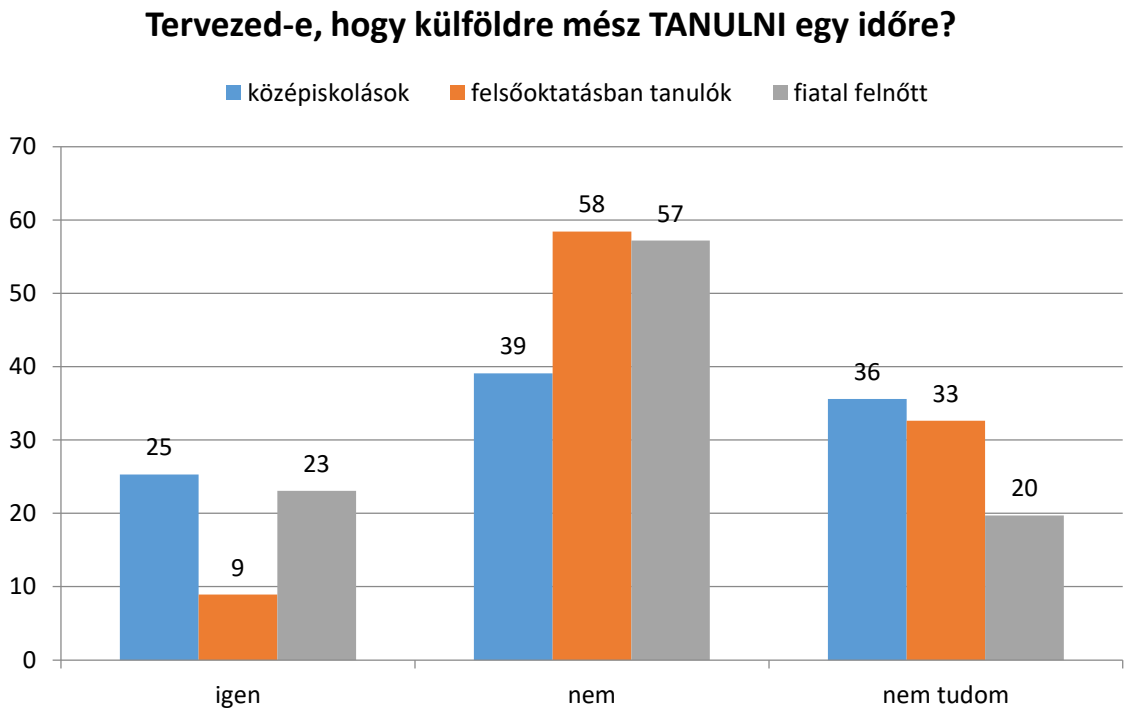

százalékos megoszlás

A külföldi munkán mindegyik alcsoportban többen gondolkodnak, mint a külföldön végzett tanulmányokon. A középiskolások 55 százaléka, a felsőoktatásban tanulók 38 százaléka, míg a fiatal felnőttek 31 százaléka tervezi azt, hogy élete során egy ideig külföldön vállal munkát. A kérdés kapcsán a bizonytalanok aránya mindegyik csoportban megközelíti az egyharmadot.

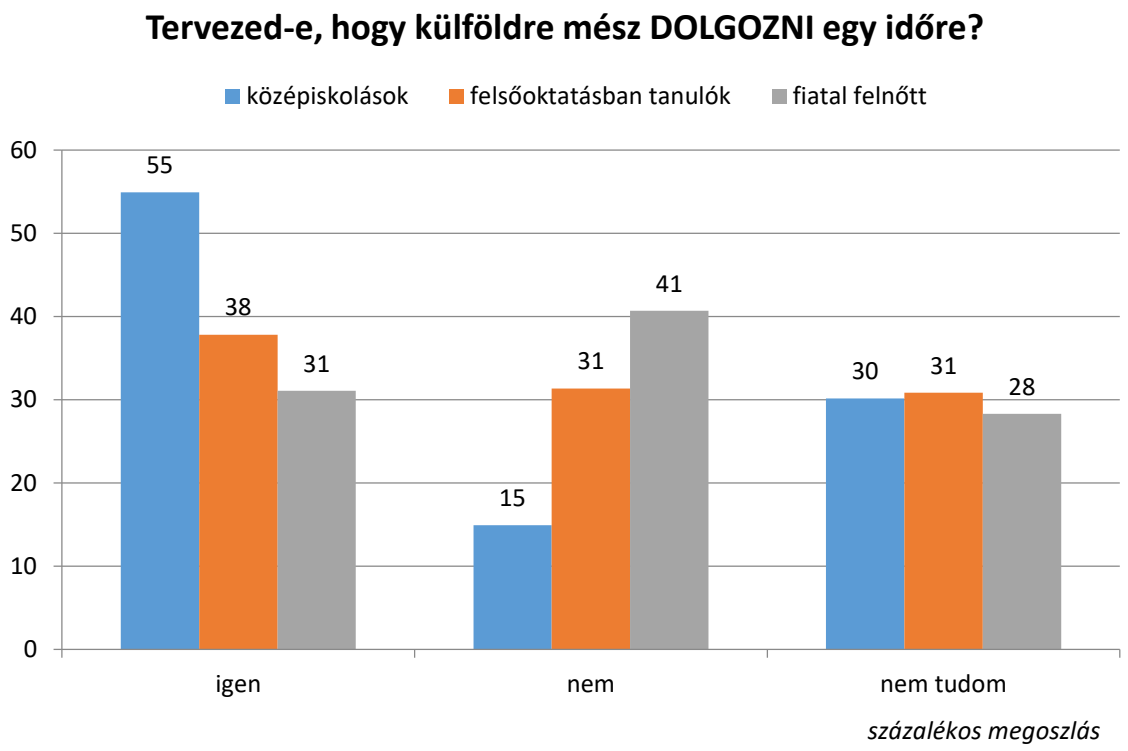

A külföldi munkavállaláson kívül fontos tényező az is egy település szempontjából, hogy az itt tanulók közül hányan tervezik azt, hogy itt maradnak, illetve hányan szeretnének az ország más településén dolgozni. A középiskolások 16 százaléka egyértelműen Székesfehérváron szeretne dolgozni később, 42 százalékuk tervezi más településen munkahelyét, illetve ebben a csoportban további 42 százalékuk nem tudja egyelőre eldönteni, hogy szeretne-e más településen munkát vállalni. Az idősebb generációknál jóval többen tervezik jövőjüket a városban, a felsőoktatásban tanulók és a fiatal felnőttek 38-38 százalékának tervei között nem szerepel, hogy máshol vállaljon munkát, az előbbi csoport egyharmada szeretne az ország más településén dolgozni, míg az utóbbi csoport közel egynegyede gondolja így. A bizonytalanok aránya 29-38 százalékra tehető az idősebb generációk tagjai között.

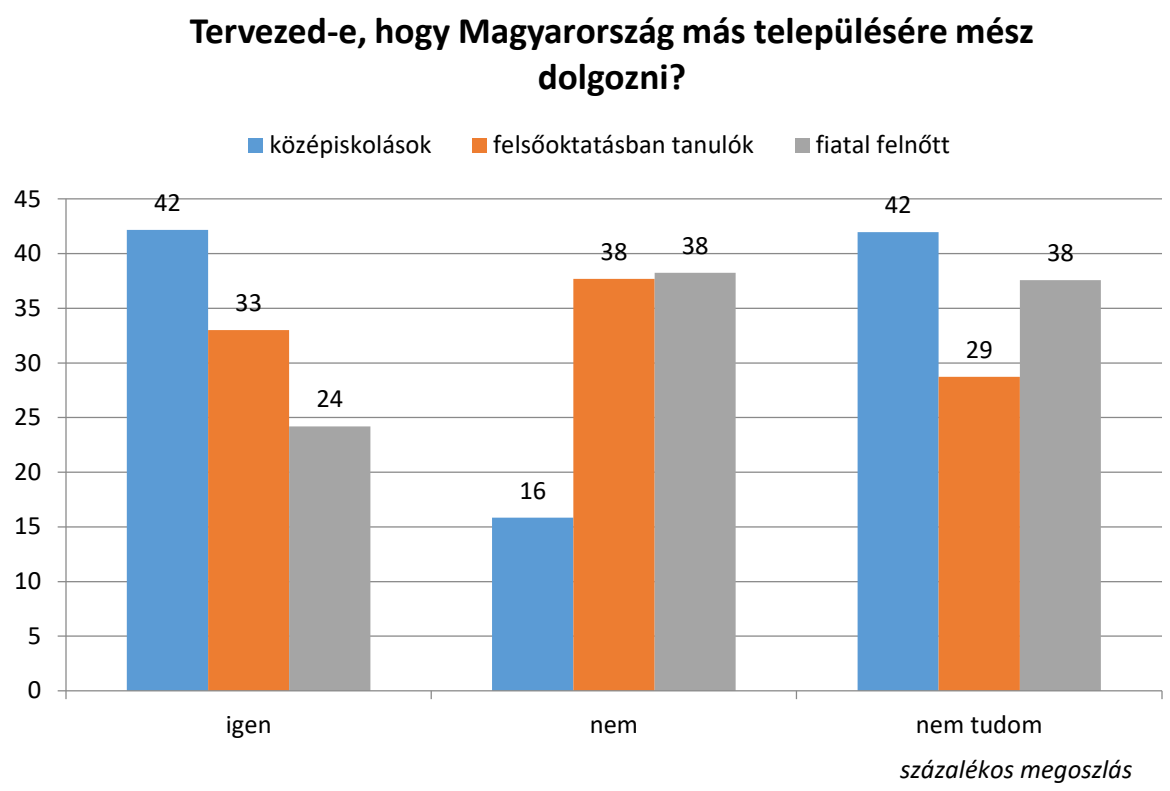

A kutatás során kíváncsiak voltunk arra, hogy a fiatalok milyen kezdő fizetésre számítanak az általuk választott szakterületen, illetve milyen nettó fizetéssel lennének elégedettek. Az egyes alcsoportokban az átlagértékeket vizsgálva látható, hogy a középiskolások átlagosan kb. 197.000 Ft, a felsőoktatásban tanulók közel 225.000 Ft, és a fiatal felnőttek átlagosan több mint 231.000 Ft kezdő fizetésre számítanak. Ennél jóval magasabb bérrel lennének azonban elégedettek, mindhárom alcsoportban több mint 300.000 Ft-os nettó fizetéssel.

Mivel az átlagértékek nagyon érzékenyen reagálnak a szélső értékekre, ezért érdemes részletesebben is megvizsgálni a kapott válaszokat. A középiskolások 45 százaléka kezdő fizetésként maximum nettó 150.000 Ft-ra számít, 29 százalékuk 150.001-200.000 Ft-os bérre, 18 százalékuk 200.001-300.000 Ft-ra, és 8 százalékuk számít 300.000 Ft feletti kezdő fizetésre. Körükben a leggyakoribb érték (módusz) a 200.000 Ft, ilyen összegre 18 százalékuk számít, a kapott értékek sorában a középső érték (medián) pedig a 180.000 Ft-os bér. A felsőoktatási hallgatók 56 százaléka maximum nettó 200.000 Ft-os kezdő fizetésre számít, egyharmaduk 200.001-300.000 Ft-ra, és 11 százalékuk bízik ennél magasabb fizetésre első alkalommal saját szakterületén. A fiatal felnőttek 60 százaléka maximum 200.000 Ft-ra, egynegyedük 200.001-300.000 közötti összegre, és 15 százalékuk ennél több kezdő fizetésre számít.

Az elvárt bér tekintetében a középiskolások 42 százaléka elégedett lenne maximum 200.000 Ft-os nettó fizetéssel, 29 százalékuk 200.001-300.000 Ft-os bérrel, 21 százalékuk 300.001-500.000 Ft közötti

összeggel, 8 százalékuk pedig félmillió feletti fizetéssel. A felsőoktatásban tanulók egynegyede elégedett lenne maximum 200.000 Ft-os fizetéssel, 37 százalékuk 200.001-300.000 Ft-tal, 29 százalékuk 300.001-500.000 Ft-os bérrel, 9 százalékuk pedig ennél magasabb összeggel lenne elégedett. A fiatal felnőttek 37 százaléka megelégedne maximum 200.000 Ft-os fizetéssel, 32 százalékuk 200.001-300.000 Ft-tal, 24 százalékuk 300.0001-500.000 Ft-tal, 7 százalékuk pedig ennél magasabb összegű havi fizetéssel.

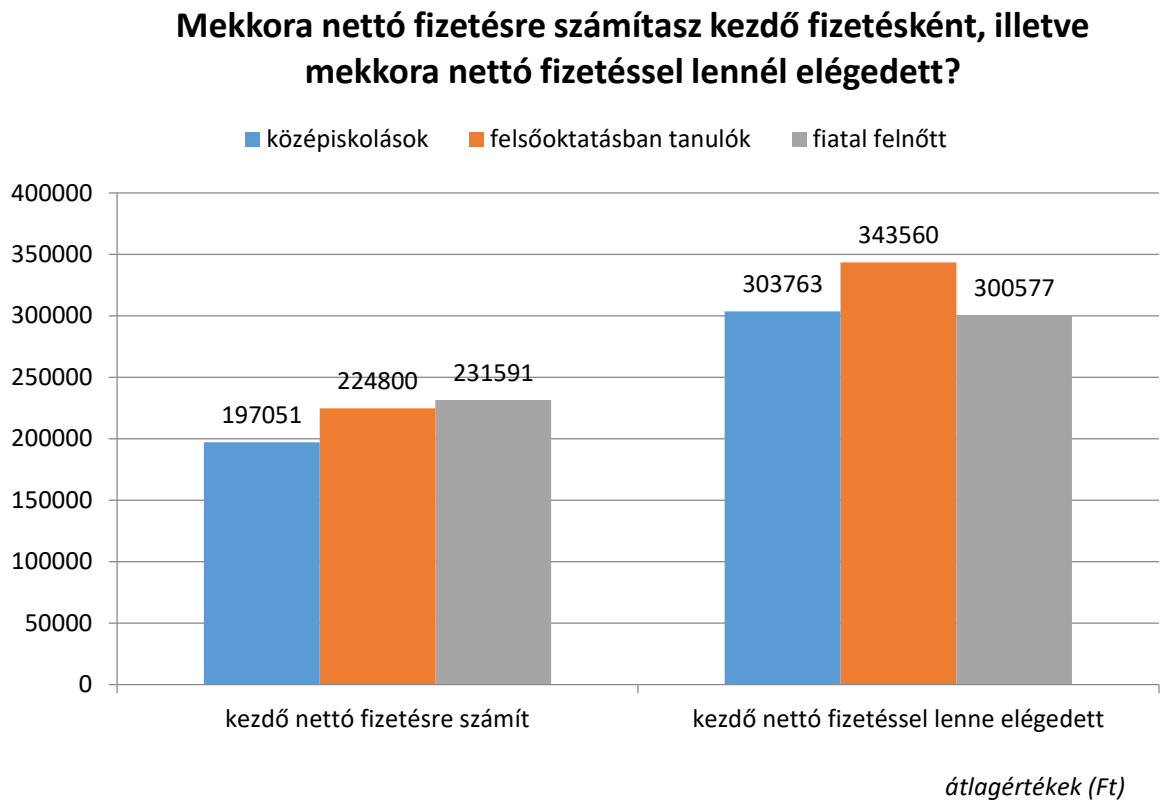

Az elhelyezkedési lehetőségek kapcsán a középiskolások 34 százaléka gondolja azt, hogy tanulmányai befejezését követően néhány hónapon belül el tud helyezkedni, 30 százalékuk legfeljebb egy hónapon belül, 13 százalékuk fél éven belül, és csupán 2 százalékuk ennél hosszabb idő alatt lát esélyt az elhelyezkedésre, míg 18 százalékuk nem tudja, mennyi időre lesz szüksége.

A felsőoktatási tanulók 43 százaléka már most is abban a szakmában dolgozik, amit éppen tanul, 30 százalékuk egy hónapon belül, 18 százalékuk néhány hónapon belül, 8 százalékuk fél éven belül tud majd elhelyezkedni, mindössze 1 százalékuk nem tudja, mennyi időre lesz ehhez szüksége, de a biztos válaszadók közül mindenki fél éven belülre becsüli ezt az időszakot.

A fiatal felnőttek 48 százaléka bízik abban, hogy legfeljebb egy hónapon belül el tud helyezkedni, 26 százalékuk néhány hónapon belül, 8 százalékuk fél éven belül, 5 százalékuk úgy véli, ennél hosszabb

időre lesz szükséges, szintén 5 százalékuk pedig már eleve az általa tanult szakmában dolgozik. 8 százalékuk nem tudott választt adni a kérdésre.

Reményeid szerint a tanulmányaid befejezése után mennyi időn belül tudsz munkát vállalni?

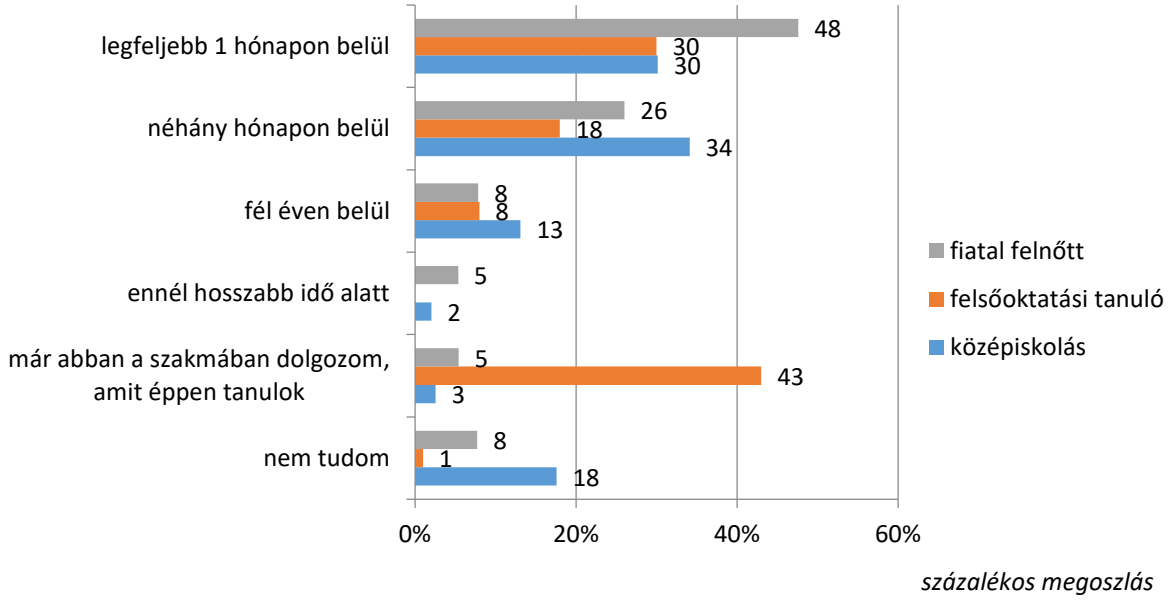

A középiskolások több mint fele (55 százalék) úgy gondolja, el tud helyezkedni Székesfehérváron, 20 százalékuk ebben egészen biztos. A negatív választ adók (16 százalék) lényegesen kevesebben vannak, de csak 2 százalék biztos abban, hogy nem a városban fog dolgozni. A bizonytalan válaszadók 29 százalékot tesznek ki ebben az alcsoportban.

A felsőoktatási tanulók döntő többsége (73 százalék) biztos a székesfehérvári elhelyezkedésben, 41 százalékuk egészen biztos benne, míg azok, akik ezt nem látják biztosan, vagy kizártnak tartják a lehetőséget, összességében 19 százalékot tesznek ki. A középiskolásokhoz képest a bizonytalan válaszadók aránya mindössze 8 százalék.

A fiatal felnőttek 67 százaléka látja pozitívan a városban való elhelyezkedés lehetőségét, 39 százalékuk ebben egészen biztos. A nemleges választ adók aránya összesen 19 százalék, ahogy a felsőoktatási tanulók esetében is, a bizonytalanok aránya pedig 14 százalék.

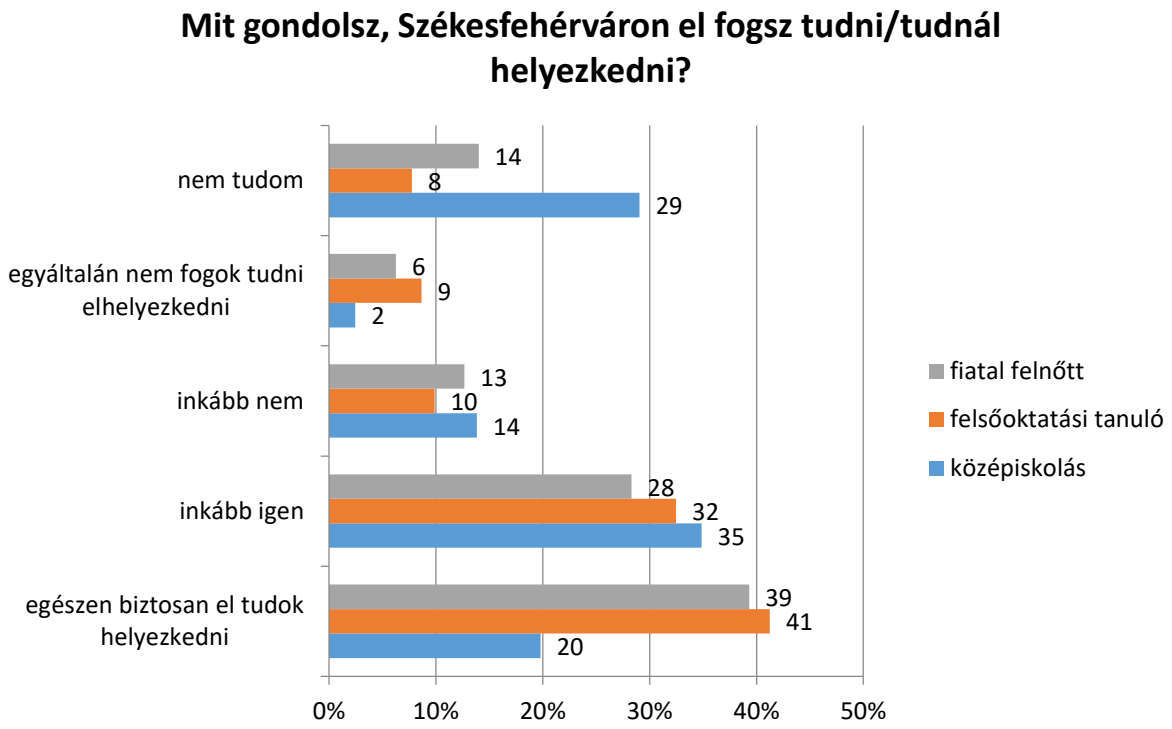

9. Felnőtté válás, jövőkép

Az abnormális esetektől eltekintve minden ember életében eljön az az időszak, amikor a szűkebb vagy tágabb szociális közössége a társadalom egyenrangú tagjának fogadja. Ezt a jelenséget – a felnőtté válás folyamatát és feltételeit – más-más nézőpontból ugyan de több tudományterület is vizsgálja régóta, mint az ember biológiai, pszichés vagy éppen szociális működésének egyik alapvető jellemzőjét. Az általános meghatározások szerint a serdülőkorban (az életszakasz végére) a felnövekvő korosztály tagjai elérik a felnőttek nemi, intellektuális és pszichés érettségi szintjét. Ez a fajta érettség sürgető autonómia igényt generál mely azonban szemben áll a családon belüli függőségi helyzettel. Ez a szembenállás kutatásaink szerint 14-18 éves korban egyfajta sajátos konstruktív türelmetlenséget generál, ugyanakkor a fiatal felnőtt korban már inkább destruktív türelmetlenségbe fordulhat át.

A felnőtté válás hagyományos intézményeiről (család, szakmaválasztás, munkába állás, gyermekvállalás, szexuális kapcsolatok) a serdülőknek még csak „üres" elképzeléseik vannak, melyek elsődleges forrása a családi és az iskolai szocializáció, másodlagos forrása pedig a közvetett valóság (pl. média).

Az európai posztszocialista országokban a serdülőknél ennek a belső képnek a változása még drámaibb. Ennek összetevője, hogy az elképzelt életkornál jóval később tudnak önálló egzisztenciát teremteni, a munkaerőpiacra való bejutásuk megnehezült, a házassági tervekből egyre kevesebb

realizálódik, s a gyermekvállalás gyakran házasság előtt/nélkül valósul meg, ha egyáltalán megvalósul.

A felnőtté válás során nem lehet megkerülni a szocializáció időbeliségének kérdését. Eltekintve a biológiailag meghatározott időrendiségtől (pl. a nemi érés feltételezi a gyermekvállalást, a pszichés érés az önmegvalósítást, az öregedés elkerülhetetlensége), a fiataloknak a társadalmi szerepelvárásoknak való megfeleléshez és az önálló életvitel kialakításához korlátozott idővel rendelkeznek és mivel ennek tudatában is vannak ez visszahat az elképzeléseikhez fűződő viszonyukra.

Az utóbbi évtizedben azonban ezt az „időrendi kényszert" felborította a társadalmi realitás, s bár a mindennapok világáról való tudás lényeges eleme az időrendiség, a mindennapok világa (empirikus tapasztalat) akár szembe is haladhatott ezzel a tudással.

A fiatalok felnőttkorba való átmenetének szempontjából a bekövetkezett változások jelentőségét elemezve fontos szempont, hogy módosítható lett az életpálya számos összetevője (pl. házasság válással, foglalkoztatási státus pályaválasztással) és gyakori lett az inkonzisztencia, mert az életút korábban egymással összefüggő törvényszerűségei a pluralizálódás miatt felbomlott (pl. korábban nem lehetett egy nő egyszerre gyermekes, nem házas, egyetemista és munkavállaló is).

A tanulók iskolai tanulmányaik alatt folyamatosan tervezgetik jövőjüket, karrierjüket, konkrét és kevésbé konkrét lépéseket tesznek céljaik elérése érdekében. Az emberrel élete folyamán sok olyan dolog történik, ami megváltoztatja vagy jelentősen befolyásolja további életét. A fiataloknak felsoroltunk tíz életeseményt, ami jelentősnek, egyesek szerint fordulópontnak mondhatók az életükben. Arra kértük őket, mondják meg, vajon hány éves korukban fognak ezek az események bekövetkezni. A legnagyobb arányban a házasság esetében voltak bizonytalanok a fiatalok, vagyis ezt az életeseményüket tudták a legkevesebben megjósolni, illetve ezzel próbálkoztak a legkevesebben. Hasonlóan magas a bizonytalanok aránya a nyugdíjba menetelt illetően, ami abból következik, hogy a vizsgált három célcsoportnak már komoly esélye van arra, hogy nem fog nyugdíji ellátásban részesülni, amivel nagyjából tisztában is vannak a csoport tagjai.

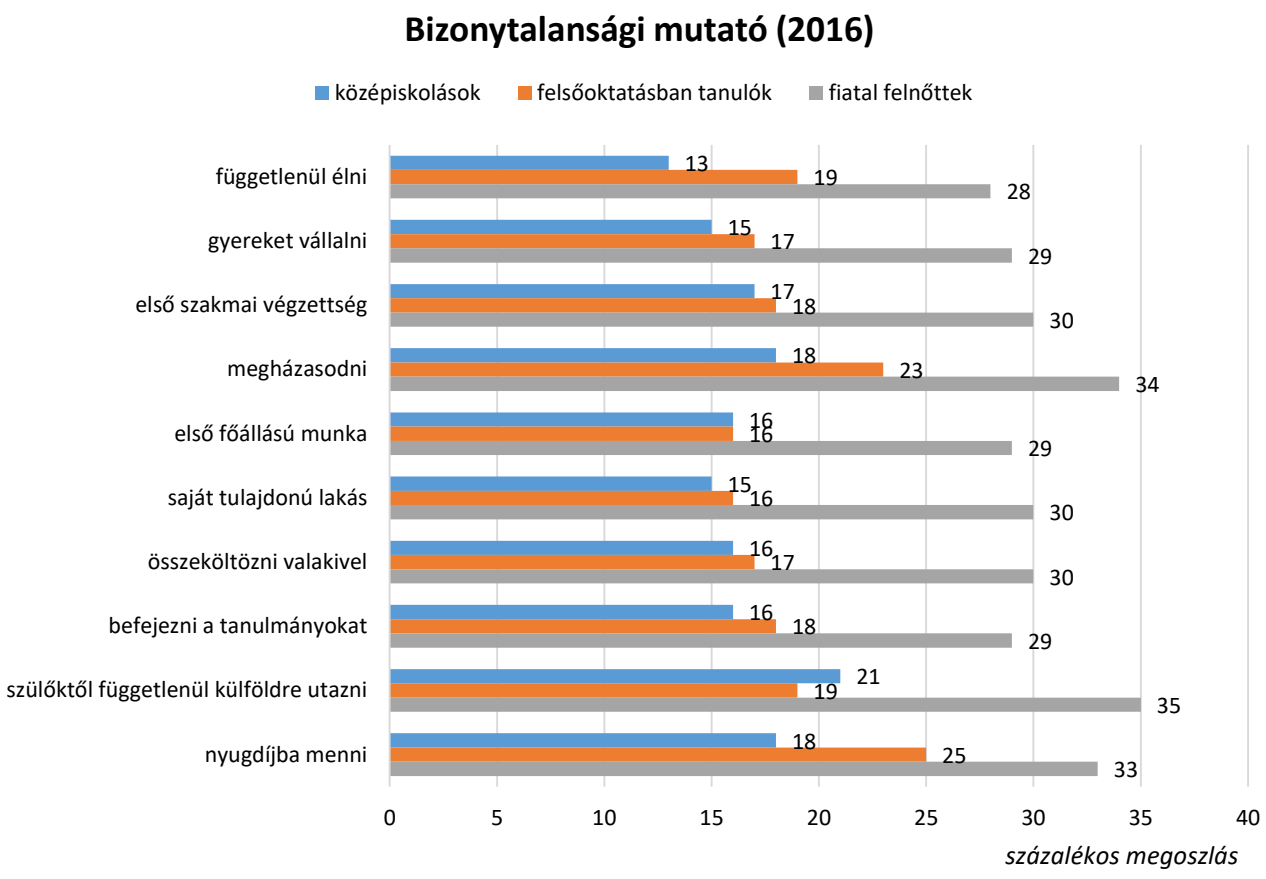

Ugyanezt a kérdést 2006-ban is feltettük a középiskolásoknak. Akkor a legnagyobb bizonytalanság az összeköltözésnél, a saját tulajdonú lakásnál, illetve az első főállású munkahelynél volt tapasztalható, itt a diákok 38-40 százaléka nem vállalkozott még a becslésre sem.

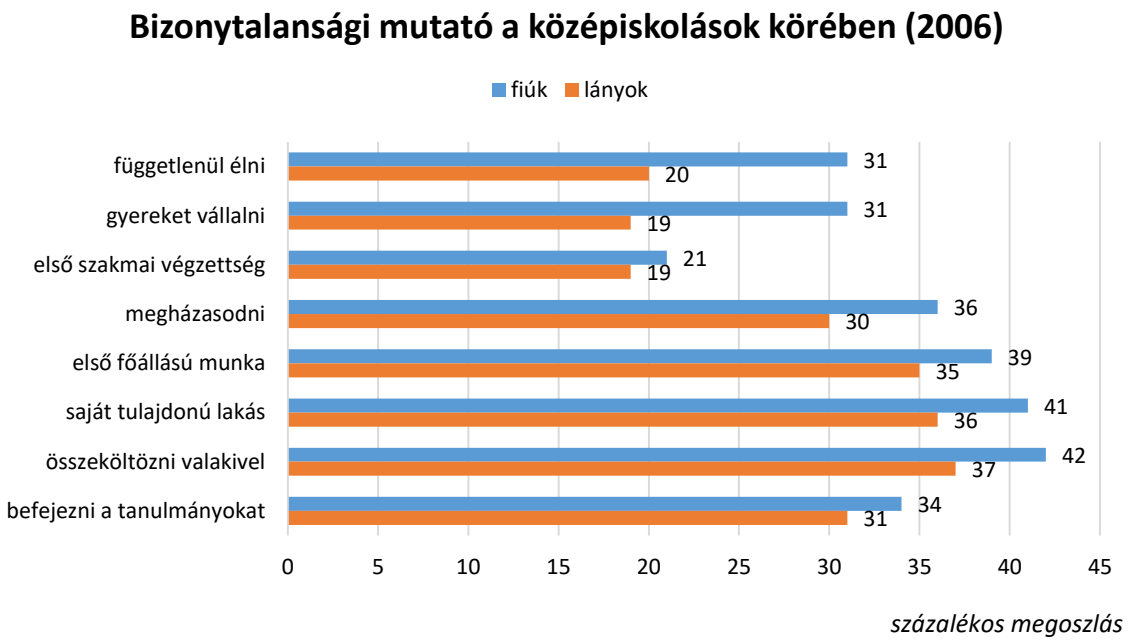

A középiskolások átlagosan 25 évesen terveznek szüleiktől függetlenül élni és ugyanebben az életkorban házasságot is kötnének, 27 évesen pedig gyermeket vállalnának. Ezen kívül az első főállás megszerzését, saját lakáshoz jutás időpontját, párjukkal való összeköltözést is átlagosan szintén 25 éves korukra tervezik.

Az emberrel élete folyamán sok olyan dolog történhet, ami megváltoztathatja az életét. Ezek közül most felsoroltunk néhányat. Te mit gondolsz, hány éves korodban fognak az alábbiak bekövetkezni? Ha már bekövetkezett, hány éves voltál akkor? (középiskolások, 2016)

Események	legalacsonyabb életkor	legmagasabb életkor	átlag-életkor	soha (%)
	év			
függetlenül élni	14	30	25	0,5
gyermeket vállalni	20	40	27	1,2
első szakmai végzettséget megszerezni	17	30	20	0,5
megházasodni	18	40	25	5
először főállásban dolgozni	18	40	25	0,4
először saját tulajdonú lakáshoz jutni	18	40	25	0,5
először összeköltözni a pároddal	15	35	25	1
befejezni tanulmányaidat	17	35	24	1
szülőktől függetlenül külföldre utazni	16	40	20	5,4
nyugdíjba menni	40	70	65	2,2

A 2006-os felmérés során is hasonló eredmények születtek az élettervezéssel kapcsolatban a középiskolások körében, bár akkor a tanulmányok befejezését, a szülőktől való függetlenedést, az első főállásukat és a párjukkal való összeköltözést valamivel korábbra tervezték.

Az emberrel élete folyamán sok olyan dolog történhet, ami megváltoztathatja az életét. Ezek közül most felsoroltunk néhányat. Te mit gondolsz, hány éves korodban fognak az alábbiak bekövetkezni? Ha már bekövetkezett, hány éves voltál akkor? (középiskolások, 2006)

Események	legalacsonyabb életkor	legmagasabb életkor	átlag-életkor	soha	nem tudom
	év			százalék	
függetlenül élni	18	30	22	3	26
gyermeket vállalni	19	30	27	4	28
első szakmai végzettséget megszerezni	18	26	21	2	20
megházasodni	20	30	25	7	34
először főállásban dolgozni	18	30	23	2	38
először saját tulajdonú lakáshoz jutni	18	35	25	2	39
először összeköltözni a pároddal	18	30	23	1	40
befejezni tanulmányaidat	18	30	23	3	33

A felsőoktatásban tanulók esetében már valamivel árnyaltabb az életesemények tervezése, ők 25 évesen terveznék a szülőktől való függetlenedést, egy időben a tanulmányok befejezésével és a párjukkal való összeköltözéssel, majd 28-29 évesen házasodnának meg, és vállalnának gyermeket.

Saját tulajdonú lakásra 30 éves korukban számítanak átlagosan.

A fiatal felnőttek esetében hasonlóan alakul az élettervezés, bár ők a saját lakás meglétét 25 éves korukra időzítenék hasonlóan a középiskolásokhoz.

Az emberrel élete folyamán sok olyan dolog történhet, ami megváltoztathatja az életét. Ezek közül most felsoroltunk néhányat. Te mit gondolsz, hány éves korodban fognak az alábbiak bekövetkezni? Ha már bekövetkezett, hány éves voltál akkor? (felsőoktatásban tanulók, 2016)

Események	legalacsonyabb életkor	legmagasabb életkor	átlag-életkor	soha (%)
	év			
függetlenül élni	18	32	25	0
gyermeket vállalni	20	40	28	8
első szakmai végzettséget megszerezni	18	40	23	0,8
megházasodni	23	40	29	9
először főállásban dolgozni	18	30	23	0
először saját tulajdonú lakáshoz jutni	16	50	30	2
először összeköltözni a párral	18	32	25	4,3
befejezni tanulmányaidat	19	50	25	3,5
szülőktől függetlenül külföldre utazni	18	38	18	10,5
nyugdíjba menni	45	90	63	22

Az emberrel élete folyamán sok olyan dolog történhet, ami megváltoztathatja az életét. Ezek közül most felsoroltunk néhányat. Te mit gondolsz, hány éves korodban fognak az alábbiak bekövetkezni? Ha már bekövetkezett, hány éves voltál akkor? (fiatal felnőttek, 2016)

Események	legalacsonyabb életkor	legmagasabb életkor	átlag-életkor	soha (%)
	év			
függetlenül élni	14	49	25	1,1
gyermeket vállalni	14	40	28	3,7
első szakmai végzettséget megszerezni	17	55	22	0,3
megházasodni	17	40	30	4
először főállásban dolgozni	17	35	24	0,7
először saját tulajdonú lakáshoz jutni	17	40	25	2,2
először összeköltözni a párral	18	40	25	1,4
befejezni tanulmányaidat	17	45	25	6
szülőktől függetlenül külföldre utazni	12	50	25	6
nyugdíjba menni	30	90	65	15

A vizsgálat során megkérdeztük a fiatalokat arról is, hogy szüleik életvezetéséhez képest ők miként tervezik a sajátjukat. A középiskolás korosztályban 34 százalékuk gondolja úgy, hogy sikeresebb, 29 százalékuk, hogy gazdagabb lesz, mint szülei. A szüleinél 28 százalékuk véli úgy, hogy egészségesebb életet fog élni, míg boldogabbat 25 százalékuk. Ennél a kérdésnél azonban magas a bizonytalanok aránya, különösen a gazdagabb és boldogabb élet esetében.

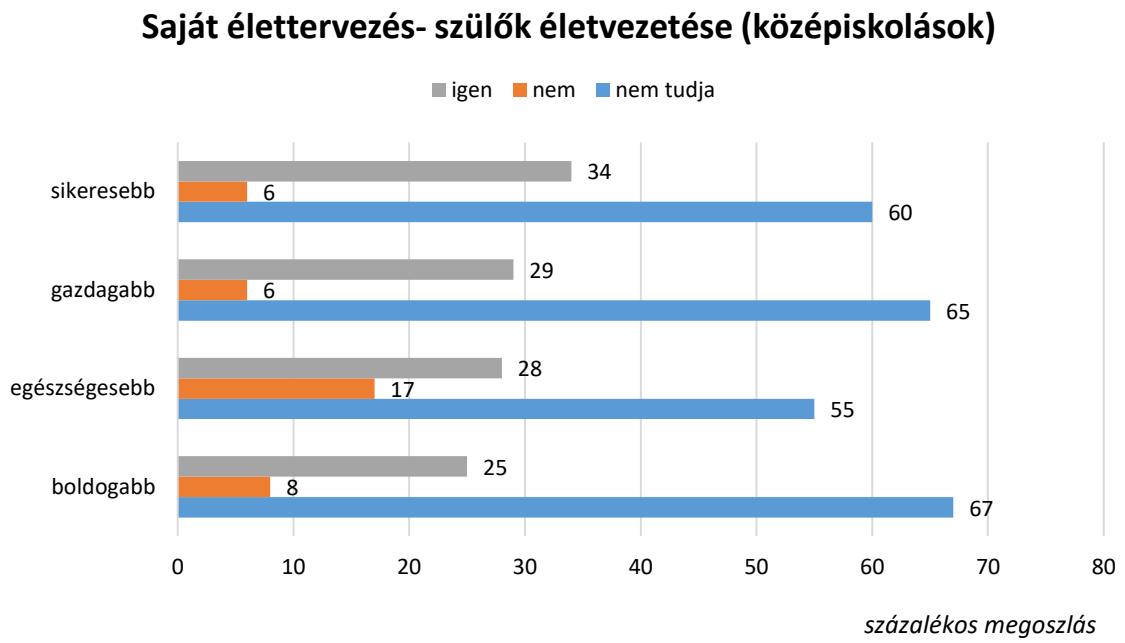

Ugyanezt a kérdést 2006-ban is megvizsgáltuk a középiskolások körében, akkor alacsonyabb volt a bizonytalanok aránya, ahogy az az alábbi ábrán is látható.

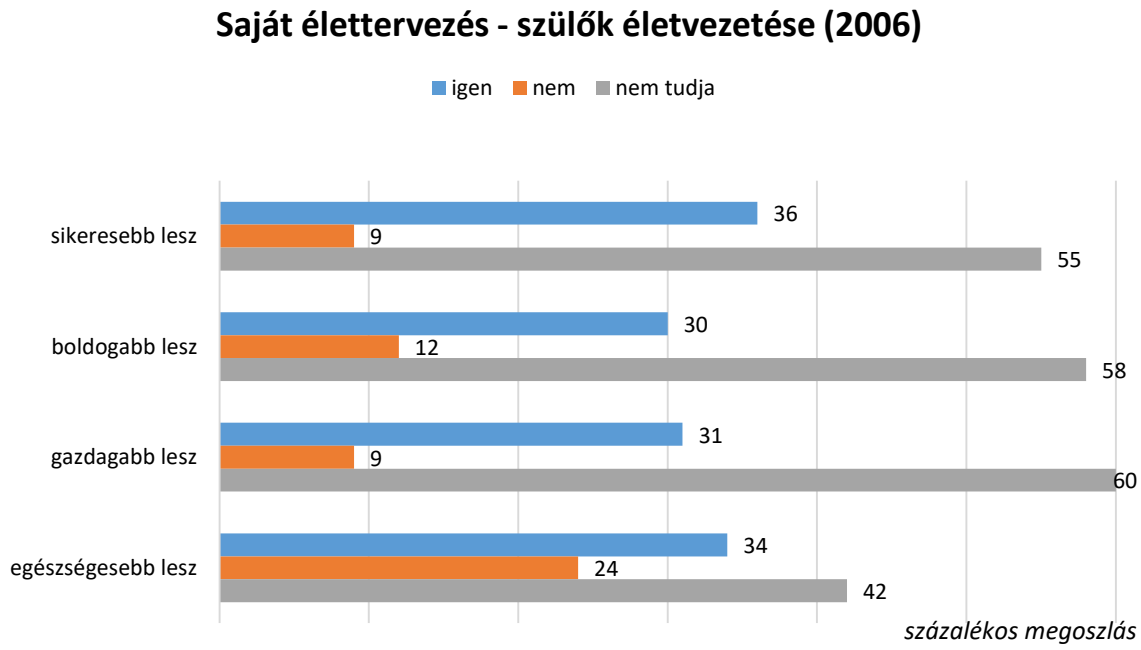

Az idei vizsgálat során a felsőoktatásban tanulók élettervezése nem sokban tér el a középiskolásokétól, bár ők magabiztosabban állítják, hogy gazdagabbak és sikeresebbek lesznek szüleiknél, míg egészség tekintetében magasabb azok aránya, akik úgy vélik, hogy nem fognak egészségesebb életet élni szüleiknél. A boldogsággal kapcsolatban 35 százalékuk véli úgy, hogy boldogabb élete lesz, mint szüleinek, 56 százalékuk pedig bizonytalan a kérdést illetően.

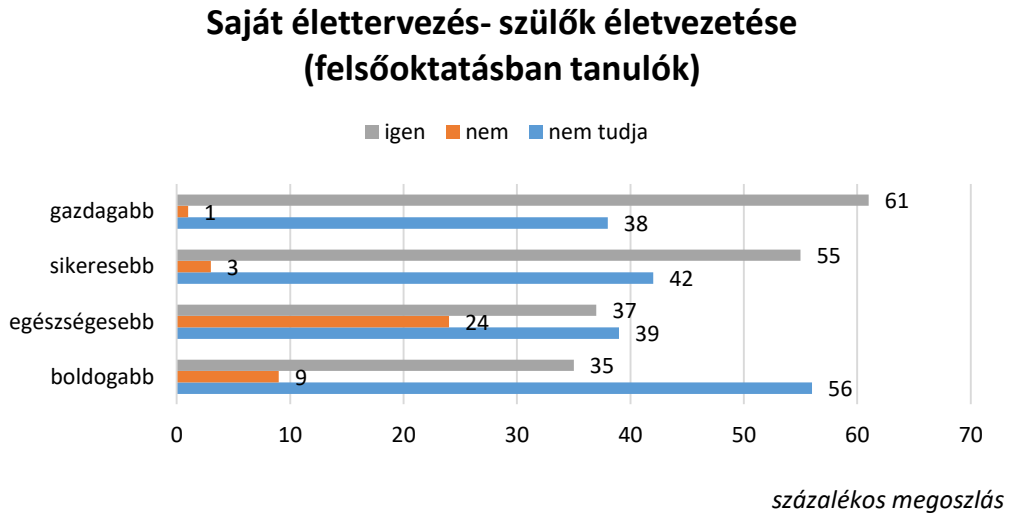

A fiatal felnőttek leginkább úgy vélik, hogy egészségesebb életet fognak élni szüleiknél. Sikeresebb életre 44 százalékuk számít, 39 százalékuk szerint gazdagabb lesz szüleinél. A boldogsággal kapcsolatban itt is óvatosabban „fogalmaztak" a fiatalok, 57 százalékuk adott bizonytalan választ a kérdésre.

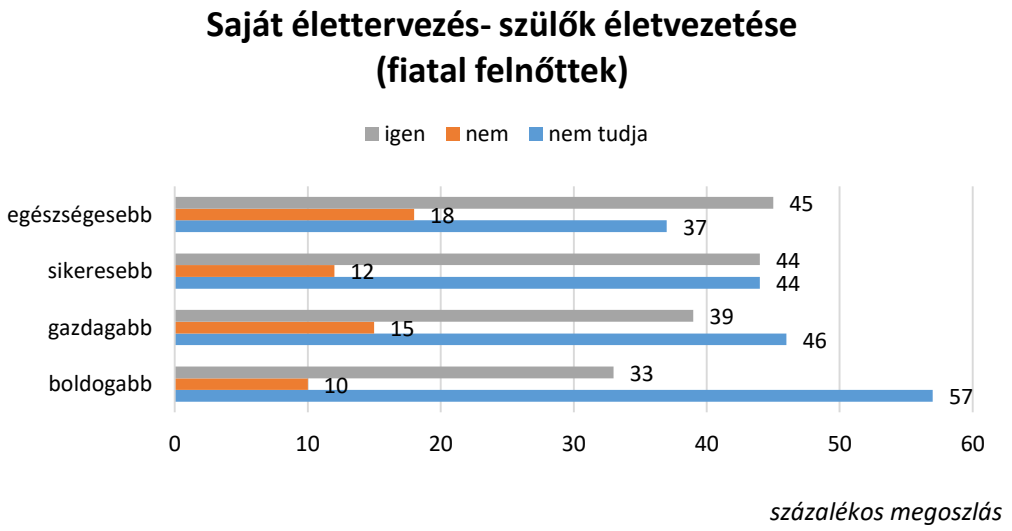

A gyermekek számát illetően 2006-ban a középiskolások 11 százaléka vallotta, hogy szerinte több gyereke lesz, mint a szüleinek, 34 százaléka tervezett ugyanannyi gyermeket, mint szülei, 27 százalékuk kevesebbet tervezett, 28 százalékuk pedig nem tudta megmondani.

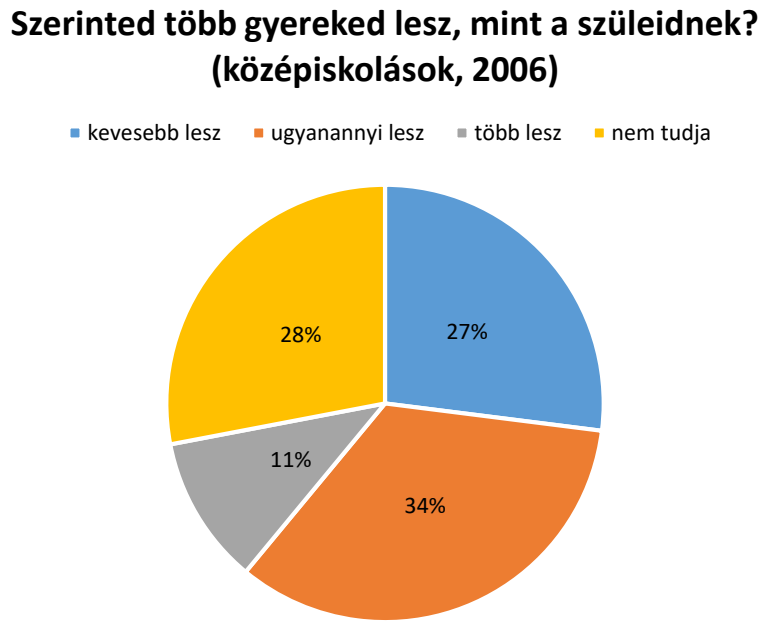

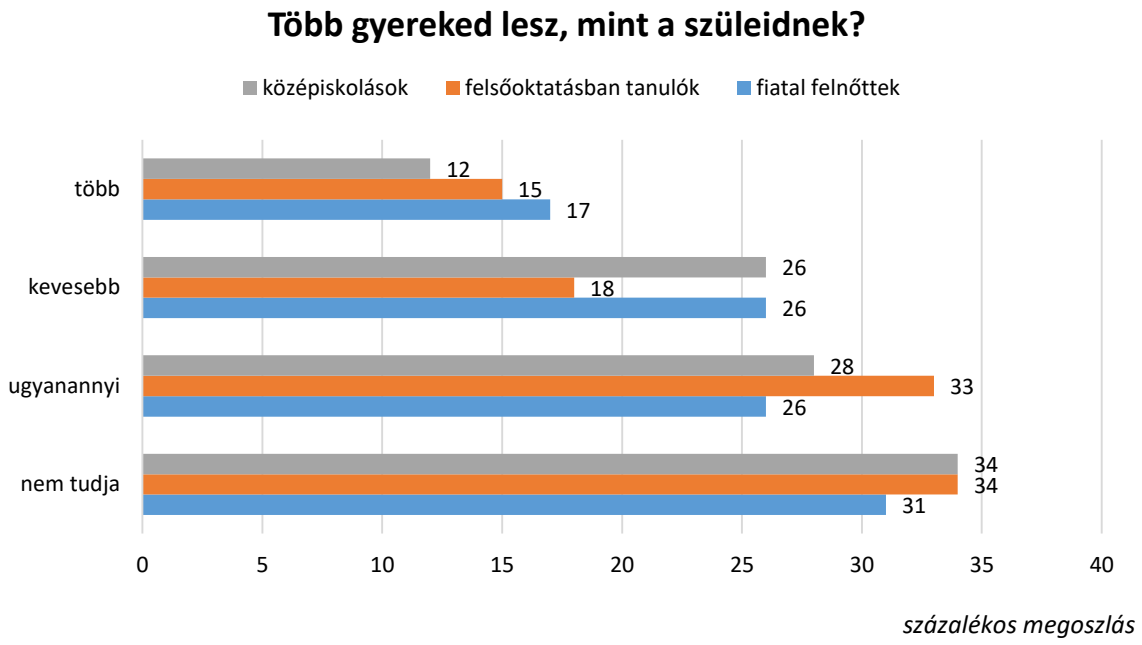

Az idei vizsgálat során, ahogy az a fenti ábrán látható, a középiskolások 12 százaléka tervezett több gyermeket, mint amennyi a szüleinek van, 26 százalék kevesebbet, 28 százalék ugyanannyit, míg 34 százalékuk nem tudott válaszolni a kérdésre. Ezzel szemben a felsőoktatásban tanulók esetében már 15 százalékuk szeretne több gyermeket, mint szülei, a fiatal felnőttek körében pedig ugyanez az arány

már 17 százalék.

Sok mindent elmond az oktatási rendszerről az, hogy a fiatalok mennyire tartják hasznosnak a képzés során elsajátított tananyagot, mennyire tudják azt hasznosítani a való életben. 2006-ban a középiskolások 63 százaléka gondolta úgy, hogy a munkavállaláshoz szükséges ismeretek csak részben szerezhetőek meg az iskolában, 12 százalék pedig úgy vélte, hogy nem szerezhetőek meg egyáltalán.

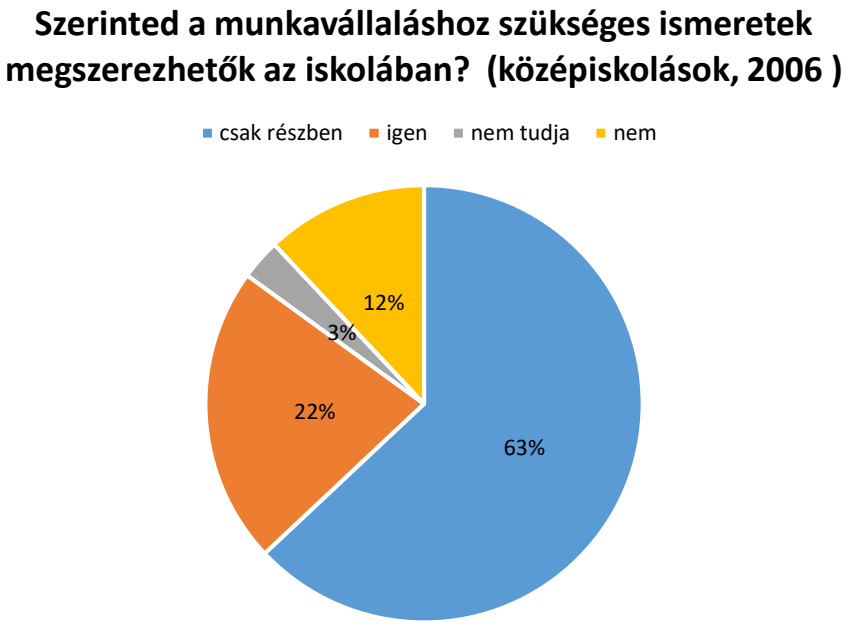

A 2006-os adatokhoz képest a kérdés megítélése javult a középiskolások körében, 28 százalékuk vélte úgy a mostani kutatásnál, hogy megszerezhetőek az iskolában a munkavállaláshoz szükséges ismeretek. A felsőoktatásban tanulók esetében ugyanez az arány 20 százalék, a fiatal felnőttek esetében pedig 12 százalék. Összességében tehát a fiatal felnőttek kevésbé vannak megelégedve az iskolában szerzett ismeretek minőségével, ami az életben való boldogulást és a munkavállalás segítését illeti.

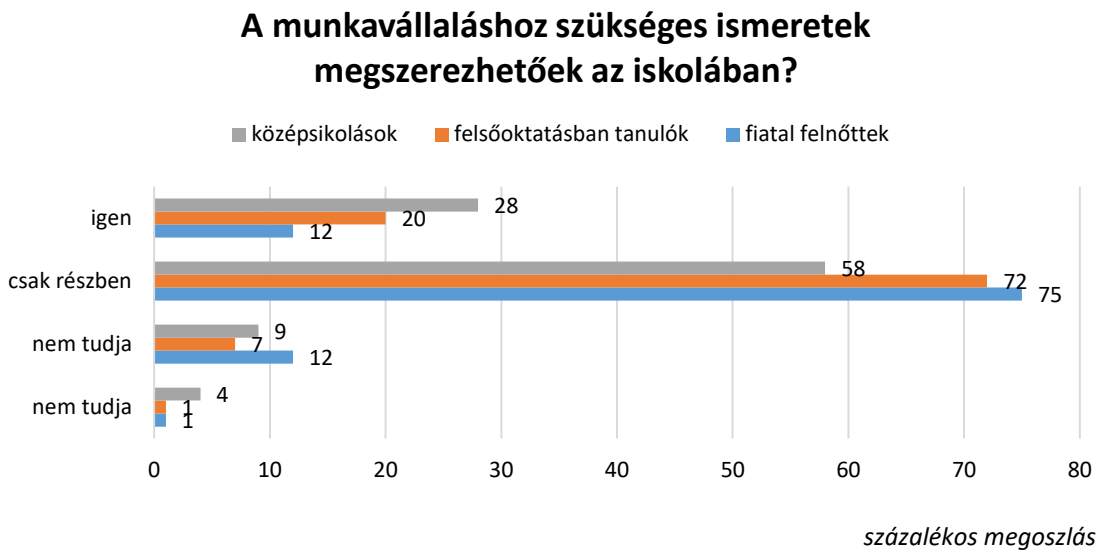

Az életvezetési preferenciák vizsgálatakor 2006-ban a középiskolások egyértelműen a családi élet, és a természethez közeli lakóhely mellett tették le a voksukat szemben a karrier és a nagyvárosi lakóhely lehetőségével. A harmadik dimenzió mentén azonban némi ellentmondás volt megfigyelhető az előző két válasz ismeretében, ugyanis a több szabadidővel szemben inkább több pénzt szerettek volna.

Az idei eredmények azt mutatják, hogy a középiskolások hasonló preferenciákkal rendelkeznek, mint 2006-ban, ám a különbség az egyes alternatívák preferálása között lényegesen lecsökkent. A felsőoktatásban tanulók és a fiatal felnőttek szintén a természethez közeli lakóhelyet és a családot

preferálják szemben a karrierrel és a nagyvárosi lakóhellyel, ám ők a több pénzzel szemben is a több szabadidőt választanák nagyobb arányban.

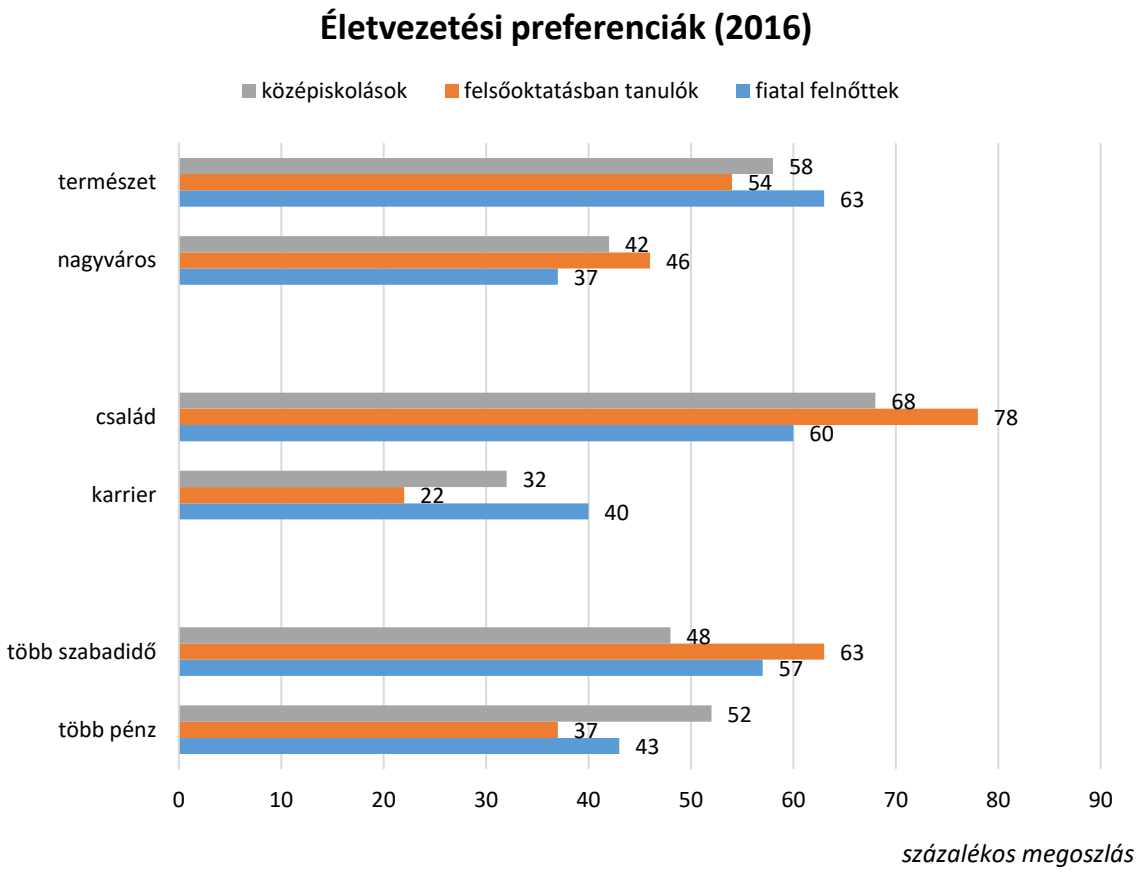

Az életben való sikeres érvényesüléshez szükséges képességekről eltérőek lehetnek a vélemények. A 2006-os kutatás során a középiskolások körében egyértelmű volt a kitartás, önismeret, szaktudás fontossága, majd ezt követte a kreativitás, az együttműködési képesség és a vállalkozó kedv. A fizikai erőszakot, mint érvényesüléshez szükséges magatartást egyértelműen elutasították. A 2016-os eredmények hasonlóak ehhez. A fizikai erőszakot egyértelműen elutasítja mindhárom vizsgált célcsoport, míg a kitartás, szorgalom, önismeret, önbizalom, mint legfontosabb képességek állnak legelöl. Mindkét ábrán százfokú skálán ábrázoltuk az eredményeket, ahol az 50 pont alatti értékek jelentik, hogy az adott képesség nem szükséges az érvényesüléshez, az 50 pont felettiek pedig azt, hogy szükséges.

Az életben való sikeres érvényesüléshez mennyire fontosak a következő képességek? (középiskolások, 2006)

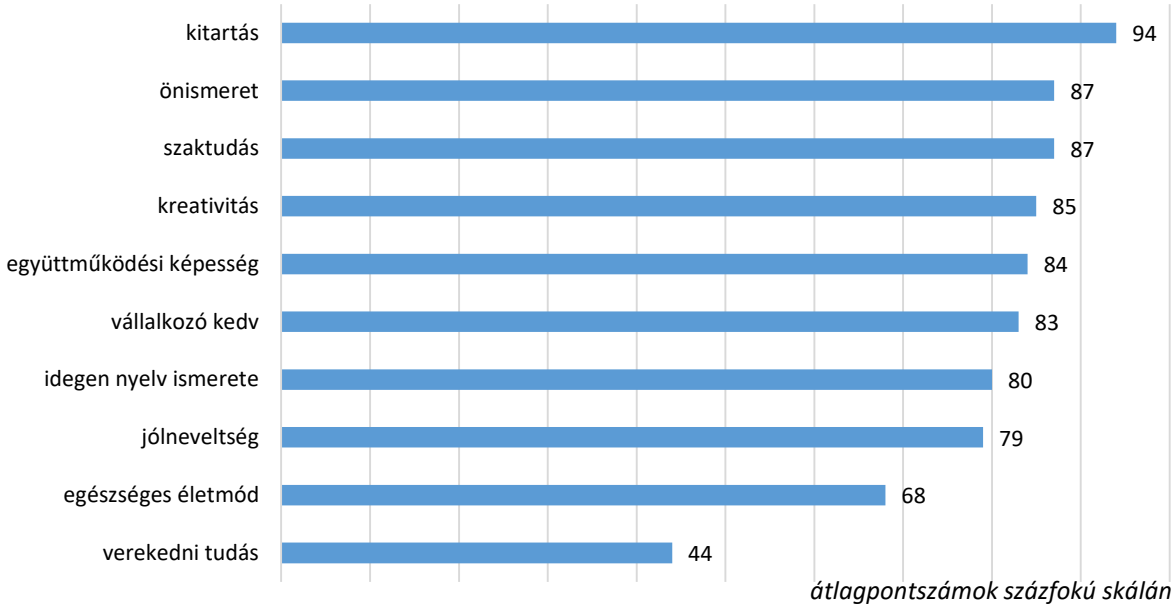

Az életben való sikeres érvényesüléshez mennyire fontosak a következő képességek? (2016)

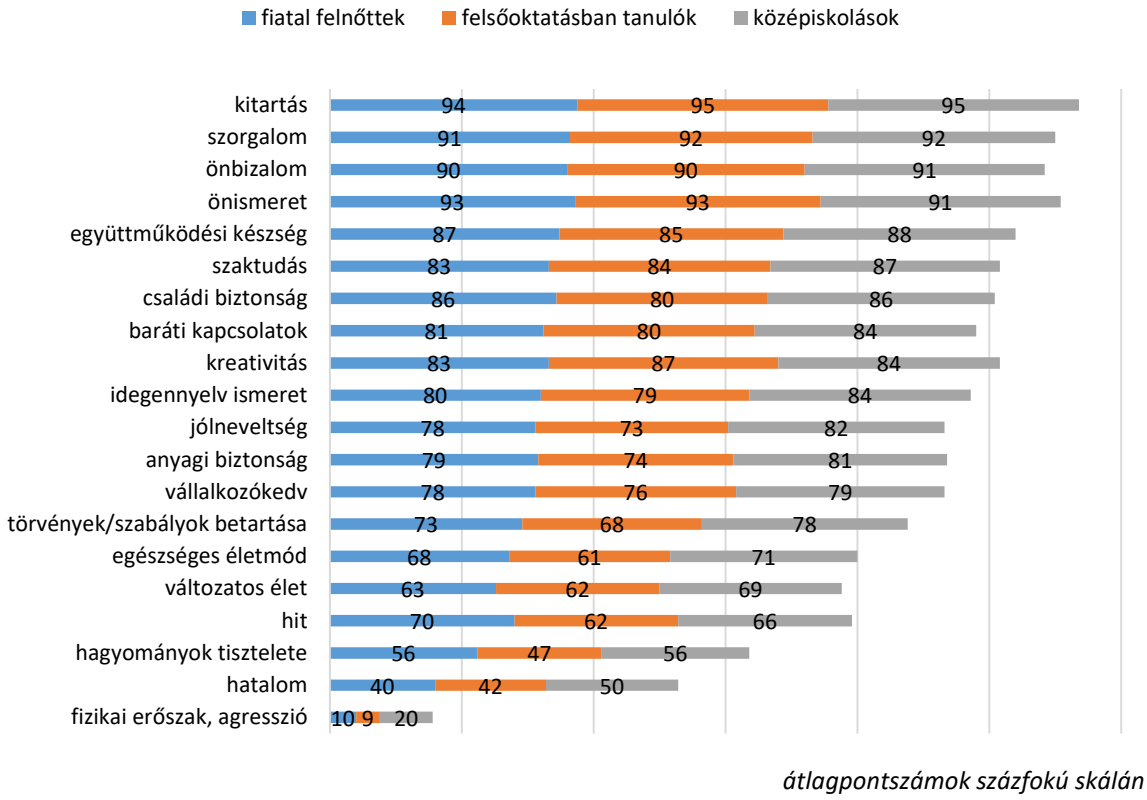

10. Online tér

Napjainkban az internet az egyik legmeghatározóbb technológia, különösen a fiatalok körében. Éppen ezért elengedhetetlen vizsgálni, hogy miként vannak jelen ebben az online térben, ami sokszor egy külön világot jelent számukra.

A vizsgált három célcsoport főként okos telefonról és otthoni számítógépről, laptopról használja az internetet, okos telefon esetében a wifi-s internethasználat a jellemző. A különböző „okos" eszközök kevésbé elterjedtek, viszont az sem jellemző, hogy valaki semmilyen eszközön keresztül sem fér hozzá az internethez.

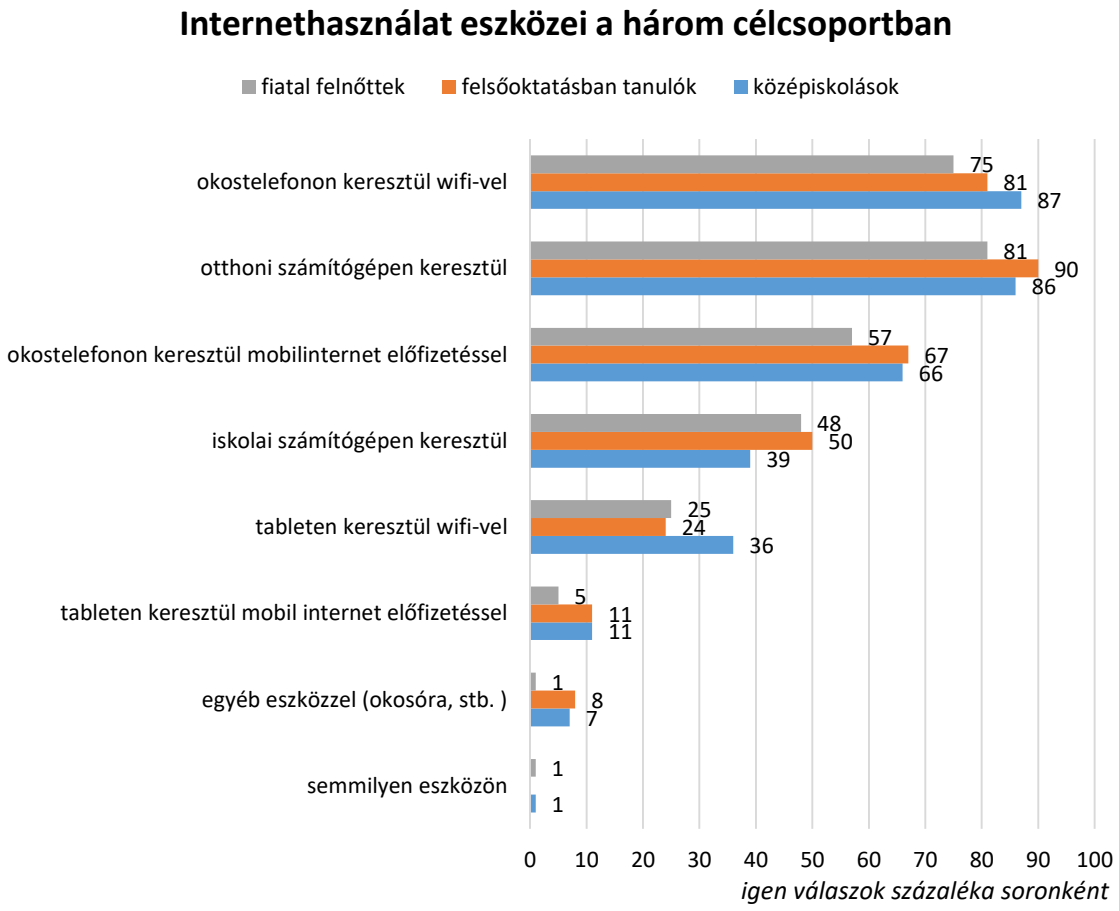

A középiskolások nagy része nem hiányolja a „free wifi" szolgáltatást a város területén, míg 560-an az iskola területén hiányolja a legjobban. A másik pólus is megjelent azonban a válaszok között, 333 fő azt válaszolta, hogy sok helyről hiányzik, ám konkrétumot nem adtak meg. A megkérdezett felsőoktatási tanulók nagyobb része szerint sincs olyan hely, ahonnan hiányozna a free wifi, míg néhányuk a buszpályaudvart (6 fő) és a vasútállomást (6 fő) válaszolták. A fiatal felnőttek nagyobb része sem hiányolja a wifit (67 fő), míg egyesek leginkább a Belváros területén hiányolják (15 fő). A kérdésre vonatkozó táblázat a 3. számú mellékletben található.

Az internet számos lehetőséget kínál különböző tevékenységek végzésére. 2006-ban a leggyakoribb használata az internetnek a chatelés, az e-mailezés és a böngészés volt a középiskolások körében.

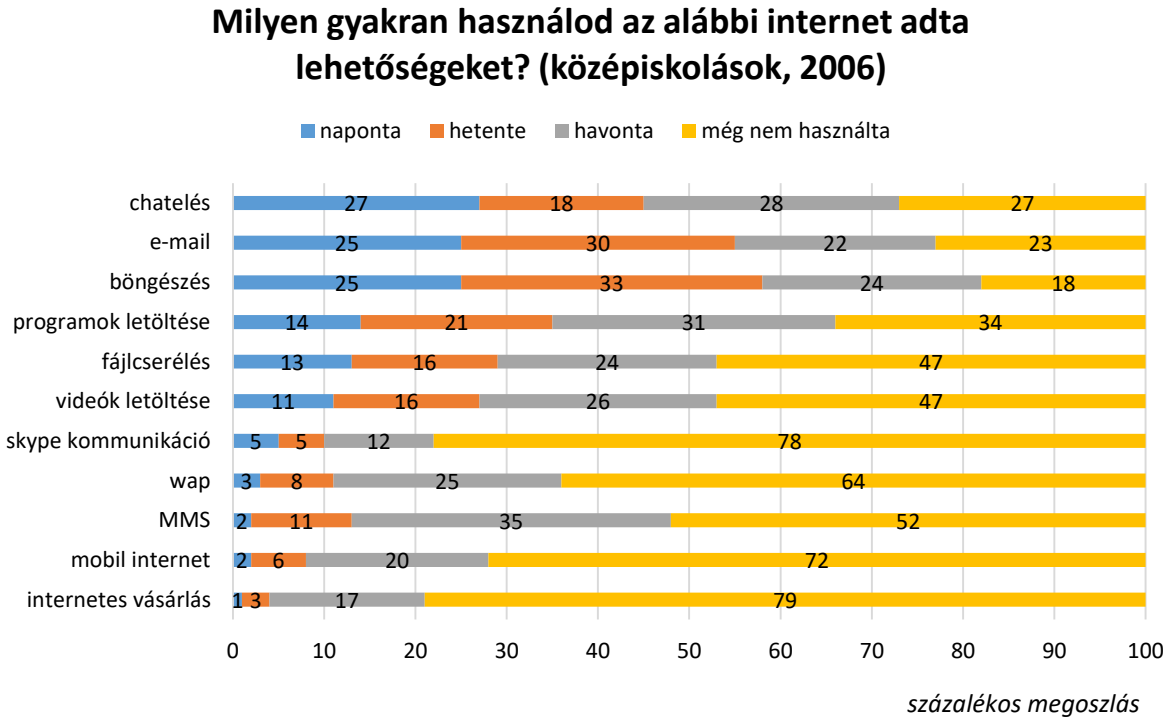

Az idei kutatás eredményei azt mutatják, hogy a közvetlen üzenetváltás és a böngészés megőrizte első helyét a rangsorban mindhárom célcsoport esetében, ám az e-mailek küldése fogadása a középiskolások esetében hátrébb csúszott, kevésbé gyakrabban végzik, mint az előbb említett két tevékenységet, ám a 2006-os eredményekhez képest nem végzik ritkábban, ugyanúgy 25 százalékuk válaszolta, hogy naponta e-mailezik.

Az internetes ügyintézés a fiatal felnőttek és a felsőoktatásban tanulók esetében elterjedtebb, a középiskolások 53 százaléka viszont még nem használta ezt a lehetőséget.

Milyen gyakran használod az alábbi internet adta lehetőségeket? (középiskolások, 2016)

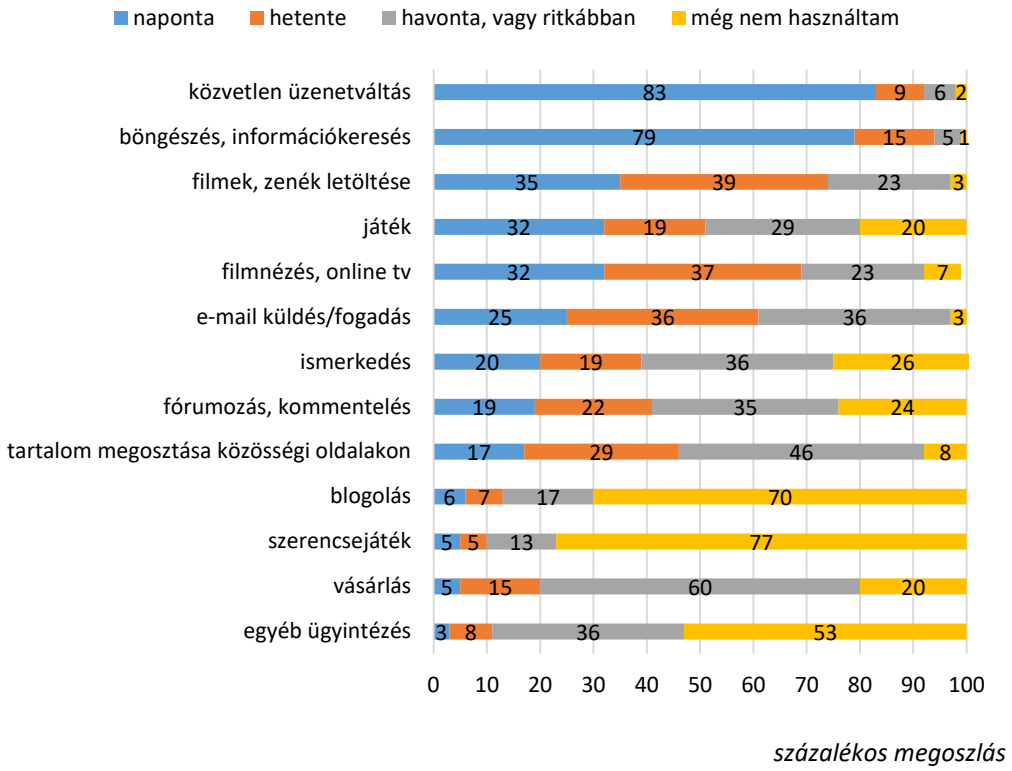

Milyen gyakran használod az alábbi internet adta lehetőségeket? (felsőoktatásban tanulók)

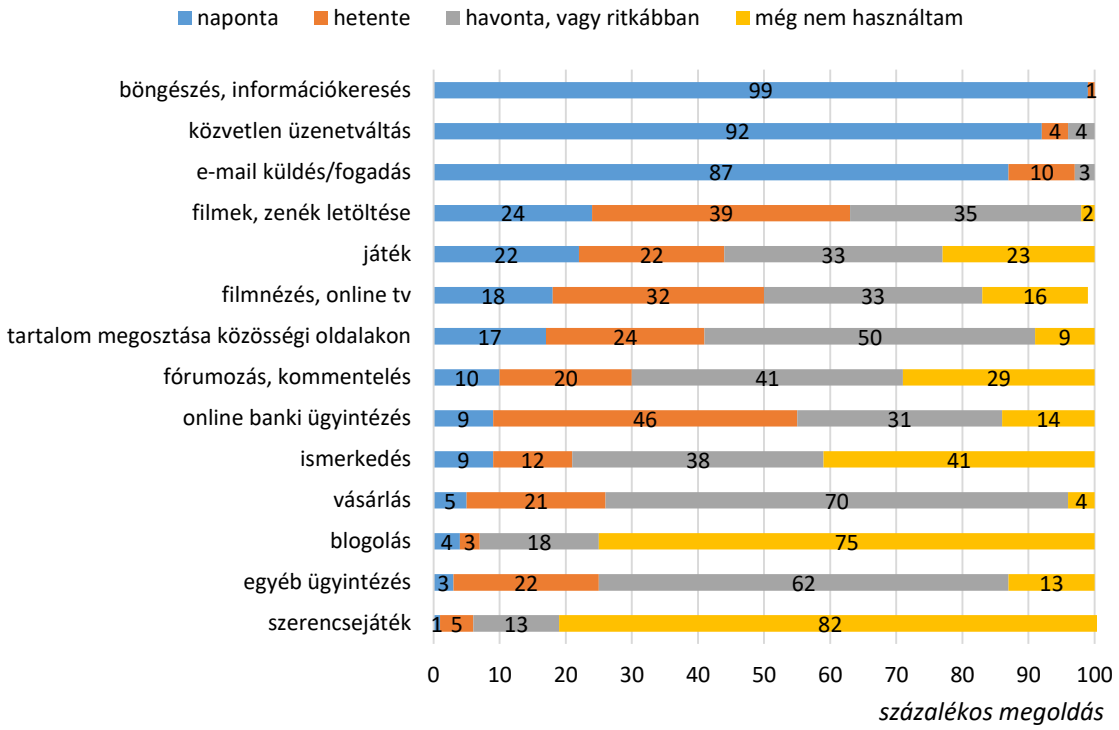

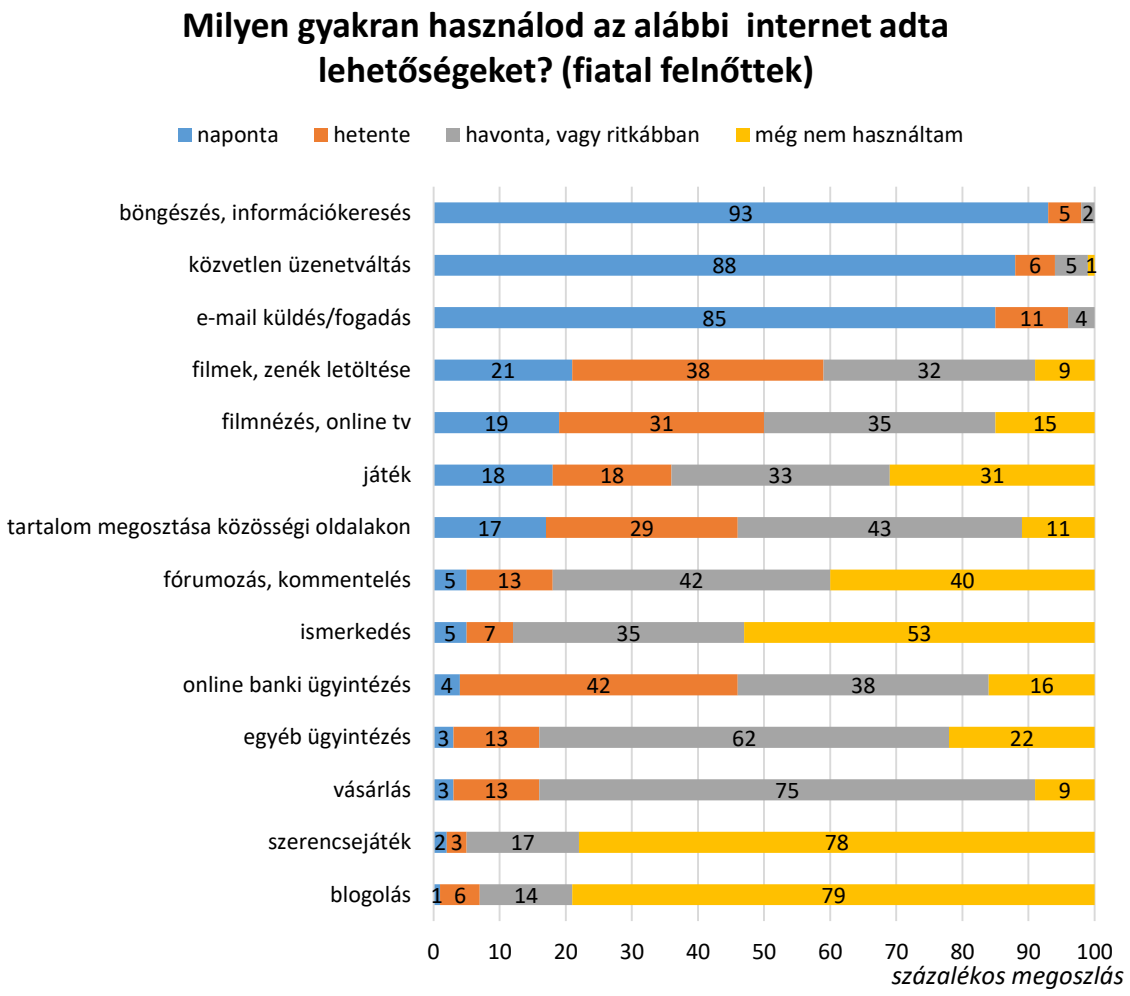

Az interneten a középiskolások 57 százaléka követ valamilyen oldalt, vagy csatornát, 83 százaléka pedig tagja valamilyen közösségi oldalnak. A felsőoktatásban tanulók esetében valamivel kevesebben követnek oldalakat, ám többen tagjai közösségi oldalaknak. A fiatal felnőttek válaszai hasonló arányban oszlanak meg.

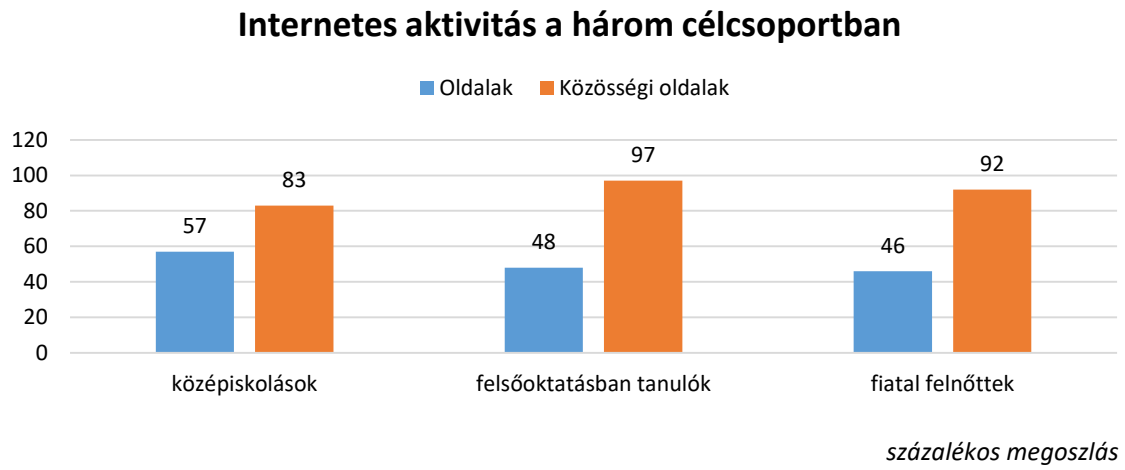

Konkretizálva a fiatalok által követett internetes tartalmakat, a középiskolások közül 403 fő a TheVR nevű csatornát követi, 192 fő a Videómánia-t és 168 fő pedig egyéb Youtube csatornákat. A felsőoktatási hallgatók közül 7 fő követi a TheVR-t, 6 fő egyéb Youtube csatornákat és 4 fő különböző szórakoztató csatornákat. A fiatal felnőttek közül 9 fő követ Youtube csatornákat, 7 fő a Videómánia-t és 6 fő követi a Hollywood Hírügynökség-et. Mindegyik célcsoportnál megfigyelhető az adott válaszok alapján, hogy az érdeklődési körük nagyon szerteágazó, hiszen erre a kérdésre adták a legtöbb és legkülönbözőbb válaszokat. A kérdéshez tartozó táblázat a 4. számú mellékletben található.

Nemenként megvizsgálva a kérdést a fiúk mindhárom célcsoportban nagyobb arányban követnek oldalakat, míg a közösségi oldali tagsággal a lányok közül többen rendelkeznek, kivéve a felsőoktatásban tanulók, ahol szinte azonos arányban tagok a fiúk és a lányok.

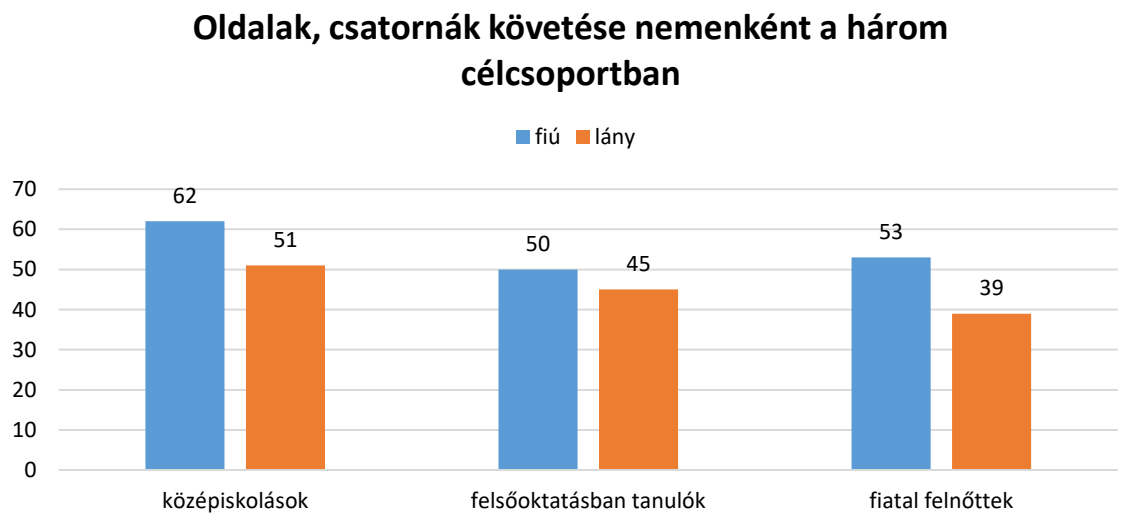

követők százalékos megoszlása nemenként

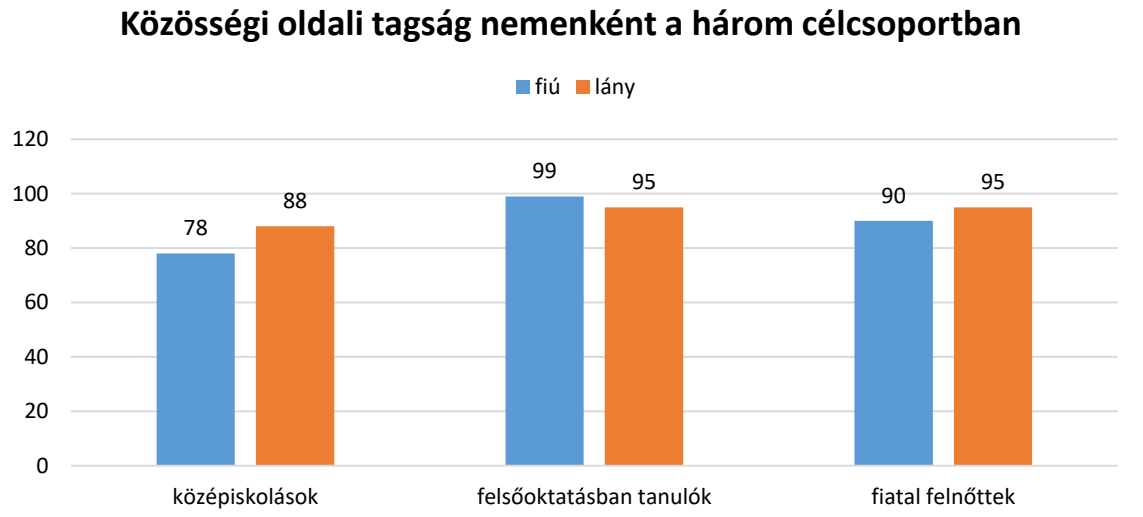

tagság százalékos megoszlása nemenként

A legnépszerűbb közösségi oldalak egyértelműen és nem meglepő módon a Facebook mindhárom célcsoportban. A középiskolások közül 3212 fő, a felsőoktatásban tanulók közül 97 fő és a fiatal felnőttek közül 194 fő adta ezt a választ. A második legnépszerűbb oldal az Instagram, melynek 2425 fő tagja a középiskolások közül, 24 fő a felsőoktatásban tanulók közül és 40 fő a fiatal felnőttek közül. A középiskolások között a harmadik legnépszerűbb oldal a Snapchat 586 vokssal, a felsőoktatásban tanulók és a fiatal felnőttek pedig a Twittert adták harmadik leggyakoribb válaszként. A kérdésre vonatkozó táblázat az 5. számú mellékletben található.

A középiskolások 80 százaléka tiltotta le, vagy törölte ismerősét a közösségi oldalon, míg a másik két célcsoport esetében ugyanez az arány 74 százalék. A letiltások leggyakoribb okait részletesen lásd a 6. számú mellékletben. A saját profiljuk biztonsága érdekében a középiskolások 72 százaléka szokta korlátozni, hogy kik láthatják posztjaikat, bejegyzéseiket, 70 százalékuk pedig azt, hogy kik láthatják fényképeiket. Adatlapjukat 65 százalékuk védi azzal, hogy korlátozza, hogy kik férhetnek hozzá. A felsőoktatásban tanulók és a fiatal felnőttek esetében magasabbak ezek az arányok, tehát ők jobban védik személyes profiljukat az online térben. Legkevésbé azt korlátozza mindhárom csoport, hogy kik jelölhetik őket ismerősnek és kik írhatnak nekik üzenetet, ami viszont növelheti az online zaklatás kockázatát, hiszen a zaklató akár így is kapcsolatba tud velük lépni.

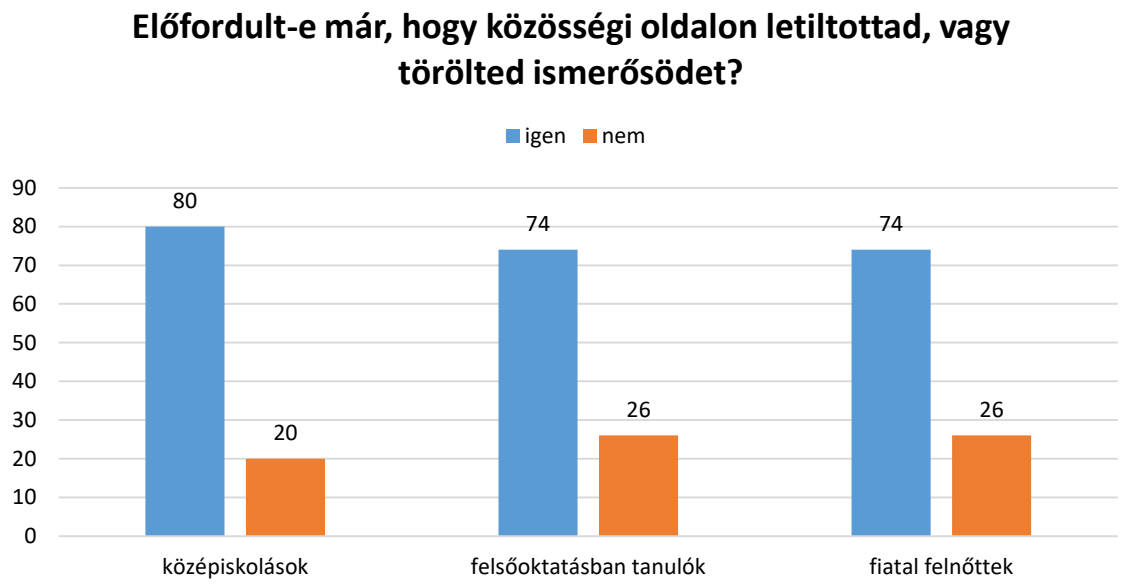

százalékos megoszlás

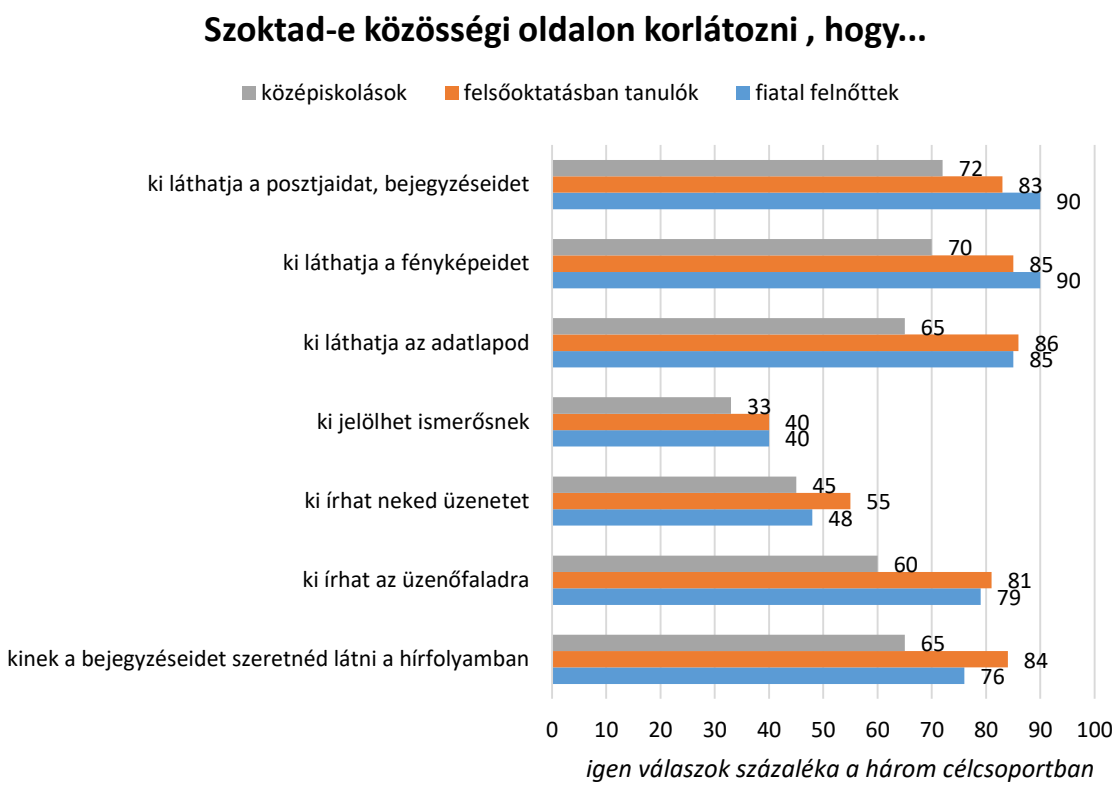

Az online világ térhódításának árnyoldala lehet a zaklatás. Különösen veszélyes, mivel a zaklató bármilyen álnév és ál profil mögé elbújhat, nagyon nehéz kiszűrni és a zaklatás ténye sokszor teljesen rejtve marad a külvilág elől, az áldozat pedig egyedül marad. A vizsgálatból kiderült, hogy online zaklatásnak a középiskolások közül 19 százalék volt már elszenvedője, míg a felsőoktatásban tanulók esetében ugyanez az arány 10, a fiatal felnőttek esetében pedig 13 százalék.

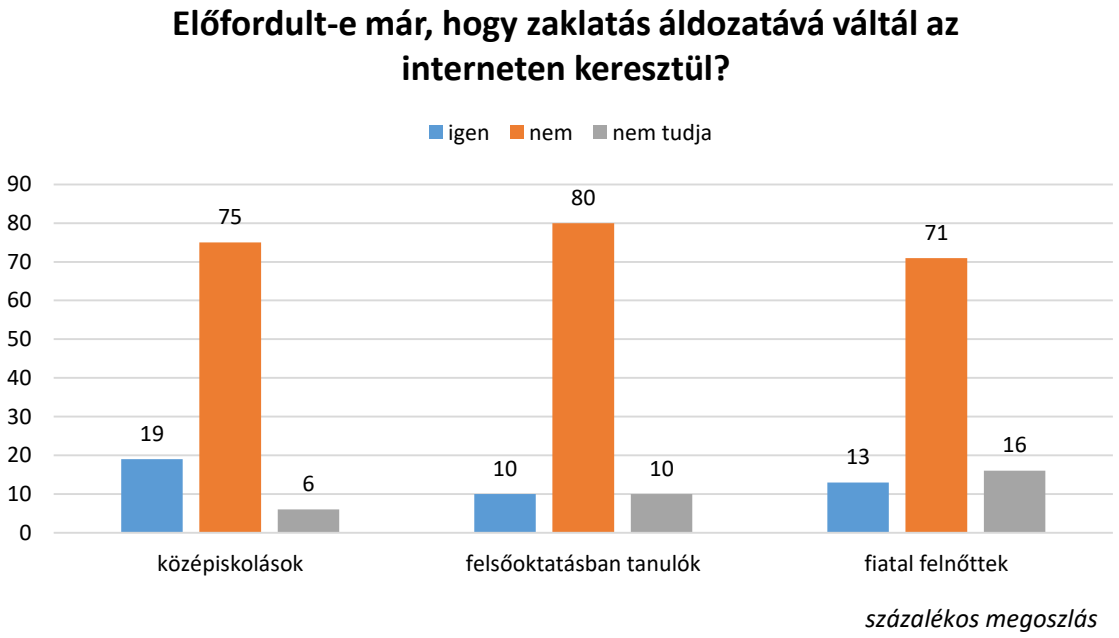

A zaklatásnak elsősorban a lányok voltak kitéve, kivéve a fiatal felnőttek csoportját, ahol 15 százalékban számoltak be fiúk arról, hogy zaklatták már őket interneten keresztül, a lányok esetében 11 százalék volt ez az arány.

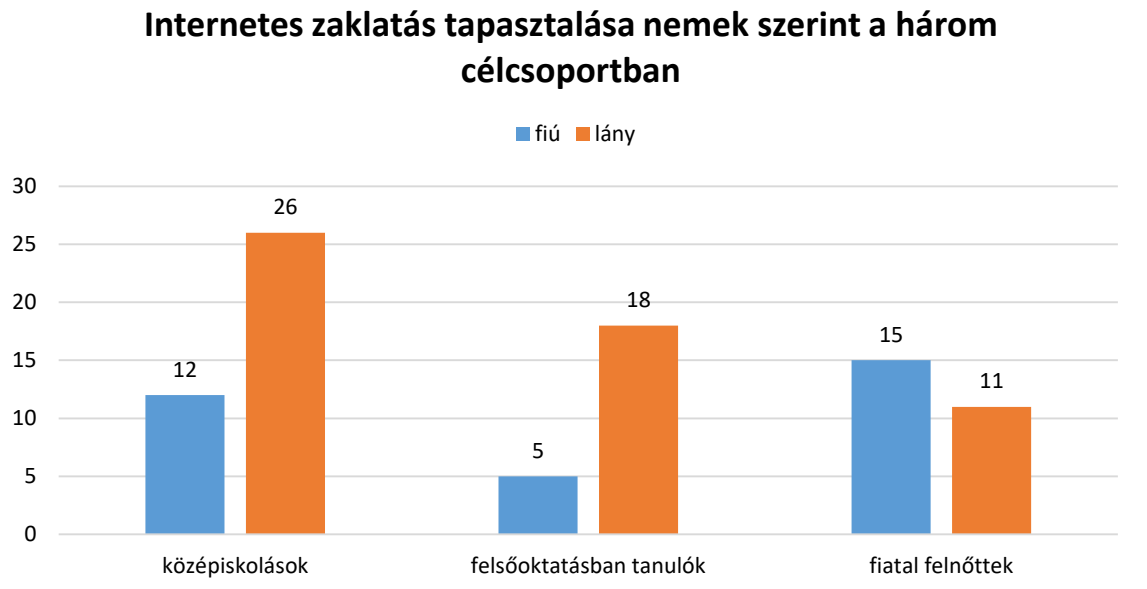

tapasztalások százaléka nemenként

Kíváncsiak voltunk arra is, hogy az áldozatok tettek-e lépéseket a zaklatást követően. A középiskolások között 9 százalékuk nem vett tudomást a zaklatásról, 8 százalékuk viszont szólt barátainak, 5 százalékuk pedig a családjának szólt. Hivatalos szervhez mindössze 2 százalékuk fordult és ez az arány a másik két csoportban is ilyen alacsony.

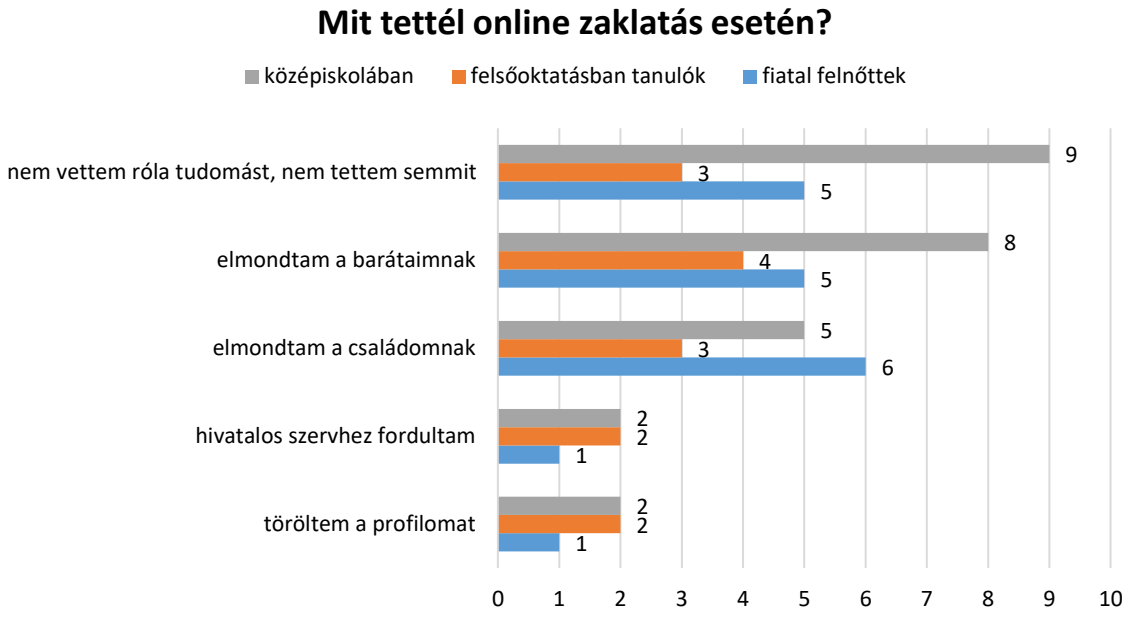

említések százaléka

11. Közélet, állampolgári részvétel

Székesfehérvár város önkormányzatának, mint ahogy minden önkormányzatnak is, egyik legfontosabb társadalmi kötelessége a város ifjúságának kiszolgálása, felmerülő problémáik megoldása. Ez elképzelhetetlen megfelelő kutatások, igényfelmérések nélkül. Jelen fejezet az ifjúság és a város közötti kapcsolatot igyekszik feltárni. A mindennapi problémákon túl megpróbáltuk kísérletképpen feltérképezni a fiatalok városhoz való érzelmi viszonyulását is.

A székesfehérvári fiatalok közül a középiskolások 37 százaléka gondolja úgy, hogy az önkormányzatnál kicsit ismerik csak, hogy mit szeretnének az itt élő fiatalok, 23 százalékuk szerint pedig nagyrészt tisztában vannak ezzel az önkormányzatnál. A felsőoktatásban tanulók esetében 39 százalékuk véli úgy, hogy nagyrészt ismerik a fiatalok igényeit, míg a fiatal felnőttek esetében ugyanez az arány 28 százalék. Összességében tehát a felsőoktatásban tanulók vannak a legjobb véleménnyel az önkormányzat ifjúsági problémaismeretéről.

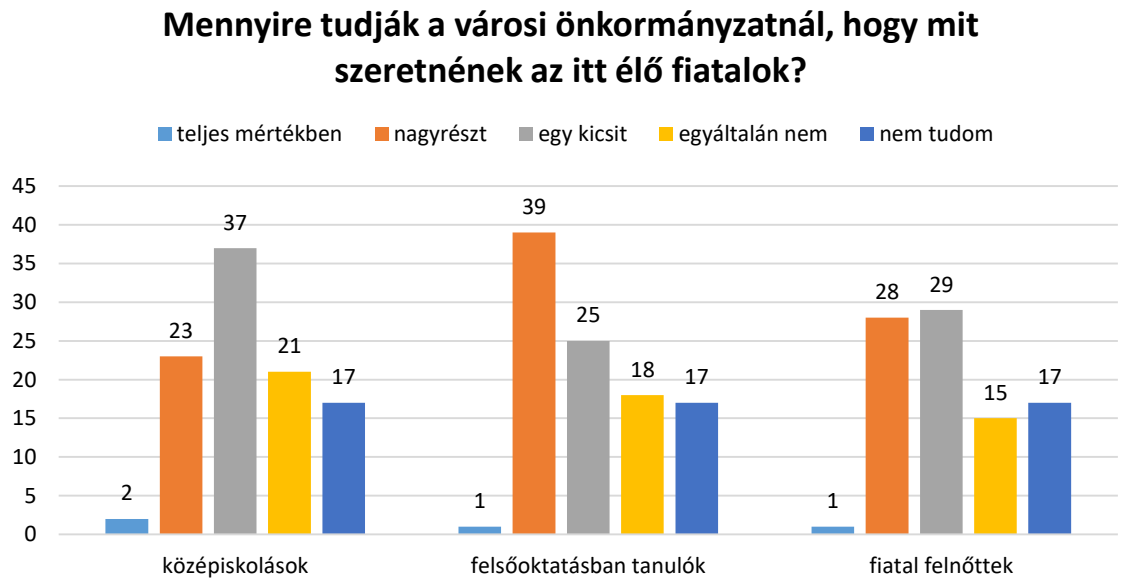

százalékos megoszlás

Arra a kérdésre, hogy mennyire veszik figyelembe az önkormányzatnál, hogy mit szeretnének az itt élő fiatalok, szintén a felsőoktatásban tanulók válaszoltak a legpozitívabban, 4 százalékuk szerint teljes mértékben, 46 százalékuk szerint pedig nagyrészt figyelembe veszik az ifjúság igényeit a döntéshozatalok során.

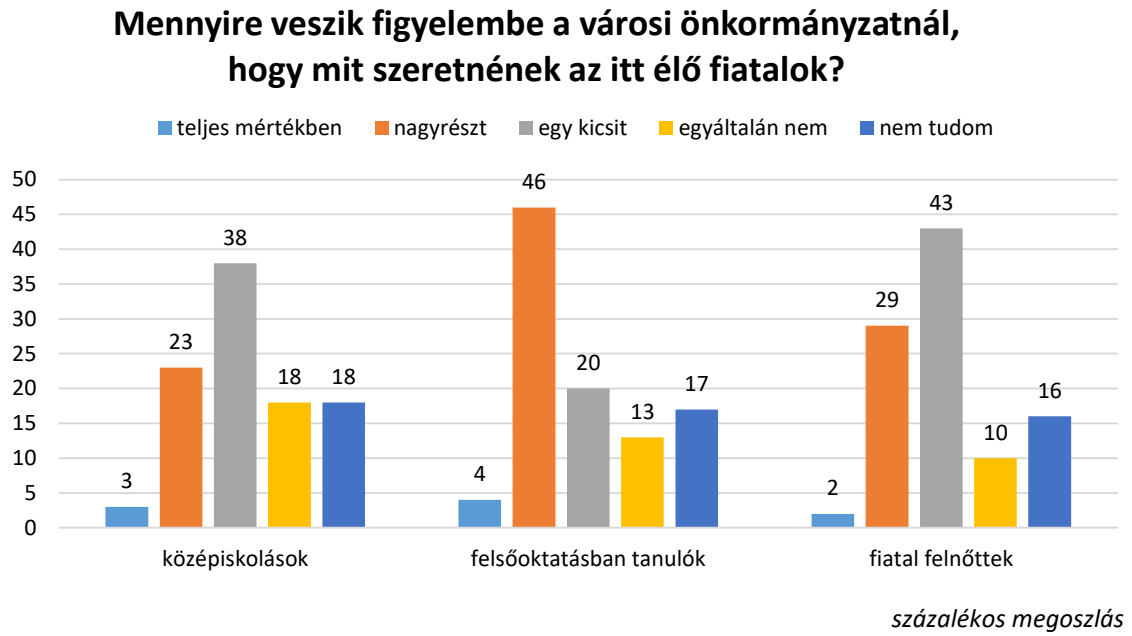

Székesfehérváron már több éve működik a városi Diáktanács, mely az önkormányzattal összhangban, a diákok aktív bevonásával igyekszik az ifjúság érdekeit képviselni, és programok, rendezvények szervezésével színesíteni a diákéletet a városban. A fehérvári középiskolások 68 százaléka hallott már erről a kezdeményezésről. A városban nagy várakozások előzik meg a 2017-es Diákparlamentet, melyet itt Székesfehérváron fognak rendezni. Erről a programról a középiskolás diákok 34 százaléka hallott már.

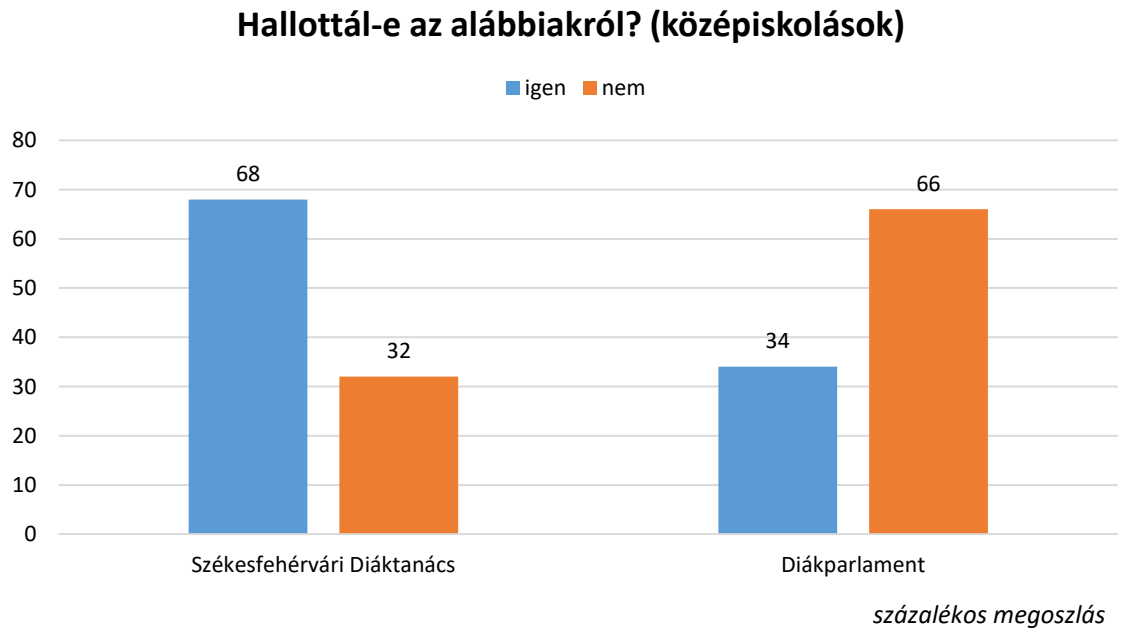

A fiatalok közül kevesen tudják, hogy a város polgármestere online fogadóórát tart hetente az egyik közösségi oldalon. A középiskolások közül 10, a felsőoktatásban tanulók közül 16, míg a fiatal felnőttek közül 28 százalék van tisztában ezzel.

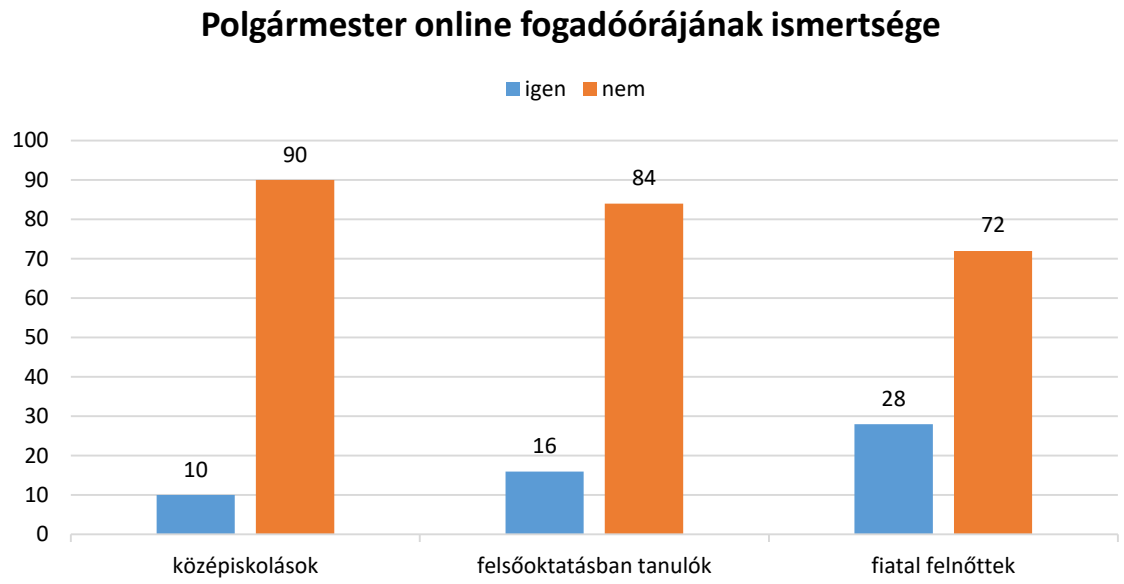

százalékos megoszlás

A fiatalok társadalmi aktivitásával és szervezeti tagságával kapcsolatban elmondható, hogy jelenleg leginkább sportegyesületeknek tagjai, vagy szeretnének a jövőben tagjai lenni. A fiatal felnőttek esetében szívesen csatlakoznának még karitatív szervezetekhez, valamint kulturális, hagyományőrző egyesületekhez, a felsőoktatásban tanulók pedig ifjúsági szervezetek tagjai lennének még szívesen.

A középiskolások körében a legnagyobb elutasítás az egyházak és a politikai pártok felé irányul, a felsőoktatásban tanulók ezzel szemben viszont a politikai párttagságot nem tartják kizártnak, 24 százalékuk tagja lenne a jövőben.

A magyarságot védő egyesület a középiskolások körében népszerűbb, 20 százalékuk a jövőben tagja lenne egy ilyen típusú szervezetnek, míg a fiatal felnőttek esetében ez az arány 16 százalék.

A diákönkormányzat, illetve hallgatói önkormányzat és a különböző jogvédő szervezetek egyik csoport esetében sem túl népszerűek, magas azok aránya, akik nem akarnak tagjai lenni hasonló szervezetnek.

Társadalmi aktivitás, szervezeti tagság a középiskolások körében

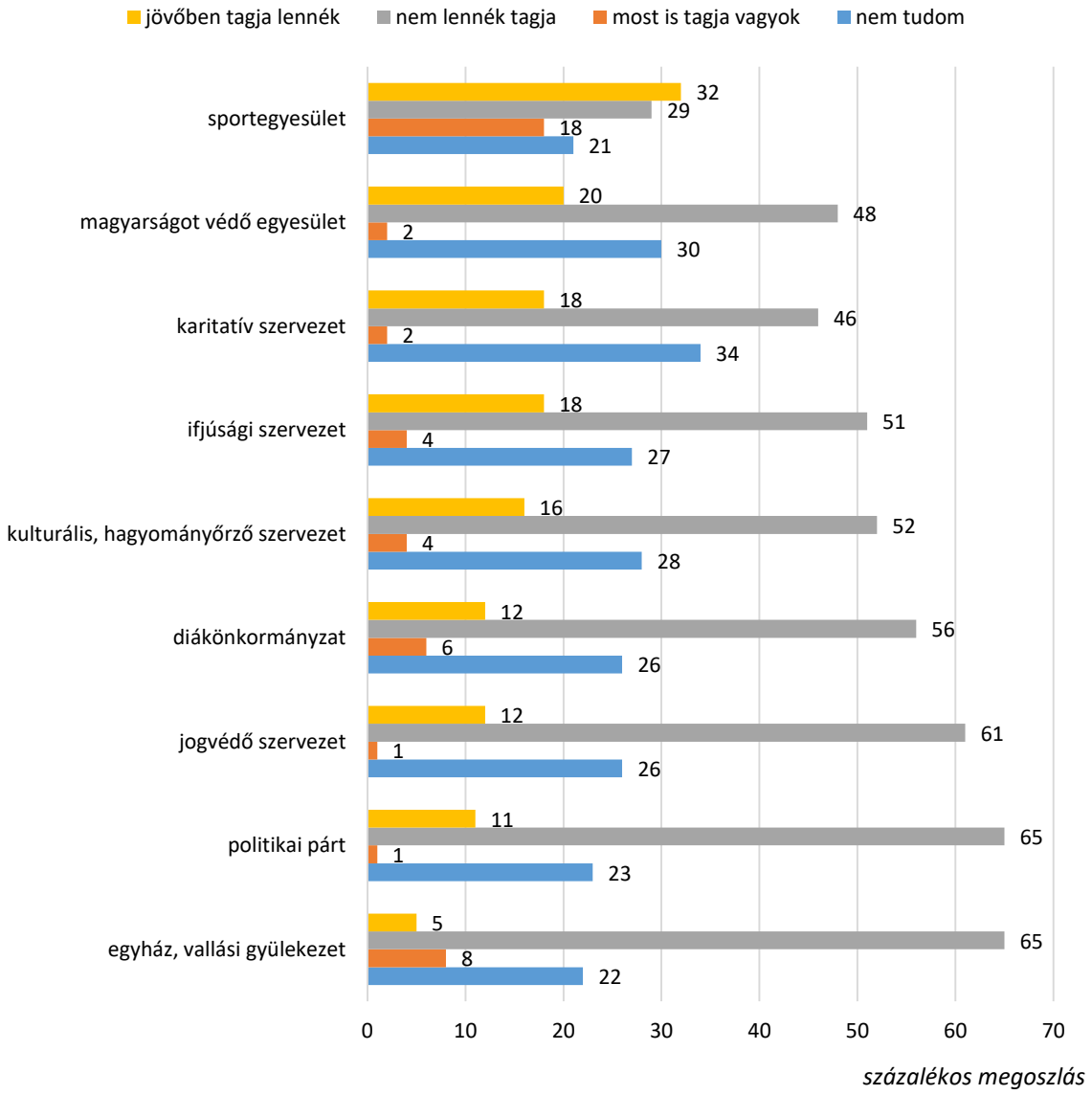

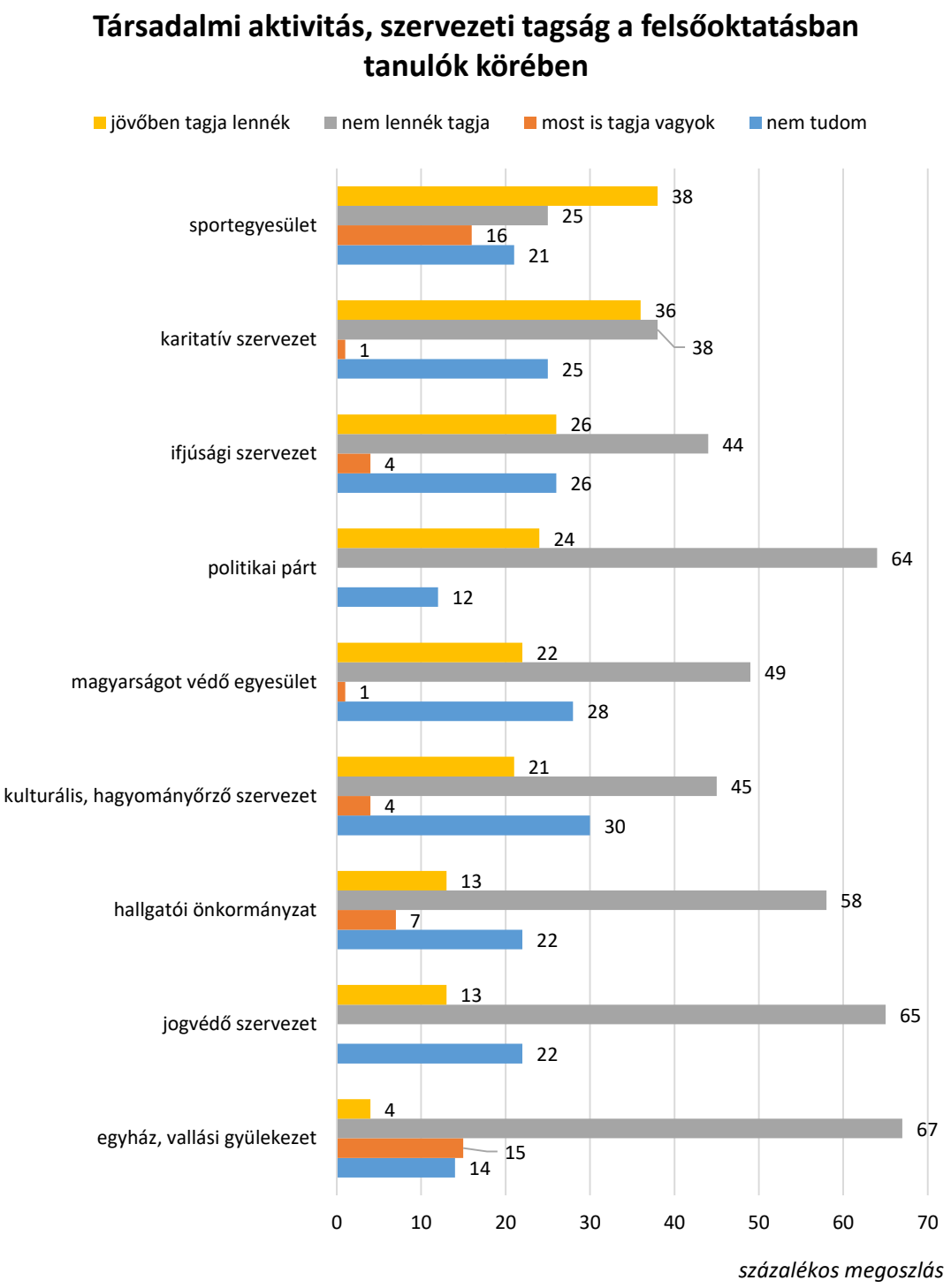
Társadalmi aktivitás, szervezeti tagság a felsőoktatásban tanulók körében
jövőben tagja lennék
nem lennék tagja
most is tagja vagyok
nem tudom
sportegyesület
38
25
16
21
karitatív szervezet
36
38
1
25
ifjúsági szervezet
26
44
4
26
politikai párt
24
64
12
magyarságot védő egyesület
22
49
1
28
kulturális, hagyományőrző szervezet
21
45
4
30
hallgatói önkormányzat
13
58
7
22
jogvédő szervezet
13
65
22
egyház, vallási gyülekezet
4
67
15
14
0
10
20
30
40
50
60
70
százalékos megoszlás

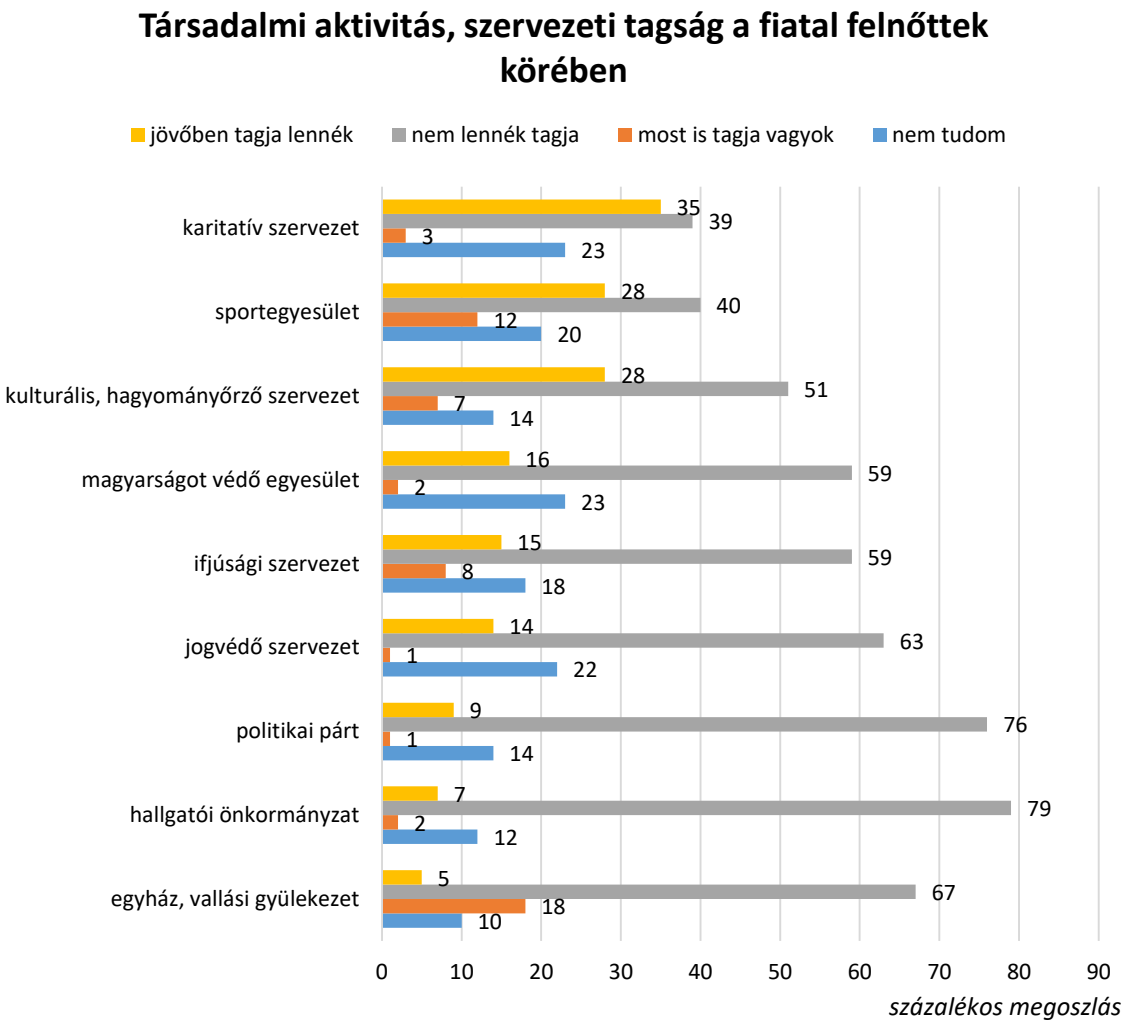

A fiatalok attitűdjeit is megvizsgáltuk bizonyos kérdéseket illetően, melyek magyarságtudatukkal, valamint különböző ideológiákkal és eszmékkel kapcsolatosak. Különböző állításokat fogalmaztunk meg, és arra voltunk kíváncsiak, hogy mennyire ért egyet vele az adott fiatal egy egytől ötig terjedő skálán. Az eredményeket százfokú skálán szemléltettük, ahol az 50 pont feletti értékek jelentik az egyetértést az adott állítással, az 50 pont alatti értékek pedig az egyet nem értést.

Mindezek alapján azt lehet mondani, hogy a vizsgált székesfehérvári fiatalok mindhárom csoportja egyetért azzal, hogy Magyarországnak szüksége lenne egy olyan kormányra, amely időnként határozottan lép fel bizonyos kérdésekben. Szintén mindhárom csoportról elmondható, hogy magyarságtudatuk erős és büszkék rá, hogy magyarnak születtek. A középiskolások kevésbé értenek egyet azzal, hogy életük nagy részét Magyarországon szeretnék leélni, mint a felsőoktatásban tanulók és a fiatal felnőttek csoportja. Az idegenellenesség nem jellemző a fiatalokra, nem értenek egyet azzal az állítással, hogy jobb lenne, ha a nem magyarok elköltöznének az országból, bár a középiskolások 51 pontot értek el ennél az állításnál, tehát ők köztes álláspontón vannak a kérdést illetően. Szintén ilyen

köztes véleményen van mindhárom vizsgált célcsoport azzal a kérdéssel kapcsolatban is, hogy Magyarország közelebb áll-e a nyugati demokráciákhoz, mint a keleti országokhoz. Az uniós tagság hasznosságával kapcsolatban a felsőoktatásban tanulók és a fiatal felnőttek pozitívabban vélekednek a kérdésről, mint a középiskolások, de mindhárom csoport egyetért az állítással, miszerint a tagság hasznos az ország számára.

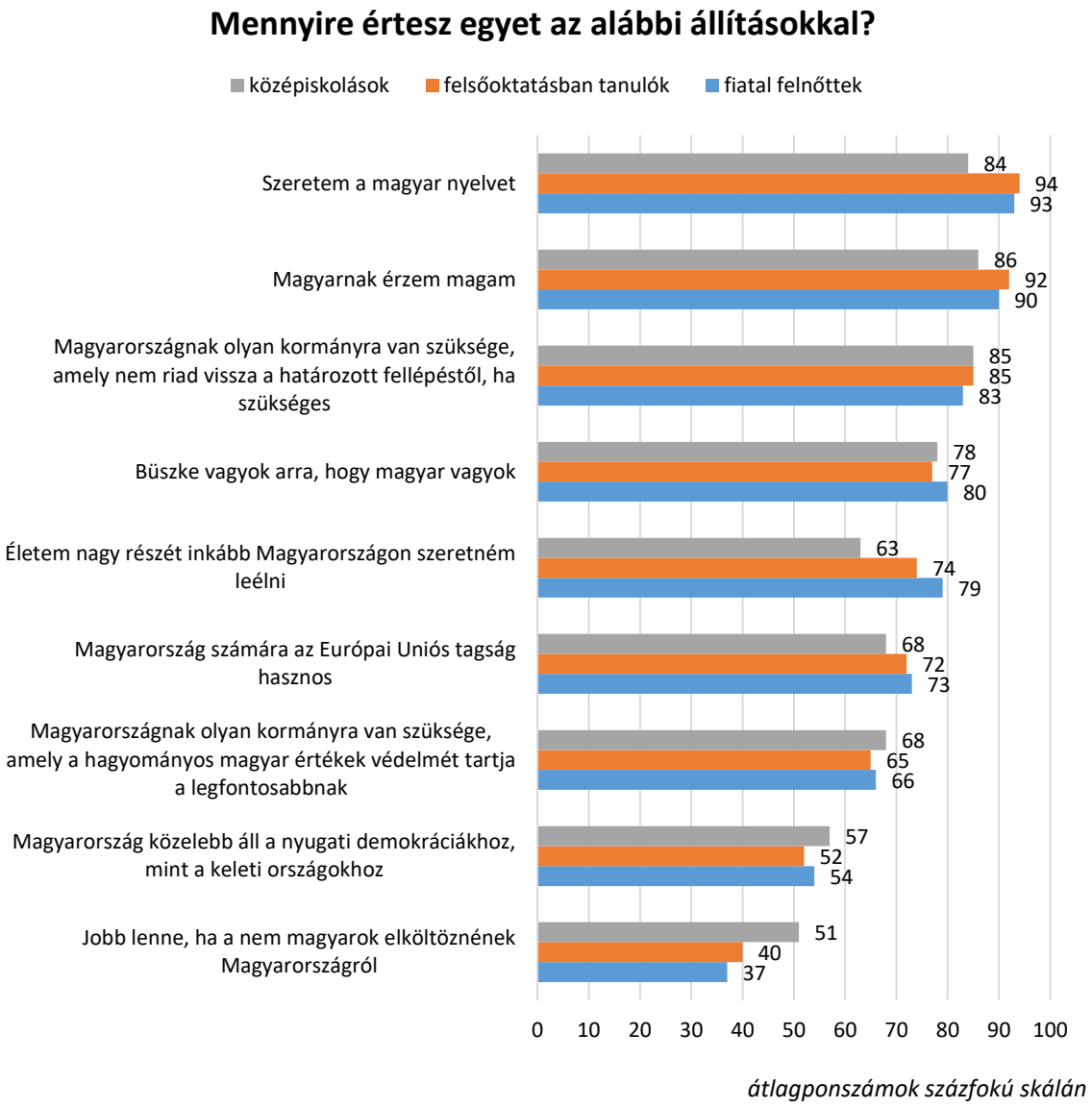

12. Vallás

A középiskolások egyharmada, a felsőoktatásban tanulók 22 százaléka, a fiatal felnőttek 18 százaléka vallotta azt, hogy nincsen megkeresztelve.

Az egyházakhoz tartozás szempontjából mindhárom kategória az országos viszonyokat tükrözi: a római katolikusok a középiskolások körében 1373, a felsőoktatásban tanulók között 36, a fiatal felnőtt korosztályban 82 fővel vannak jelen, míg a reformátusok ugyanebben a bontásban 490, 15 és 32 főt tesznek ki. Ha a „nem tudja" és az általános „keresztény" válaszokat figyelmen kívül hagyjuk, a sorban a következők az evangélikusok 98, 3, illetve 5 fővel.

Melyik egyházban kereszteltek meg?

Középiskolások		Felsőoktatásban tanulók		Fiatal felnőttek	
Válaszok	**Említések száma**	**Válaszok**	**Említések száma**	**Válaszok**	**Említések száma**
Római katolikus	1373	Római katolikus	36	Római katolikus	82
Református	490	Református	15	Református	32
Nem tudja	166	Keresztény	6	Keresztény	6
Evangélikus	98	Evangélikus	3	Evangélikus	5
Jehova tanúi egyháza	10	Jehova tanúi egyháza	2	Nem tudja	3
Hit Gyülekezete	7	Nem tudja	2	Baptista	2
Görög katolikus	6	Görög katolikus	1	Hit Gyülekezete	2
Baptista	5			Gyémánt Út Buddhista Egyház	1
Ortodox	3			Jehova tanúi egyháza	1
Nem kíván válaszolni	3			Szent Kristóf plébánia	1
Pünkösdi	2				
Unitárius	2				
Izraelita	2				
Hetednapi Adventista Egyház	1				
Összesen	2168	Összesen	65	Összesen	135

A valláshoz való viszony tekintetében a középiskolások 41 százaléka mondta azt, hogy a maga módján vallásosnak tartja magát, 37 százalékuk nem vallásos, 14 százalék nem tudja, hogy vallásos-e, és mindössze 8 százalékuk tartja magát az egyház tanításait követő vallásos embernek.

A felsőoktatási tanulók majdnem fele (47 százalék) nem tartja magát vallásosnak, 40 százalékuk a maga módján vallásos, 7 százalékuk nem tudja, melyik kategóriába sorolja be magát, míg az egyház tanításait csupán 6 százalékuk követi.

A fiatal felnőttek mintegy fele (53 százalék) a maga módján vallásos, 28 százalékuk nem tartja magát vallásosnak, 12 százalékuk az egyház tanításait követő vallásos ember, míg 7 százalékuk nem tudja, vallásos-e.

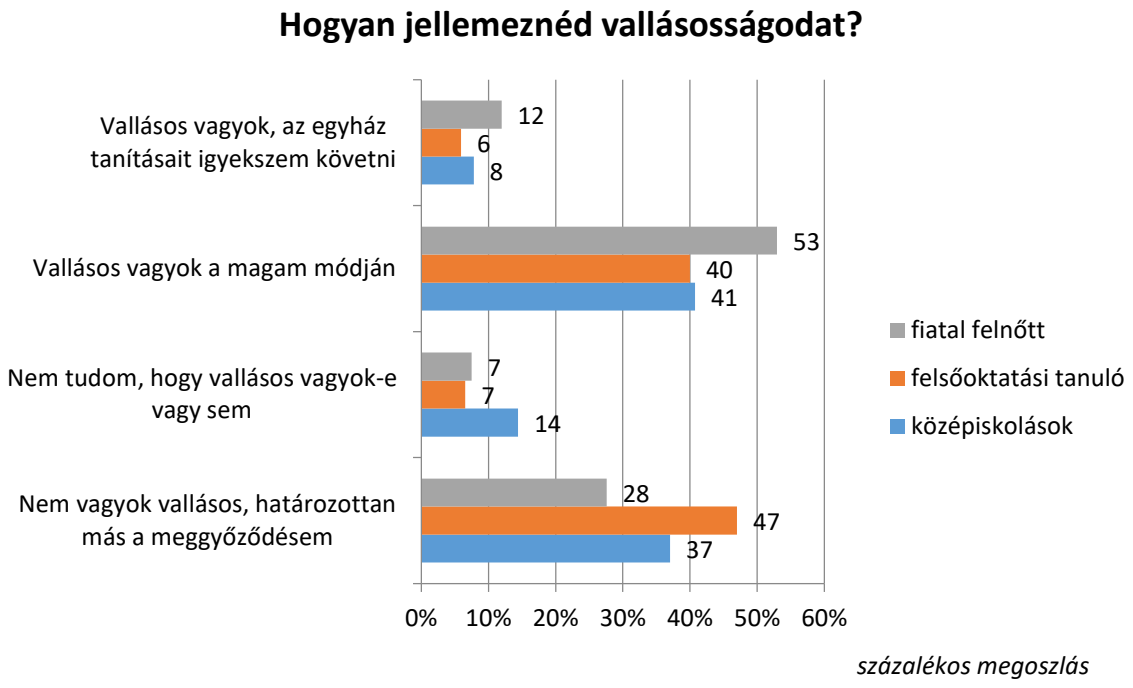

A helyi fiatalok egyházzal való kapcsolata nem tekinthető intenzívnek, ahogy ezt a számok is mutatják. A középiskolások 62 százaléka egyáltalán nem jár egyházi közösségbe, 27 százalékuk csak nagyobb ünnepek alkalmával jár templomba, és mindössze 11 százalékuk jár rendszeresen istentiszteletre/szentmisére, de csak 6 százalékuk látogatja az egyháza által szervezett összejöveteleket is.

A felsőoktatási tanulók 65 százaléka nem jár egyházi közösségbe, 25 százalékuk csak nagyobb ünnepek alkalmával látogat el a templomba, 10 százalékuk rendszeresen jár istentiszteletre/szentmisére, de 6 százalékuk nem látogatja az egyháza által szervezett programokat.

A fiatal felnőttek 59 százaléka egyáltalán nem jár egyházi közösségbe, 30 százalékuk csak nagyobb ünnepek alkalmával vesz részt istentiszteleten/szentmisén, 12 százalékuk rendszeresen jár istentiszteleti alkalmakra, és 9 százalékuk az egyéb szervezett összejöveteleket is látogatja.

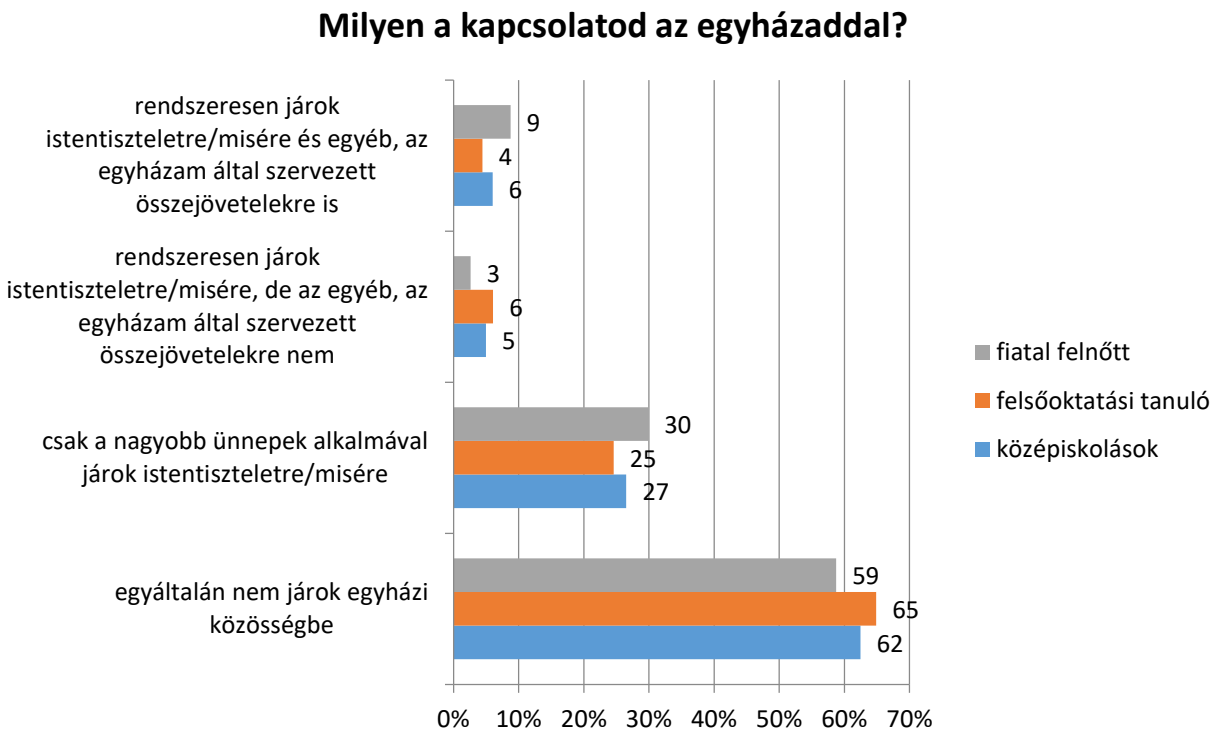

13. Környezetvédelem

A környezetvédelmet a válaszadók többsége mindhárom korosztályból nagyon fontosnak tartja, a legtöbben a felsőoktatásban tanulók (60 százalék) válaszolták ezt az erre vonatkozó kérdésre. Százalékarányok tekintetében kevéssel lemaradva az előzőtől, az inkább fontosnak tartom válaszok születtek, az egyáltalán nem, illetve az inkább nem válaszok az egyes alcsoportokban csak az 1-3 százalékot tettek ki.

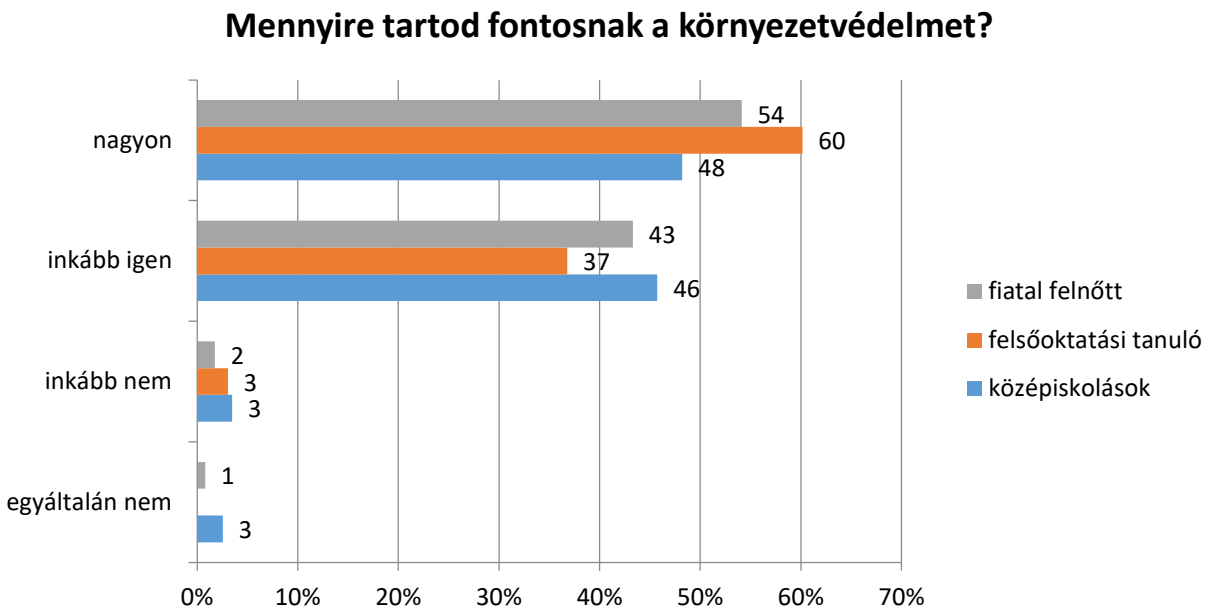

A válaszadók többsége mindhárom korosztályból úgy gondolja, hogy Székesfehérvár helyzete a felsorolt környezeti problémákat tekintve megegyezik a magyarországi átlaggal. A legnagyobb hasonlóságot mutató problémának a porszennyezettséget jelölte meg az országos átlaghoz képest a fiatal felnőttek 63 százaléka, a felsőoktatásban tanulók 51 százaléka, és a középiskolások 48 százaléka is. A levegőszennyezettség tekintetében Székesfehérvárt jobb helyzetben lévőnek látja a fiatal felnőttek 25 százaléka, míg a felsőoktatásban tanulók legtöbben a zajártalom tekintetében, a középiskolások többsége viszont a szemét által okozott problémák tekintetében mondta azt, hogy jobb helyzetben van a város az országos átlaghoz képest. A legrosszabbnak ítélik meg a fehérvári helyzetet azonban a fiatal felnőttek a természetes vizek szennyezettségének tekintetében, a felsőoktatásban tanulók a szemét által okozott problémák tekintetében, a középiskolások pedig a levegőszennyezettség tekintetében.

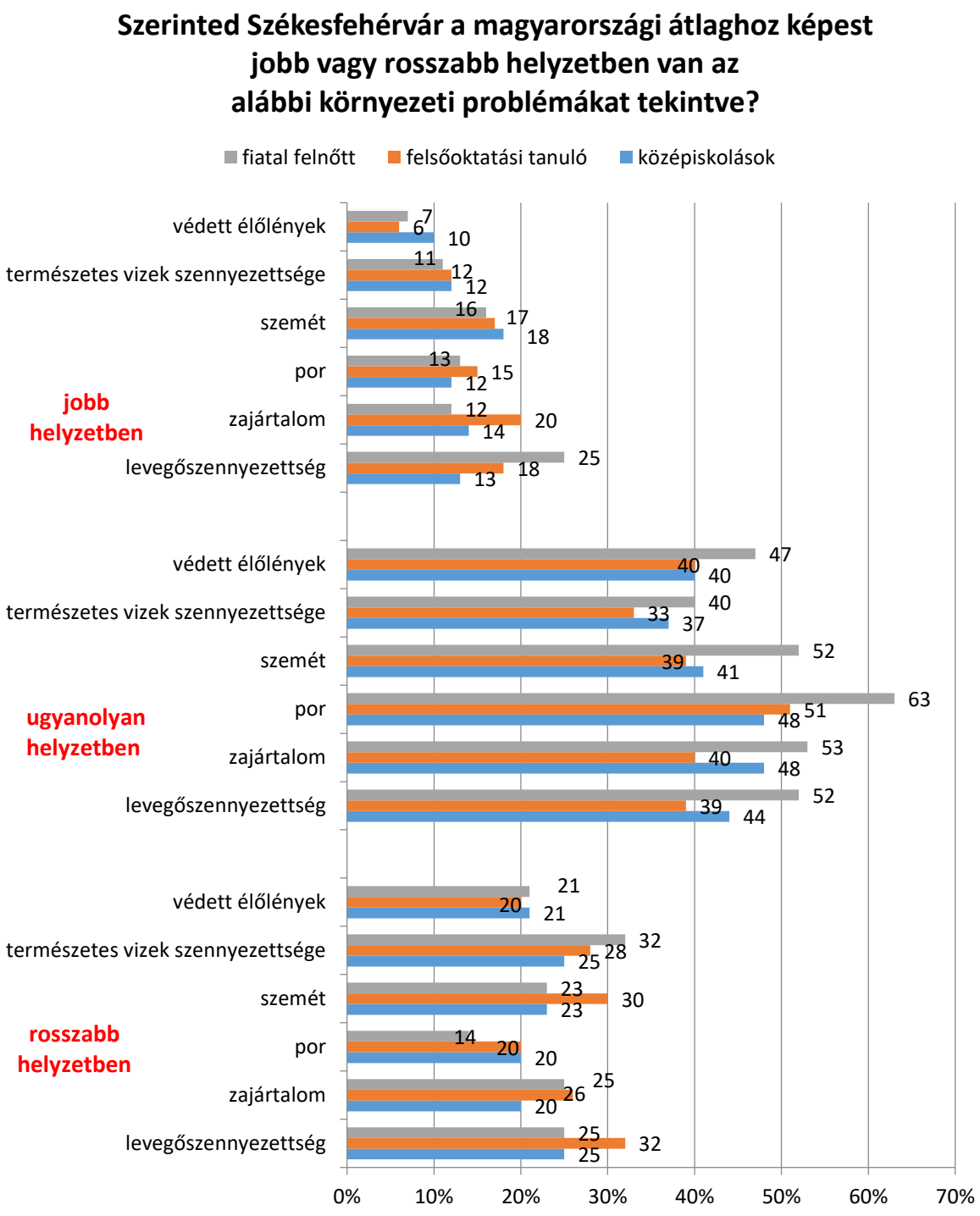
Szerinted Székesfehérvár a magyarországi átlaghoz képest jobb vagy rosszabb helyzetben van az alábbi környezeti problémákat tekintve?
fiatal felnőtt
felsőoktatási tanuló
középiskolások
jobb helyzetben
ugyanolyan helyzetben
rosszabb helyzetben
védett élőlények
természetes vizek szennyezettsége
szemét
por
zajártalom
levegőszennyezettség
7
6
10
11
12
12
16
17
18
13
15
12
12
20
14
25
18
13
47
40
40
40
33
37
52
39
41
63
51
48
53
40
48
52
39
44
21
20
21
32
28
25
23
30
23
14
20
20
25
26
20
25
32
25
0%
10%
20%
30%
40%
50%
60%
70%